5/5-1-39

~~K. 1. 56~~

VOL. I

5 9 9 ~~A~~

శ్రీ

9/5. 1-39

వాల్మీకి రామాయణము

బాలకాండము

19-20

శ్రీ గణేశాయ నమః శ్రీ గురుభ్యోనమః.

శ్రీ గురు॥ వర్ణానా మర్థ సంఘానాం, రసానాం ఛందసా మపి
మంగళానాంచ కర్తారౌ, వందేవాణీ వినాయకౌ.

గీ. మంగళములకు నర్థవారములకు రస
ములకు నన్ని ఛందములకు మంగ
ళౌఘములకు కర్తలైన వాణీ గణే
శ్వరులకే నానతుల్ వందనములు.

శ్లో. ~~వందే బోధమయంనిత్యం~~ భవానీ శంకరౌ వందే శ్రద్ధా విశ్వాస
రూపిణౌ, యాభ్యాం వినా న పశ్యంతి సిద్ధాః స్వాంతస్థమీశ్వరం.

కం. కరమౌ శ్రద్ధా విశ్వా
సరూపులనుగా నుతు శైలజా శివులను య
ద్విరహమున సిద్ధులు స్వాం
తరస్థ నీశ్వరుని జూడ దక్షులు గారో.

శ్లో. వందే బోధమయం నిత్యం గురుం శంకర రూపిణం
యమాశ్రితో హి వక్రోపి చంద్రస్సర్వత్ర వంద్యతే.

కం. వినుతింతు బోధమయు ని
త్యుని శంకర రూపు సద్గురూత్తము నేనే

పునీసేవ చేత బంధుడు
పినువత్తుండయ్యు మర్త్యతనంగనె నెదగన్ ॥

శ్లో. సీతారామగుణగ్రామపుణ్యారణ్యవిహారిణౌ ।
వందే విశుద్ధవిజ్ఞానౌ కవీశ్వరకపీశ్వరౌ ॥

కం. జానకీరామ సద్గుణస్థాన భరాంతు
లను మహాపుణ్య వనచారులను విశుద్ధపూర్ణ
విజ్ఞాన సత్ప్రకాశాంభసంములను ।
కవీశ్వర కపీశ్వరుల వేడ్క నెప్పి గొలుతు ॥

శ్లో. ఉద్భవస్థితిసంహారకారిణీం క్లేశహారిణీం
సర్వశ్రేయస్కరీం సీతాం నతోఽహం రామవల్లభాం ॥

కం. జననస్థితిలయకారిణి
ననిశము నిజభక్త క్లేశహారిణి శ్రేయో
విన మొసపే తని సీతని
వినుతింతును నేను రామవిభునిల్లాలిన్ ॥

శ్లో. యన్మాయావశవర్తి విశ్వమఖిలం
బ్రహ్మాదిదేవాసురాః
యత్సత్త్వాదమృషైవ భాతి సకలం
రజ్జౌ యథాహేర్భ్రమః
యత్పాదప్లవ మేకమేవ హి భవాం
భోధేస్తితీర్షావతాం

వందే హం తమశేష కారణ పరం
రామాఖ్యమీశం హరిం

సీ॥ ఎవ్వని మాయలచే నెనసి జగంబులు
బ్రహ్మాదిసురలును బాయరో
ఎవని జ్ఞానంబున నిల రజ్జు భుజగ వా
భ్రమ భంగి సర్వము బద్ధమగు నో
ఎవ్వని పదపద్మమిం భవాంభోనిధి
గడచువారలకు నెంతై ఓగునావో
ఎవ్వని సన్నామ మెల్లవారల సర్వ
పాపతమశ్ఛటాం భాస్కరంబో
ఆ శక్తి దేవు కారణాతీతు సకలకారణుని
సర్వసముత్పరాత్పరుని సు
బోధమయుని సకలప్రాం జ్యోనిగాలుతురాం
మాం ఖ్యోనాశు హారి నహర్నిశంబు॥

శ్లో. నానాపురాణనిగమాగమ సమ్మతం
యద్రామాయణే నిగదితం క్వచిదన్యతోఽపి
స్వాంతస్సుఖాయ తులసీ రఘునాథగాథా
భాషానిబంధమతిమంజుల ~~మంజుల~~మాతనోతి॥

టీ. ~~ఆ~~ ఆయనేకమైన పురాణ నిగమాగమసమ్మతమైన యట్టిరా
మాయణమందు నన్యములయందు తెలంబగు దానిని స్వాత్మ

శ్లాఘ్యయతిగారి రామచరితావళిని ప్రబంధమ్మునై జభాషచే
శ్రీయు| తిగానొనర్చె తులసీవరదాససమాహ్వయుండిలన్॥

సోరఠా॥ కరిముఖుండనునే దేవు
స్మరణానఖిలకార్యములగుచు
సారువెవని కృపను మూకుండు
భువి వాచాలుండై యలరు
జవము గల్గి పంగుండు
నవనధ్రము తెక్కగదనరు.॥

సో॥ ఎవని దయాద్రవమెన్న తవిలికలిమలంబులు గడుగు
నవనీలోత్పలధాముండు వనజదళనయనుండు నగు
క్షీరవారినిశాయి శిష్టజనావనుడు సతతము, నారాయణా
దేవుండు నామదినిల్చియుండుత ముదము॥

సో॥ కుందేందుసమాంగుండు, గురుకృపాయతనుడుసుగారీ,
సుందరీపతిస్మరారి, సుజనపాలనయత్నోద్ధారి,
దీనుడనగు నాపైనిదివ్య, మైనప్రేమ జేయు,
దీనరత్నతుండుంచు, బూని బాగదునె శివజనత.
ఎవనివాక్యములు మోహహ్రి, హరినతమస్సవిశ్రీకిరణము
ల్, భువిదలతునుననారుణ్యాద్రి యసు నాగురు
పదముల్॥

చం॥ ఘనరుతుగురుపద వనజపరాగం, బునతు వందనంబులనను

రాగం, బునకునెదినిధి ఘనరుచి గంధియు
ననఘసుకృతమయు మఘపతి పంథియు
భవరోగసుధావవల్లభూర్ణం, బవిరళశివదేహాఖ్యాంతివర్ణం
బవశ్య మం జాల మతిమంగళమున్,
ప్రవిమల మోదోద్భవ కారణమున్,
సకల జన మనో ముకురమలనిరా, సకమారజ।
ముతిలకము గనిడీరా, ప్రకటగుణము వారికి నాసగునదా
నికిసరిగ వేదాంతటీకల్ప్రదాం,
వరగురుపదనఖ పరమణికాంతుల్
స్మరించువారికి స్వాంతభ్రాంతుల్,
తెరలించియు దివ్యదృష్టియొసంగున్,
కరముదారన దుఃఖితమమణంగున్ ॥
అనఘ గురుపదనఖాంచిత తేజం
బనంతమది యెవ్వడు మదినారేజన్,
గనునెవాడె భాగ్యవంతుండెందున్,
ఘన జ్ఞానమాతని కింపొందున్,
తనగురుపదనఖరవి రుచి గనినన్,
జవముడుసు భవనిశావ్యధలదనన్,
తెవిలి రామచరిత రత్నమొందె,
నివేదననుగను నిరగతినందెన్

౧౨. దోహా॥ ఎటుల జ్ఞాని నిజసిద్ధివశాపోనాంజనమును దాల్చి
అటవులగిరుల తమునినిధులనంతో టగను నెూ చూచ్చి

౧౩. చౌపాయి॥ గురుపదరజమును పరమాంజనమున్
ధరియించుటను విశదమగు నయనమున్
బెరసి భవహారంబుకై రామచరితమున
రచి వినుతి జేతు రహస్సతతము॥

౧౪. అందుకు దుర్మోహజ సంశయముల్,
మంద మహీశచరణావందనముల్,
ముందు జేసి పిదపం దగు సుతులన్
సందర్శించెద సజ్జనసుతులన్॥

౧౫. ఎస జనుల మహిచరితము తొ
శ్వాసమె యది నిశీచసి విశదమె తొ
భాసుర సుకామయ ఫలములతోడన్
వాసికెక్కిన వృటులనెజూడన్॥

౧౬. ఏసు జనులు నిజవాంఛస వాంతురకి
దోస మన్యజము దూరతనుంతురా
ఏసు జనుల యశమాంజక మెల్లన్
వాసినె న్నునావాంఛయి జెల్లన్॥

౧౭. మంగళమార్గవమహాకృతులన్,
రంగస్థానసుజనచయంబు నిలన్,

జంగమ ప్రియు గంగానన దగు
సంగతి నెఱ్ఱపట్ట సకల శుభములగు ॥

౧౮. రామ భక్తి రూపా మరనడియున్
శ్రీమత తత్త్వయుక్తి సరస్వతియున్
వేమరు దనరెడు విధికర్తృకే ధన
మే మహాత్మ్యమున మెలగు నెచటగన ॥

౧౯. వినువారికి శుభమౌ నొసగు హరిహర
ఘనకథ పవిత్రి వేళని యతిసదనరు
జనుస్వధర్మ విశార్ద సమెడూరడన్
ఘన మత్స్యయ వటుమనా గూరడన్ ॥

౨౦. దనరు సుజన తీర్థ రాజమందున్
దినదిన మాందరమును సేవించిన
జనులకు దుష్క్లేశము తొలగించి
గనసులభంబు సకలము నెందున్
దినదిన మాందరమును సేవించిన
జనులకు దుష్క్లేశము తొలగించిన ॥

౨౧ ఈకథ నిత్యమపామాతిశయమునన్
ప్రకటిత మాంతర్థరాజమునన్
సకల ఫలంబులొసంగు నిదియె సా
కికమాతే దుదీనికి నెనయుటుకారి ॥

౨౨. దో॥ ఇంద్రైన యీ కథాశ్రవణాజలంబందు జనులు తమిమున్గి
యుండెలయుంచున నుఠాంసము తెలొంద మోదములుకేళ్లి॥

౨౩. దో॥ దలరుచు నత్యేశా తను వ్రతా ధర్మార్థ కామ మోక్షముల
కాంతురు యిల్లేపి సాంధూజ్వలప్రయాగ సురత్న॥

౨౪. చౌపాయి॥ రహాతాతపితదుఠఠంఠఠితముస్
మహానష్ఠుడెగను మజ్జనఫలమున్
విహితమిది దీని విశేష విచేకుల్
మహార్శ్వర్య మానసుద్రుల లోకుల్॥

౨౫. ఏవం విధమగు నీసుజనమహిమ
భావింపనగు ప్రంబధిరతమము
కాలునమునుష్యముబంబుక్తైజిం
బావాణ్ణ నారదాదులు నేనెంజెన్॥

౨౬. దెవిపిరిడయుగాకల భూచరముల్
జలచరము నిక్షన ఖచేర్యముల్
దలపిచేతనంబులచేతనముల్
లోంబుపగు గతిమతి భూతులఖిలముల్॥

౨౭. నేకాలంబున నేయత్నముచే
నేకరనైండెకైన ఫెనాతమిచే
నొకొలదు వెల్లనార్య సంగతిన్
గాక వేరొకటిగలదె యీలోకతిన్॥

౨౭. లోకవేదములలో సత్సంగతి
గాక వివేకము గనగ నన్యగతి
లోకింపగ వేదాంతర కోరిన నన్
శ్రీకరము సుజనసేవ యొకనన్ ॥

౨౮ శ్రీరాముని దయచే కొలుతున్నన్
సారమౌ సుజన సంగం బెన్నన్
ఘోరదుస్సు జనుల కూటమి మంగల
కారణమృత్యు ధితముగా వున నిల

౨౯. సుజనుల సిద్ధులు సుమములు గాగనన్
భజించువారు సఫలు దగు తెరాన్నన్
కుజనులైన సద్గోష్ఠుల వలనన్
సుజను డగుచు మించు నదియె టులనన్ ॥

౩౦ ఇనుప రుసవేదిని సుడుంగనే
కనకమైన లాగున నెన్నంగనే
మణిపాలము విషము నిలుపు రీతినే
ఘను డతు జనుల బడి నేరపురీతిన్ ॥

౩౧. హరిహర విధిముఖ్యుల తికృపాత్మైనన్,
పరమ విచిత్రకా భారతి యైనన్
వరసాధు జనుల గరిమ వచింపన్
వర మునాదు నాదర మొనుతించన్ ॥

౩౨. దో॥ శాంత విగ్రహమునకు మణిహారి వలె తన్మయగాను శక్యంబె ।
నా తెలుగులు సుజన మహిమ నెన్నఁబోకు రణయల్పంబె

౩౩ దో॥ శుభద సుగంధ సుమంబు వలె జోడించి కరయుగంబు
నఘోంతోం వమూత్యహితులకార్య జనులకే నిత్యంబు

౩౪. దో॥ వైద్యు వైద్యదనోప జ్ఞనుతా రాం పాదసరల చిత్తంబు
లక్ష్యజముగాం గలోకంబు లలర జేతురుహితంబు

౩౫. చౌపాయి॥ నీలస్నేహములం లాలించును
బాలు వినయము కృపం గనిపించును
లాలితరామచరణకమల ములన్
చే విడు ప్రేమమతి నాసంగుడులన్॥

౩౬. సంభావన తోలానన్
వైద్యదను బాలులకునైనన్
ధరనే వరుకారణము లేకనైనన్
వరల వత్తులగు దురం బుజులైనన్॥

౩౭ నతి దోషములుగన సహసాత్తుల్
కలప రోగ ప్రకృతి ఘంటతత్వుల్
చెయిచ తేజమున జ్వాల తల్లాశానుల్
బలత దోషముగ కాలసమానుల్

౩౮ ధర దుర్గుణ ఘోషణ ధనదనవాంఛుల్
పరగ సుస్థితుం ఖనిక్షేత్రాంజుల్

చారయనెవరి యభ్యుదయమఖిలమున్
దొరయు ధూమకేతువువలె దురమున్॥

౩౯. పరులకుపద్రవమొనగఁబూనని
పరిత్యజించుదురాశరీరమైనన్
పరోపకారప్రవృత్తివలనన్
గరిమదారి జడుఁడు రామంచుకైనన్॥

౪౦. దో॥ శేషసమసయులవేలు నాల్కలతోనే జేతువందనము యింక
రోషమునపే యయినెల్లపర దోషము బాఁగడుదురెంక॥

౪౧. చౌపాయి॥ మరలి పృథు నృపసమానులకు నలెర్
కరము జేతు వేయి కర్ణములకొరెర్
పర దోషము విన బరగి కొంవారిన్
నరవిగాలకు నింద్రసము|ల న్

౪౨. సురల ఖడ్గుంతురె యధరతివముల్
గురు వాక్యత్రయములు సదా ప్రియముల్
పర దోషంబులపారముగ గనన్
బరసుదురో వేయి నయనములనైనన్॥

౪౩. దో॥ ఆ విధిని బాలదాసనులమెలాకర్షించుట యెూను
పరిభవించురని ప్రేమ నెల్గరదు దుష్పురుషులపై ప్రేమలేన

౪౪. చౌపాయి॥ నేను వాణిదేను నె నడిన దృష్టి
బూనితి నిటుదోషపురులకు షిన్

గానకళలు పేర్మిమతి పెంపొందన్
పైనెనయున్నది పెంపొందిన జూపొందన

౪౫. కాంతంబను రాగంబున బెంచిన
లోకము వదలి జనులో తమియించిన
సాంకల్ప్యముగను జనులకు జనులను
నే కొలుతును సమజోత (?) ॥

౪౬. అందుకె కించుకె యంతరముండున్
గ్రుందున తనుజనుడు కఠినత జెందున్
పొందుస్నేహంబు నొసంగిన జనుడు
నందు విరహంబున నతి దుఃఖమునగు ॥

౪౭. జన్మమున బుట్టియు జలజలజాతం
బులు భిన్నగుణంబులైన జోతన
వెలయుగ నమృత సురలకు సమానతల
దలపను జనులు బల జనుల మానుంగ ॥

౪౮. అంబుధి జన్యముల మృతము సురయున్
పంచిన భిన్నగుణంబుల నైనయును
డాంబికులకు ఖ్యాలుం ఫలముల న
న్వంబుగ కృతిని యశంబు బహుతులన

౪౯. కాని వెలదిని తపజ్ఞనయములకైన గా
గన సుధా సుధా కరగంగలు గా

ఘన ఘను గరలానల కలిమల నదులకు

నెనయుగుదురు దుర్జనులఖిలమునకు ॥

౫౦. దోహా॥ గుణదోషంబులెరుకయైన గాననెవరికి ప్రియము మె

గుణమైనను, దుర్గుణమైనను గాని వెదరది మదినూది॥

౫౧. సుజనుడు గుణములనే గ్రహించు

కుజనుండు దోషమె గాంచు

నిజము గసుర తెందరు సుదన్

విషము మృత్యువె యొంచు

౫౨. చౌ॥ ఖలురు దుర్గుణగ్రాహకులగుదురు

వెలయు సుగుణము విబుధులు గాంతురు,

నలిను భయము వర్ణనమపారంబా

కలిపెంబాసి ధృవ గాంహాసింబౌ॥

౫౩. గాననేను గుణగణ వర్ణనలన్

బూనితి సంగ్రహముల త్యాగములన్

గాని సుగుణ గుణకలన జ్ఞానం

బూనదరము నాదాంగి ధరలోనన్॥

౫౪. ఆ జడుసమం జన్మంబుసమున్

సృజియించెను సర్వ జగంబులమున్

స్వజము లత్రుతులు విచిజించినెందున్

శ్రీ జగము సదసద్రూజము నందున్॥

౫౫. సుకృత పాపములు సుఖ దుఃఖములును
సుకర జనులు దుష్టులు దీనహీనులును
ప్రకట మనుష జాతి తెగ జాతులనన
వికటమై తోచులు విభజనపతి యుగనన ॥

౫౬. ద్వి॥ శ్రీతి సుస్థిరమై చెతసు ధనం జీవము విషమ మఱి యుండెను
ఉతిమూ యాత్మలు జీవేశులు లత్వమునులన్నింటును॥

౫౭. మరిస్థ ఫలుడు దం ప్రధుకొం శేషమున ధనులను కోర్కెన రాగ
మరున్నది యును మరుపు గర్వ రజనూంసుర డో ఘున్నలు మదమాంత్య॥

౫౮. నరకస్వర్గములను రాగ, విరాగములతో రీతి
సరిని గమాంగ ~~ఱ~~ వృత్తము గుణదోష విభాగత్వము గుణ భ్రాంతి

౫౯. జడ చేతన సద్గుణాంగణా, దోష మయత్వ్యు గవిశ్వంబు
కదుషప్ర జెంచె విధియు హంసగతిని సాధుశివశంబు ॥

౬౦. నికారకారము విడచుగుణా, నికర దుష్టము గ్రహించు
ప్రకట వివేకంబట్టె మువ్వానికి నెవ్వరు జనించు ॥

౬౧. తేటగీతి॥ అంతనుండి పాదశిల దోషముల
పెంత బెంపు కొను నుగుణములు
వింత గుణ మొలపు విపరీతమునా
నెంతు రవ్వ్యాటి కి నిలు నిశ్చయమునా ॥

౬౨. ఘనుడును ప్రకృతి వికారమును చేతన్
తన సాధుత వదలమరబుగా జివేన్

దన రెడుం దల్లొ ధుని యుతి మెలుగ
గాం నిన విష్ణు జతృన తతి ముదముగ ॥

౬౩. దోషము దుఃఖము తొలగి బకితృన్
పోషించునది యపూర్వ స్నాత్మన్
దూషితు డగు దుష్టుడు నను జనసం
శ్లేషణాంచే సంసిద్ధిగను వెసన్ ॥

౬౪. కనగమరియును మనగఘాంవృదో
మను జుడు నశించదన భుంగుండో
ఘన వేషులు బలులును వంచకులె
జనులోవారె పూం జ్యతగంధ్యబలె ॥

౬౫. తెనకది ప్రకటనమున వెదనగుతా
లనేమి రావణరాహులవతెరా
ఘనులుతువేషంబున పూం జ్యతలన్
మను దురెను నుహానుమ జ్ఞాంబువులన్ ॥

౬౬. కనసదసత్సంగతి శుభమశుభము
నునొసగునని బలుగ్రను శ్లోకోశవము
కనుగొనుడు పరాంగముదా యువృతో
నైనయుటకనంబున కైగను తో

౬౭. ఆనిలువదీచ జలమున బదిపంపం
బున నలసినతోయము నదసునింతన్

ఘనునకసాంధ్యుండును సఖుఁడునగాఁ
వునన పకర్త్రను లేను తిట్టుడుఁ ౦ ॥

౬౮ అరయునత ప్రత్యక్ష యపరోక్షముగా
పరము నిశ్చితి యించుచునుగా ।
సరి ధ్యానమమ్యుకు సంగతివలనన
నరి యుసుచు జేరును గా నయకలనన ॥

౬౯. ఆధ్యానమె మహి యుగున లేు జేయు వను
గాథల పురాణాకే థలను వా యువను
బోధ సంధ్యా మరియాధుం మమునిల
సాంధు సంగతిని జలదం బుగునిల ॥

౭౦. దోహ॥ జలబిషకనల ప్రహాపటముల సదసత్సంగతిగాం చి
దలరుసు వస్తు కు వస్తువృత్తై ధర మేతేరు రురె చి॥

౭౧ సిమ సితాసితనామపక్షములను విధిగా వించె
త్రమ విశాశ పృవృత్తులు పదసద్యోశమును గాంచె॥

౭౨. జగముల జడచేతనరూపసకలము హరిమయ మటంట
మొగిసర్వము నతున్నకరముల్ మోంక్షైదను పలంట పలంట.

౭౩. సురనరనాగ బక ప్రేతాసుర కిన్నర గంధర్వవరులారా
హైయుకె క్రాద మానుకుకేరు నంగ నుడు జయ బర్వ॥

౭౪ మేదిని మమ్ము జాండ జిన్స్వేద జ జ రాతుం జాండజం,
ఖేదచమర పేతిలతున్నవిధి యేలాల క్ష్మతి నెత ॥

౭౬. చౌపాయి॥ జనించి జలస్థలసంచరణా

బునదనరెడు జీవులాంరకరుణాం

నను బొల్తిపుడు మము జనకుడుపితృరాం

మను జీస్వరూంపులనెయెడు మతి రాం॥

౭౭ కరములు మోడ్చెద కపటము తేకన్

కరమున్నను స్నేహారసము సోకన్

పరికింపుడు నాం కరయుగమతి లోన్

పరగకున్నవిశ్వాసమను టలోని॥

౭౮ నిరతము మిమ్మును నే బాలక్షింతున్

నరిమురాముగుణాం కథగాంచింతున్

దరమజేయు మంద బుద్ధివాంరున్

గురుతరము రాంమగుణాం కథజూంరున్॥

౭౯ ముందునదు వనానెందుక నైనన్

సంరక్షపులత్న [మును] ాంనన్

మంరుడుగునాం మతి తృప్రముదాం

నెందుమనోంరథమొుగి నృపతిగదాం॥

౮౦. మతిన్గొచము నొసము రుబుమహం సాయముగాం

తృటిత తప్రమై నకృతమతి గాంనగాం

ధృతి తెకుశకయుమృతముసునేరన్

ప్రతిన షేయనెప్పంగింది తెరన్॥

చ౧. జీవ జీవులారా స్వప్నంబున

జేసి నేనురు నా చెర్ద శనంబున

వాసిగ బాలు దనపునే పరి క్షన

జేసెర వినుడిది చిత్తముననుజన ॥

చ౨. బాలురు పలికిన పలుకులనెఱ్ఱన

తెలిపిన చెదరా నం ప్రభులు జెల్లన్

మెలరిపరిపాలన మే షే తురిలన

బాలిషులు కులతిలప ద్ధతులాగరులన ॥

చ౩ పర దూషణమె బహు ఖ్యాపలు గా

ధర దిరిసెడు మనుష్యులకు వినగా

పరమునందరాస్వరము కు గనన్

సరినాకవితె సరి ఆరి ద్రైమె నన ॥

చ౪ పరస్త్రీ ప్రాయములకె వ్వరు మోహింతురు

పురుషులు వారలె పూజ్య తేనాంతురు

ధర నిర్మలతో సరస సమనరు

లరసి తారె యమ్మువరస మొసగుదురు ॥

చ౫. సకల సజ్జనులు సుకృత సముద్రుతు

వికలురు తాం కేంద్రుతు సుగాంభ క్రాల్

సకలకళా పూర్ణ కు విభు విధు నాంచన్

ప్రకటి మోదమున కరగిరు మించన్ ॥

౫౬. దో॥ ఏలినా భాగ్యము స్వల్పము ఖలాంశ యధికమటులైన
తలపనాంతర విశ్వాసమునాం| తలవడి మెనువినగాన॥

౫౭. చెలువుగను క్షీయింతురుసు జనుల్ బలులురుహాస్య వయ్యేవు
ఇల లోపహాస్యమునాం కేక్షయుగానె జూంతు॥

౫౮. చం॥ కాంతమ్ములువలనంత రవములన్
చూతాంకనినను చెరుమ నెట్టులిలన్
పితనిటులె బుకవితతులు బాంతెన
లోకంబులనగ లోప మగునె యింక॥

౫౯. మలినులు ఖలు[illegible]లమలమగుసు జనుల
పలుకునుహాస్యాంస్పద జేతురిల
నలికె వివిత్వ రసికులుగాంతున్నన్
కలపరాంమ భక్తుల కెరిరెమెన్నన్॥

౬౦. మురయిడును నను మనుమని నెలయు చున్
మరియు భాషామార్గము నెంను చున్
వదలజేయగా వాంఛాతి స్నే
నిరిక్కొందరునలిన దుష్టమసనె॥

౬౧. ధరణీసుర తేనెతత్ర్రీ ధర్లతిన్
పరిస్థితింపక హృదయమునరతిన్
విరసమునాంగందు నైననెవ్వరు
హరిహర సేవల గురుతెరు నెవ్వరు॥

౬౨. వారలకే రఘువర కథప్రీతిన
గూరుదు రాముని గుణవిజ్ఞానతిం
చేరిన భక్తి శ్రీ భూషితేంబగ
నరాయయుత్రాయుల సాజనులతేక॥

౬౩. సరకారి వాని యుదరు సరసప్ఫ షకరిత్తన
పరీక్షింపచేయుగుగా వినుటిన
గరిమనేను కవిగా ను చతురతన
మెరయునేరస ద్గురు నెడ వరలేస॥

౬౪. వెదకి చతుర్దశ విద్యల్లైన
తరితరంబులై తగుకళలైన
తేరు వేదాంతంబులు గుణాముల
మొదలగు వాక్యంబులణ్ణాముల॥

౬౫. దో॥ కనవేదిని సత్యంబనుచు తాకొలుప క్రమునదు/ద
దనరవ్రాసి బహితరనై నతకనాక్రింద్రం చేంకు॥

౬౬. గుణహీనంబయిన ననుమేలుగుణముకొంతయిదాన
గుణగ్రాహులగు బుధులువినగోరుదు రెదముదమాన॥

౬౭. చౌ॥ అదిమెదనసాదగు క్రంథము నన
విదితంబగు రఘువిభునామ్మగనన్
పరమలమును మోక్షదమ్ముకారము
విదితపురాణ శాస్త్రవర్ణవసారము

౯౮. మంగళాసదనము మంగళవరము
పుంగవాశ్వత్థము నిజాంగనయునుమున్
సాంగముగ నే భజింపుచుండున్
సంగతి దాననె సకలంబుండున్ ॥

౯౯. అతివిచిత్రకృతి యైననుగన్నన్
ప్రీతి రామనామము తెగలతే యున్నన్
వితథయగు నలంకృతి నలంకృతయైననుదాం
సతి విన్యస్తయగు సరకౌనె నగదాం ॥

౧౦౦. సకలగు కారకహితతంబ కవితయైనన్
ప్రకట రామనామ కవితయైనన్
సుకరులు బుధులుత్తమ్కెలేర్ వినుచున్
ప్రకటనము జేతల రకుటి లురగనుచున్ ॥

౧౦౧. గానరామచరితాస్నానంబై
మానితమగు నస్మత్ప్రాంతీదుంబై
బూాని యశంబను బుద్ధి దృఢంబై
స్వానందము విశ్వాస యుతంబై ॥

౧౦౨. దనరెన్నయు కెందరిసు జనులతోం
నెనయు టేవలన నెస్తిది నిజమనతోం
గనధూమము కెలు గంధమ్మైనన్
ఘనాకరుసుసంగతి ధరలోనే నన్ ॥

౧౦౩. సురభిమతము మఱ్ఱి రచితపత్రికయను
వరముగా వెయ్యున రామ కథలను
బారసి మంగళమ్ముల్లిచ్చి యువత్రై
ధరణి| బరగు విద్యా క్షేత్రమై
౧౦౪ భావుడు॥ ఘనదుర్గమంబగు కవిత యను
కాలనున నుపావన జలమ్మున
ననరారు రఘునాథు కథతుల
దాసకృతమిదియయుంగనే
ఘనతరయు కవిమల వంరణి ,
రామయ యాశీనిలిన
జననస్మరుత్రి, వెంపుజన హృత్తుంజకము
పావనముజగతిన॥
౧౦౫. దోహా॥ హరదేహస్థ శిలమ్ములనతి శోభనమై మించి
స్మరింపు వారికి పాత్రమగుదు బంగరు నదియె తమనెంచి॥
౧౦౬ రామయశస్సంగతి చేత మానుమకేశపతం బెన్న
భవానిజనులకందరికి ప్రియంబై మెలగునదెల్లన్న ॥
౧౦౭. మలయపవనము సంగతివలన మహింత కంపులసు దారు
వులను ప్రియము పొందక విడువంగలవారలు లనుపేరు॥
౧౦౮ శ్యామ సురభి తీర్థాల గుణములు జలమున గంగ తెరుచుట
రామయశో భూషితమగు నామ ప్రియ ధను భామ గురు ప్రీతి

౧౦౯. మణులు మౌక్తికాదులు కలితం జలముల జనులందు
ఘనుల ఎవరందు బుట్టెను యమి హాని బ్రను గనగా వేమందు ॥

౧౧౦. చౌపాయి॥ అవి సత్పురుల కీర్తి హారమున్
యము వతి జనుల యువయువముల తాంబున్
దవితి హారి బతిగదా యొక బాటన్
భవమొక చోటను భాసియు తేటన్ ॥

౧౧౧. అటు తెసుకవి కీర్తి శయంబున్
స్ఫుటము గమని యొక బాగున ఉంబున్
పటు భక్తి కల్గి జపునాం | దతైనన్
చటుల తవచ్చు సుశారదనానన్ ॥

౧౧౨. రామచరిత్ర సరసా నమునన్
భూమి వెల్ల బొప్పుట వలనన్
వేమరు కవి తేటాదిర బృందంబుల్
త్రిమరముల ఘటపైర కరంబున్ ॥

౧౧౩. విన హరి సుగుణముల తెలియు దమునన్
గానము జేయుచు కడు వేంపొసగన్
జూ. సవిత్రాత్కృత జనుమెవ కరిన్
బూని హరిగుణము తొంగ దీనవానిన్ ॥

౧౧౪. విని పశ్చాత్తాపము గాంచియునఘ జనులు మదిలోన
విన విమల చేయు రిది యొకలి కల క్షీర హితములాన

౧౫. హృదయ వార్ధి మథిత సూక్తి నాగా
రదాం స్వాతి ఘన విచార
సదమల యరసమును గొని యు
కవితా స్వస్తి కనకము ర ॥

౧౬. రహిం యుక్తి వేధనంబుల
శ్రీరాము గుణంబుల దేవు గుఁడు
సహింతములు శేయ దాలుర
సజ్జనులు రమునగూండు ॥

.౨. కనకర వాంఛత లోకాల జనతలో
ఘన మాంస వేషులను కాంత ష్ఫతుల
బన ని ట్ట్టి కపటంకనులు కలి బలంబున
వేద మార్గము వెడలి యున్నను ॥

.౩. కృపార మార్గమున నానవను చుంగుడు
శ్రీరామ భక్తి చేకు రెనంగురు
వారలంగనలతు వారె కింకరు
లారయుగ్గన కాముంగలబంతరు ॥

౧౯. వారలకు మొదటి వాడనగుదునే
నారాయణ కృష్ణదసుటను నాల్పనే
నారచి దుర్గుణాత్వము దెలుపన
పారము తెలిపి వర్ధముంతలుపన ॥

౧౨౦. గానమెంత చేసి నేను వచింతున్
దానవ ఋషులకెంతయు నెఱిగింతున్
మానితులయిన సుమతులు విబుధులనుదే
నేను వచించుమన్నారె | కానదే ॥

౧౨౧. నాకథవిని దోషాకలితముగా
జేసెనకు డెందముపై కడువడిగా
యేకు జనులు శంకించు రావారె
నాకంటె జడులు వేతులు గారె ॥

౧౨౨. నేకవిని గానునె చతురుడగా
నాకరణి చెప్పితిని క్రమముగా
నాకేల దగరఘునాథుగుణంబుల్
చేకొనివినుతులు చేతు శ్రద్ధంబుల్ ॥

౧౨౩. శ్రీరాముని సుచరిత్రంబెక్కడ
సారహీనమస్మత్కృతి యెక్కడ
మెరుపు దూల్చు సమీరునకెన్నన్
వేరె తూలంబారసి గన్నన్ ॥

౧౨౪. రామప్రభావరాశి యపా
రంబని తత్క్షమ జేయు
మామక చిత్తంబు లీల
మగ్నమయెనో చాంయు ॥

౧౫. శారదయును శేషుండును హే
శ్వారుండు విధి నిగమంబు
లారయ నే కైవ్వాని నీతియని
బారగుడు నాం నిల్కంబు॥

౬. చం॥ అట్టి విభు ప్రభావావలియుం దగన్
బట్టి కొంత చెప్పని వారెంగన్
బుట్టు బోక రెండు బాంధవేదంబున్
గట్టి హింతు వాక్రుటిడి దైవంబులనే॥

౭. భగవద్భక్తి భావ భవజనరూపస్థై
తగు విభక్తి బహువిధంబుల దిరహై
మొగి నెక్కుడు నీ వ్యాపనామతే
ఉసుఱు దుఖాం డిల్లానందమున తో॥

౧౮ పరంధాముతో ంహం టియెగాంనన్
శరీరమును గాను చుత ప్రముగాంనన్
హంటియు వ్యాపకుండఖిలాంతర్గతుడై
ధరహింత భక్తహింతమున కంజునుడై॥

౨౯. సకలమిట్లు దాం సలుపుచునుండున్
ప్రకటకేప్రహాడు ప్రణతహింతుండున్
స్వకీయజనముల సౌహార్దగతిన్
వికసింప జేయు వేమమతేయు తిన్॥

౧౩౦. ఆ కరుణానిధి యాశ్రితుల యెడన్
దా కెలాంపించ దుంతెన్నే బాంగ దన్
చే కొని దీనులపై కరుణించున్
శ్రీ కరుండు రఘుసింహుండంచు ॥

౧౩౧ సుజనులాం ఐచ్ఛున్ పొందరి నుతించుచుచు
నిజవాంఛలె సఫలిం గావించుచు
త్రిజగములందు నడపింతురిదే
స్వజమయిన బలమున మమునలెఅగదె ॥

౧౩౨. గానరామ పదకంజములకరం
బూని మొక్కు ప్రచుత దుతే ప్రధనలరన్
నే రచింతును మునివరుల రెల్లన్
బూని నుతించిన పొంతలవల్లన్ ॥

౧౩౩. దేరా॥ జని యెంత నదిగాంచున నింతు
సకలముసు గమంచొను
వినుమోయున్నయదె ఓన్న
వివరింతును ధరలోన ॥

౧౩౪. అది ఋష్త్ర రముగు నదినివృత్తం
ఉరస్సైతుఫునలిం ముస్పాతం త్రముగ
చూమమైన నవ్వాలి
జనునెగా ౦౦చా ॥

౧౩౪. చం॥ అని యిట్లు పలంబాత్మను గనులేనె
జన చైతలను రాం ఘువృ చరితే యుటన్
దన రెడు హారి చరితేమునే మారల
మును నాంచించి రాం ముఖ్య స్థ వారల్॥

౧౩౫ ఘన వ్యాస ముఖ్య మునివరులారా
వినుతి జేతు దయను నను గనియారా
ధనితుడ నాం కైత్రను గాంచిపాడు
మొనసి నాం కృతిత మొంగులేనంపాడు॥

౧౩౬. కలికాలంబున గలత విభవయులన్
లలితాంమ గుణావళీ వర్ణతులన్
తలచెద దైవ కైరద తగ పోల్కృతినవి
తేలవి భువొంగ డెదన్య వరులబ్బువి॥

౧౩౭. ఇప్పుడున్నట్టి కవీశ్వర తతులన్
విపుల గుణాలను భవిష్య త్కవులన్
కపటమెరుగని లోకనతి జేతున్
కృపవారిద సంతోషము బాకన్॥

౧౩౮. లవనీతంతతము దిమిడ దోసుజనుల
కవలవానిత్రయ వ్యర్థముల
నవనీతామృతసు విమల తరమాం
శ్రవములతోనుండువలయు నుబుమాం

౧౪౦. శ్రీ కీర్తి ప్రభలాంత రాతి వచనముల్
లోకింపగ బుద్ధలోక సుఖదముల్
పాతకసంగవతె వెలయంగదగున్
గానున్నవె గతిమంచివాసర్ ||

౧౪౧. రామయశంబే భారామముదానినే
గాంబింబు యసుందరమగువాంఛనే
ప్రేమన్ రామచరిత్రము గూర్పన్
మామతచిత్రము మాటికి దేర్పన్ ||

౧౪౨. సుజనులదానినే జూంతురు తేదారి
నిజమే మోయని త్యము తెలండో
నజహా త్వం దేహం బగుచుండున్
సుజనులాంర యుక జూంతునునిండున్ ||

౧౪౩. మాంకృప చేతన్ను మేతేసండున్
గాంకరా తంతృకం బలంబుండున్
పెలకటిపటిసూత్ర నిత్యతారాతే
శాస్త్రకృతిరచనముల ఘ్ను దిమేతే ||

౧౪౪. యుగనసచూసు ఇవదంతరమందున్
మొఱయ నను గ్రహము జేయుచుండున్
తగుయశంబుసుందరమగువ నిత్యము
గని యసుసంతుడునా నిత్యము ||

౧౪౫. సరళకావ్య సత్కృతులను
సజ్జనులు బొగడుదురందు
రదుత్తైలనైన నెవరుత్తైన సమమతి
స[illegible]దరా గుణము ముందు॥

౧౪౬. దో॥ ఆతులు నాదిన / తగ్ర వితయుగా
రంతర మవుల ముగాదు
పటువృగాదు బుద్ధి
(శ్రీ) పతి చరిత్ర మత్తని రేదు॥

౧౪౭. చౌ॥ ఎరిగి నట్లు చేసెద దయచే
నెన్నదగను కవులారా రా
గురు రామచరితే మానస
సంచర న్యారంగములారా రా

౪౮. దో॥ మలనము బాలిక వచనముల్
మన్నన తాత్పర్యంబు
జెలగి ప్రసన్నులై శ్రీ కృతిని జేయుండీ
సకలంబు॥

౪౯. సొరఠా॥ అరయుత తైై మృదులంబు
గాదాంప్రదయుక్తమై
వరమగు రామచరిత్ర
విరచింతుమునికి మొక్కెదను॥

౧౫౦॥ భవసాగరంబు తరింప, పడవృత్తైన వేదములను
సుతిమల హారి సురాగం సాంత్ర్య భక్తులను వినుతించె
దను.

౧౫౧. దోహా॥ సుజన సుధా సుర భూమందిర
కుజన సుతాం విషయరాశి
స్వజించే భవసాగర మెద
య్యుజుని గాలుతునను రక్తి॥

౧౫౨. చౌపాయి॥ ఘన సరస్వతీగంగా నదులన్
మనోహర చరితే మంజుల గతుల
వినుతింతునాంటి వినన స్నానము
శ్రీ వాక్యముల్ పావనముల్ కీర్తి ప్రదముల్॥

౧౫౩. గనసు రూపులు జననా జనకులు
సనయపార్వతీ శంకరుల నఘులు
ఘనుల దానరత్నకులు దయాశాలుల్
ననుసారంగా తిన్ గానుచుమహాత్ముల్॥

౧౫౪. వరలుసేవ్య సేవ భావములన్
గురుశిష్య త్రోగ త్కార భావములన్
పరమదంపతీ భావముల నన్
ధర భ్రాతి పదార్థంబగు నుగనన్॥

౧౫౫. ఏత దుపొందుల కే కీతరంబగుచున్
జాంతమయిన మొక ప్రీతిగానుమున్

వేతులన్ దాసాంతే హింతమతిన్
బాస్రితురుగాంక యుష్పార్వముగు ద[illegible]న్ ॥

౧౨౩॥ సింపెర

మతినాదితెరనుమతిగాయించెన్ ॥

౧౨౪॥ శూరున భరతుని బో[illegible] చుసతిని
తో రంజాలు శత్రుఘ్ను[illegible]దముగని
గోరి మెబ్బి కై[illegible]దను గిరవరుండా
మారుతి దేవ్వనిపు [illegible] తోసుతుండె ॥

౧౨౫॥ హనుమంతు[illegible] కైన భువందనముల్
దనర జేతు నెప్పు[illegible] సర్గణాముల్
ఘనుడు [illegible] వుడు వినుతించె వెలసి
మొనయు తినని కైమ్ము కై[illegible]దనె[illegible]న ॥

౧౨౬. సొరఠా॥ ఎవ్వని హృదయము నందు
నివ్వ[illegible] వెడు జ్ఞానంబునను
దవ్వుగాక రాముండు
తరుయును అంతనికి మ్రొక్కెదను

౧౨౭. దో॥ హరిభల్లూక నరా[illegible] లకధిపులైన సుగ్రీవ
వరభూంబవద్య భూషణయులకై రఘు[illegible]వరుడు గుడి వ ॥

౧౨౮. అంగదముఖ్యులరసుఖులకున్
సంకలి మ్రొక్కెద సరిసఫలతను న్

పొంగి మెవర రఘుపుంగవు పొందము
లంగడు భక్తి వెలంగెద రనిశము॥

౧౬౯ అగమ్యగసురవర నరసురుడో
రగమము ఖ్యులెవరైన
దగ్రము తెల్ల దవారలపొందం
బురుహంవులకా మదిలోన॥

౧౭౦. చం॥ కార్య మొకటి వేత నిత్య వాగ
నా ప్యపైనసన కాందు లొంకటిగా
త్రైర్య వాన నారద ప్రముఖ మునుల్
పూర్వమాంగాంసుత నిష్టగనుల్॥

౧౭౧. రామ ష్వలు వారు నాగతిగ న తేరం
వినుతింతు నునాం విధము దిగను డో
ననునేసరణి మణి పెరగ జూడను॥

౧౭౨ జనకసుత లోకత జనని మొు కురుణాం
వనజియు రాఘవ ప్రియ తరుణాం
బ్బుని భేప్రణ (గా) జానకి

క॥ ౧౭౩. గిరిజాతోం డెనె హం రుండు కలిగతి
నరసిలున కరన్త్రార్ధంబుగుమతి
ధ~~[illegible]~~గాంబర మంత్రంబులనెసగెన్
నరుడుదానమన్ననలనువడసెన్॥

౪౭. అట్టి విభుఁడున్న వత్సలతన్
దట్టి బాల్యమునాఁగ సముజ్వలతన్
బట్టు జే... శోభనమూ...
మెట్టు బుధులయ మేయను ... న్ ॥

౪౮. శ్రీ మనోహర స్థితి జెలఁగగాఁ
రామచంద్రుఁ ... యుంచెదగా
కామక థారీతియలు మారము దయన్
నామ తొంటుగ శ్రీ చూపున వెలయన్

౪౯. ఎవరు దీని నతి ప్రీతి పఠింతురో
ఇవి విని నిజరుచి పొంగఁగ నుండ...న్
భావము ముగ రఘుపతి పద భక్తిన్
దవుదు ... వారు తగ ననురక్తిన్ ॥

౫౦. దో॥ ద్విదియుగాంత కృతులమునను
గడియు కేమి కలఁ ఘోరగా
పుడు లగు దురు నిజ యిది చే...
బడయరు తద్ధయ నాఁగ ।

౫౧. ఘన నారోగ్యం కరుల దయ
కలిగెనే నిన్నే జే...
దనరిన భావాం గ్రంథము పూ
ర్తంబు సన్ ఘనము బాయ ॥

౯౨ వందన మహోత్కృతును సరయూం
వాహినా పురి యుండు
నందిగించు డు నరనారీ బృందముతో
నతిమొందు॥

౧౯౩. సీతా నిందకులను కలుష
దూంతులుగా వించి
వేదవిదురుల నిలిపె నేరెన్
విభుడు శ్లోకములు దించి॥

౧౯౪. వారికాలి బెదను కౌసల్యా
నాయని దుపా(ర)సాకే
కారాంగీకమై క్యారకేశీయులకే
నెటను ప్రకార్క

౧౯౫. చౌపాయి॥ ఎందరావు మెందుం సెందరయు
నారదు విశ్వసుతు వెంసగుచుస్తతము
దుందిశ్రులులను తామరసముఖులన్
మంచించె పిం మగరపాంమస్థురణములన్॥

౧౯౬. చౌపాయి॥ సమస్త రాజ్యస వెంతు దసుచున్
కమనయ్యసుకుణాగణార్హనయుసుచున్
విపలకీర్తి గానం విభం దశరథునిన్
ముసుబు విద్రుతుంతు నవినిన్॥

౬౭. ఓ దశరథ భూవరు యొక్క తనయుని
పొందవే వరమని భక్తులననుగని
మొందమురయ యమున మప్పిరిగాంచగా
సొందరమున నన్నరయు నదసుగా ॥

౬౮. నస్వ జనవంబు చేసెను వమహా
మానితుడవెం నై మహింలోన సహాహా
(శ్రీ) నమ్ముల కుచెంన్ జెలిగిరి గావన్
మానుగ సంటిరి సుసు రాష్ట్రమున్ ॥

౬౯. సొరఠా॥ రామునివెంగము చేతన్
ప్రేమని జంబిటుగా నృనసు
తెంమే నెడువిన రింగాఠాబు
దలచి త్రైము తెక్కరసు మనుడముననసు ॥

౭౦. చౌపాయి॥ రామభక్తి వైరాగ్య భోగముల
లోకమునకు తీదాలోకము ననల
లాలించె నెవన రాముహింత్మాత్మున్
బాల్యము నాలదెర జనకునకు మహాత్మున్ ॥

౭౧. చౌపాయి॥ ముందుగ భరతుని తుండగ మైతెక్కర
ముందే తరనయంబు నవి భుపర
మందు మునసున నలమందుకొన బ్బాంగం
బాందుగలి నెవని మెప్పు నెసంగన్ ॥

౧౬౨. ఆ లక్ష్మణుని పదాంబుజములకున్
కేలు మోడ్పు భక్తి గమ్యములకున్
లీల రామభక్తి భావ్య జనంబు
చేల లక్ష్మణాంబ యుగళ విమల నుగనుండున్

౧౬౩ శ్రుతి యెవని వేయి శిరముల చేతన్
కృతియయ్యె నెషక్రీపతి యగు దలతం
డు తుల ఝంఝురం బరాచజ నించెన్॥
మతినాంతరసుమలతా గాయించెన్॥

౧౬౪ శూరుని భరతుని జోడు సుసతిని
వైరాంజలుల శత్రుఘ్ను పదముకని
గౌరిశ్రము కైర్యదనువర వరుండౌ
మారుతి దేవుని మహిం తను తుంటా॥

౧౬౫ హనుమంతుని కైన భివందనముల్
దనర క్షేత్రము నెవ్వని సద్గుణామాల్
ఘనుడు రాఘవుడు వినుతించె లేసన్
మొనయ తన్నికై మొక్కెదర నేసగన్॥

౧౬౬ సురధా॥ ఎవ్వని హృదయమునందు
నివ్వటిల్లెడు జ్ఞానంబునేను
దవ్వగాంతరాముండు
తగ యయునేయ తనిపి ట్రోలు కైదను॥

౭౭ హరి భల్లూక నిశాచరులకధిపతులై సుగ్రీవ
వర జాంబవద్విభీషణులకై రెదనురువసు దేవ॥

౭౮. అంగదముఖ్యుల్గురు కౌశికరాన
సంగతిమై కైదసరిసమున్
పొంగి వెసె వరర ఘుప్రాంగణము
రంగదుభక్తి బెలరెదరరిగణము॥

౭౯. కొంపెం ౦౦౦॥ జగమ్మూగసుకవరనర డో
రగముఖ్యులెవరైన
దశమై కైదవా పొందరా౦
బురుహముల తమదిలాలిన॥

౮౦ చం॥ కార్యమెంకలటి తేకని త్యముగా
నార్యతతై నసనకారులుంకేటిగా రి
వైశ్యమున నారదత్రిముఖ్యమునులే
కార్యమారాసుతవో నిష్ఠగనులే

౮౧ రామునికృత్యములు మారునంసతికనతేరా
వినుతింతునునావిధము దిగనుడే
నను నేసరణోని మనిపెదరాజు డు॥

౮౨ జనకసుత లోక జననియుకరుణాం
వననిధియు రాఘవప్రియుతకరుణాం
బ్జనిశ్చేక్షణా త్రిజాంనతకేతు ష్టిన్

నను బ్రోవ వత కరుగలు దృష్టిన్

౧౮౪ ఎరవి కటాక్ష క్షేత్ర శరములన్
నాదు మనసు చలన మెరుగు నెగనన్
మేదినిబ క్షేత్రా దేవి పదం
చేది కృతమై చెనగి తైలు కృత్తన్॥

౧౮౫ గణిమాని రాఘవ పరయుగమున్
వినుతి జేసెను విభుదులోకమున్
మనిబి బ్రోవ తామర సాంత్వంతై
యమునశరణాం పదములను గానుగంతై ॥

౧౮౬. వాగర్థంబులవలె జలవీచిక భిన్నత్వంబు
గానసు పట్టుచు నాశతత్వంబై గలసినమిథునంబు॥

౧౮౭ సీతారాముల పదముల నావేశతొ పద్మమునందు
బ్రోతిక ని డి మైత్రి కృతనెవరు ప్రియలోచనులయందు

౧౮౮. మైత్రీ రఘురాముని నామమునకు నవ పిడ్డాణం తి
చక్రధారి యును హింము కరభూనం బంధంబగును రీతి॥

౧౮౯. చాపాయి॥ ఆదియును గాంక విది పంటి పారమయయమున్
పరమలావేద ద్రష్టలాగసుసమమున్
సరస్వ ఛ్వనముచ సమమదిగా నన్
వరలక నామంత్రంబు నెలకొనిన॥

౧౯౦. శివ రఘు జపంబున చేయుటు దానిన్

భువి తారక జనముల కేంగ్రానినన్, తన్నులౌ తలందుమం (శ్రే)యమ్ము
నెడ ఘూర్ణిల్లునన్, దివిరో మను వుపదేశ వెంనన్గ్గోన్ ॥

౯౧. ఏ నిరుపమ మను వెరగు బరగ ణాపతి
దాన జపింపుచు తన్మహిమ నిక్కలౌ
చేనాదిని శ్రీగాబి లేదు శ్రై మొందున్
మానసో యమ మహిమనుగా ముందున ॥

౯౨. వరలనాదికవి వాల్మీకి వరదా
విరుగు నామం (శ్రీ)గరిమ్ము మ్మస్తదా
పరమనిష్ఠ నిదిత్వ ముగా
నెరిజపించి వెతాని యుఅబ్బె నదుగాం ॥

౯౩. సహ(స్ర)నామతుల సమబిదియనుచునే
మహాశివుడు సమం దివానున
స్పృహాచె పార్వతి యుహారహాముననే
విహితనిష్ఠను జపింపుమనసుగదా ॥

౯౪. సదాశివుండు నిమోనమును సంసార రఘువరణ్యంబు
సకలమునకు రామనామ్మము చ్చరింపుదను వాక్యంబు ॥

౯౫ చౌపాయి॥ రామనామ స(త్ప్ర)భావ మెన్నన్
వామదేవుడే వరుకెట్లెన్నన్
స్వామియతండు విషంబు త్రాగియున్నా
నాముకైని గొల్చెనాముహిమ్మునెగాం ॥

౧౯౭. సీ॥ రాముడే వర్ణరూపుడగు రామ, నామమె మాసంగుసంబు
భూయుతులసి దాసుడే శాంతినామంతమగు సత్యంబు॥

౧౯౮. మనోహరములౌ వర్ణములు మధురములు జనులకెల్ల
గన జేయును వక్షఃస్థలులకు బాలామితము లురంజిల్ల॥

౧౯౯. స్మరించువారికి సకల దుఃఖముల్
వరములు నిరంతర భాగ్యప్రదముల్
సరవి రామ లక్ష్మణ తుల్య ప్రియంత
కరములగును భక్త ప్రతతి కరయు॥

౨౦౦. అవ షట్ప స్మరించ నసుందరముల్
తనియని సండించని వర్ణనముల్
గన బ్రహ్మాదుల నసహింతంబుల్
జనపాలకులన జనస్థితంబుల్॥

౨౦౧. మును సౌభాగ్య ప్రబున నరనారా
యణాసమానంబులాంత్యానందము రాం
మున యుసతి ప్రప్రదములు సుఖలీలన్
జను నాదాస్పదములు జాలన్॥

౨౦౨. శ్రమ వహింపన శేషతమరసముముల్
సుమనోమనోజ్ఞసుతర బృంగముల్
విమలజన మనోవిహారణాంగతులన్
రమణా కృష్ణ బలరాములవెంతాలన్॥

౨౦౩. దో॥ తులసీదాసుండను వర్ణద్వితయంబున రెండు
వెలయనేక ముకుటైకఛత్రంబులలింతేఁబుగ యుండు

౨౦౪. మణితుల్యంబులు రఘువరనామవర్ణములు ఉదిగరవ
స్తమముల వెన్న నామము నామార్థంబు నరయంగాంచినతే॥

౨౦౫. పరస్పర ప్రీత్యనుగామి పరగును నామము నామి
తరమాంశార్థంబులు ... గాఁ యోగ్యనతర దేవ॥

౨౦౬. ఆనినామార్థంబులు సమ్యగాలోచనగాంచిరి
మనీషులు నిశ్చయించిరి మహోపాయము నెంచి॥

౨౦౭. ఆపరిమితి మెపారదసు నెవడల్పాధిక్యము ... పించుచు
విష్ణుల సుకారోద్భేదము వినిన విజ్ఞుఁడు యుక్తార్థమెంచు॥

౨౦౮. పరిదృశ్యమాన జగము ను రూపము నామాధీనం
కరము వస్తురూపము తెలియ బరగది నిభధానంబు॥

౨౦౯. నామము స్మరించి రూపము గన్నదాంత నిక్షరలోన
నేమియు స్నేహవిశేషముతో నైన యరుదు హృదయమున (న

౨౧౦ చౌపాయి॥ నారూపకత నలివచ్చియుంపన్
రాని గాధపర్యాలోచింపన్
లోకవచనయుక్తి రుచిర సుఖము తిరుగన్
గాననదియె ముఖ్యవ్యాసగుణము గదన్॥

౨౧౦. అనుగుణారసముల మధ్యమే నామహృదయము సాంత్వితభూతంబు
తగును జ్ఞేయ బోధముగ చతురుండు ద్విభాషికి సమంబు॥

—౨౧౧. పలికెను తులసీదాసుం డీట్లు లోకవేదసంవినాపు
లలితరత్నదీప జిహ్వాంచలము నెదుద్వారస్థము॥
—౨౧౨. స్థాపింపుము దాననన బహిరంతః ప్రకాశమౌ నెంత |
బాల్పించగోరెదవేని తావక హృత్కాశమెంతెదవంత॥
—౨౧౩ చౌపాయి॥ మెఱుఁగులైన నిమ దజ్వాల నామం
చేకతీగా రసనేంద్రియస్థమున్
బాంగరూంతులై సంసుతి పెయుంచు
శేసుతితరవాగ విరక్తి దాంచియుంచు॥
—౨౧౪ అనుపమాన బ్రహ్మానంద సుఖం
బనుభవించుచుండి యరునగనసులభం
బనామమయమరుంప నామతంబున్
ఘన తత్త్వ జ్ఞాన దాయకంబున్
—౨౧౫. సాంక్షుతులుదాని జపియించుచుండెన్
జోధన సిద్ధులధారుగాంచిరేన్
పాల్గొను తెలుసుద్వత మియనునున్
సాంద్రులుదాని జాటిరసనుచున్
—౨౧౬. అరుదైన వారానంబున
స్వాంత్సిని నాం తురు ఖండితశ్రేష్ఠుల్
వర్ణింతురు నలువరుసల భక్తుల్

౨౧౭. వారిరువురు సద్గురులు ఘనులై
తెరవే గల వారలగుదురే
వారిలనే జ్ఞానవంతులందరిలోన్
దైవ ఇలి (శ్రీ) ఎరుకడు గురు రామయు నెరుగున్॥

౨౧౮. నాలుగు యుగముల నాలుగు శ్రేష్ఠుల
తెలిసిన మహిమేలా తత్తులన్
మొలదూన రెరెతి కాలవయునగ
జాలతెన్ను తత్వమంబు లెందున్॥

౨౧౯ కం.౧. రామము తెల్లన వరలు మది రామ ఛత్రములు గువా
నామామృత నరమందున వారెంనకై తెప్పాల యోగ॥

౨౨౦. చౌపాయి॥ ఆ గుణముసగుణం బనె యుగ యుగ
ఆగు బ్రహ్మము నకు తెలప నవగమ
మొగినా యుగ కోంబు తెంటెనద్రిరం
బుగనైనా మంబు సాగాంతు నిరన్॥

౨౨౧. ఏ నామ జపము చే నిఖిలంబున్
మానుల ఆత్మనాదర్శ వశంబున్
బాంక్షను దురె దాని పొలుపను పోరి దుల్
మానసమున నసమరగరాంధుల॥

౨౨౨. గను మెకదాయు వర్త్మ క్రోలాన్
జను గుణాం నిర్ణు విచేకమయు

బను బ్రహ్మము గమ్యమైనని దెలం
పనాంవమునసుగమంబగుతమిలం ॥

౨౨౩. లంవానకం టునామము ప్రబలం
బాంమెయి వహంతు నదికను దెదలన్
స్వామి వ్యాప్తిత సజ్జన క్షుండ్రం
రాముండవికారమనోంస్థితుడం ॥

౨౨౪. విన పాత్రులు లలదీనం గానుమున్
మానని దుఃఖ నము ష్యుల రగుమున్
గాననసుదు లంబ్య మహిమనెరుగక
బూని తీర్పఫల స్ఫురణము దెలియక ॥

౨౨౫. వినునాం నరులోపితముగదానిన్
గననామ దర్శ్యమున నగుదానిన్
గనుముతవ ల్యమును మరెవలనన్
దనరగ దెలియం దగు నట్లు తెనన్ ॥

౨౨౬. తే॥ దనర నిర్గుణా పెంసన వం, నను యుంగలి ముఖ్యము
ననంత మాంనాం మహిమ లం, మునికత్న మనల్పంబు ॥

౨౨౭ చం॥ శ్రీరాం పుత్ర దాంక్రులె రత్నకేతనమున్
గొం నదమునుష్యులేను వృన ఖేదమున్
కాం లంయు నెూం బ సుఖన సాధుతలీన్
ధాంరుణి బొల్చెను లేని తెలాంసుమతీన్ ॥

౨౨౮. గాథ: శ్రీరామనామ నుతిన్

బూరను పా గళంబున్నను సకలిన్

దానికేసు రయక్షేత్రం దౌరసతి

చేన: తినానరక్షించెను మును శ్రాతి ॥

౨౨౯. దోహా॥ శ్రీరాముండీయులోకి తన రక్షించెను తన నామముంబా

ధారుణిలో కలిజన సైరా ఉలను తరింప జేయు ంబు॥

౨౩౦. చౌపా॥ రాముడు ఋషి కాముండగుచున్

భూతాంబి కనే బాడ చెను తగుచున్

నామము జన దోష మడచున్

స్వామి రవి తమిస్రమువ తెదచున్ ॥

౨౩౧. తారాము కేవధనువు ద్రుంచెన్

ఆ కండ తాటకి వధ గోతించెన్

సారాంబుధ సంసారము దృంచున్

భారారి జన మానసంబుల భావించున్ ॥

౨౩౨. సబలు దేసు రాము కంద్రుడుగాంచెన్

శబరిన్ ఖవరు సంరక్షించెన్

కృ బల బ్రతి సంభావ్యము

నామం, బుబహా ఖలుండా బోల్యమున్ ॥

౨౩౩. శ్రీరాముడు సుగ్రీవాదులనే

జేర బోసె కపి న తెలియనే

వారుసాంమత్రము సతతలవాసులన్
తీరుచు వేదముదెలియంగనిలన్ ॥

—౨౩౪. రాముండుతపి కెలాలాంగూలబలము
తెలామొనయుచున్ సేతువుజేసె తరము
సాంతముంబా భవవనధి హారంబున్
గానజేర్చు సుఖగతిగ ధ్వనిన్ ॥

—౨౩౫. గానానోసుజన గనుమోమది లోన్
దానవులనెల్ల తగవిఘ్నఁడని లోన్
బాణులుగ జేసి జానకి తెలాడన్
తానుండెన యోధ్య నుతముసాంద్రన్ ॥

—౨౩౬. రాజులలో శ్రీరాముండు వరుం
డోజపురములన యోధ్య యెదనరం
రాజులగననుచు సిద్ధసురతతుల్
తే మగావినుతింతురు సుధుతతుల్ ॥

—౨౩౭. సేవకులు నామభావన వలనన్
వేవే మోముచిరేడొసుఖమునన్
దేవదుర్గ భంబాల వైరాగ్యము
తోవెలయుచు కాంతురు మోక్షపదము ॥

—౨౩౮. మో॥ నామమును తెంచు వారలుతన్నామతేజమునజేసి
త్రిమమ గాంతురు స్వప్నమునైనా మహింత ష్టము వాసి ॥

౨౩౯ రాం వ (బ్ర)హ్మము కన్న నుతే నామము వరదాయి
నామ చరిత శత కోటులలో నామమె గొన శివుడు॥

౨౪౦. సహజ మంగళకారుడైన శ్రీ శంభుండును యీ నామ
మహాన మని జనులకొసగును మహిమతుల దానే ప్రేమ॥

౨౪౧. చౌపాయి॥ జగమున సనకాద్యులు తెలియంగన్
తన నామము నే చేరగ వీలగుంగన్
తెగని మోక్షసిద్ధి గనిరి గాంచున
నగజ తంబు నామ గరిమ తెల్ప విన॥

౨౪౨. నారదముని యా నామ జపమునన్
భూరి (త్రి)లోక పూజ్యులైనన్
శారికి శివున కుసు (ప్రి)యుడయ్యెన్॥
హరి నామము తెలిసి నయము పొందెన్॥

౨౪౩. ఏ నామము పలికెను యమున్నదాం
హ్మనెడు వె (ప్ర)హ్లాదుడు సుకదా
బూని కృపను డుకు హ్న నామజపము
చే నొందెను సుస్థిరమైన పదము॥

౨౪౪. పవనసుతుండు పావన నామము
తలచుచుంటు తెలిసి భక్తిమయము
భువిలో నొంద మహాభక్తుడు సుమున్
భవము వదలి విధి పదము నొందుచున్॥

౪౫. అజామిళ గజ గణికాంగ జపాద: ల్
సుజపిత హరినామ విగత శ్రేయుల్
తెలుప నరసారాపు జంతు పథమున్
త్యజించు నరునికి మోక్షము నెంతయున్॥

౪౬. వచింతు నామ ప్రశంస నెల్లన్
ప్రచురము గు వాక్ప్రపంచముచే నెల్లన్
విచారించె వేలుల విభుడైన సునామ
మహిమ మత్యాతీత నస మర్థుండన నాం॥

౪౭. దోహా॥ కలియుగమున రామనామమె కల్పతరువు కల్యా
ణ, నిలయము దని మహిమ చేతే తులసీదాసుడు జ్ఞానిఐ॥

౪౮. చౌ॥ నాలుగు యుగములందు లోకేశమునన్
వెలుగ నామ జపించు వలనన్
తారిమి జనులు తమ శోకములన్
దూరి చెమోక్షము దొరకెందురిలన్॥

౪౯. తెరగ కృతసద్య త్రేతా మత మిదే
మొందమిదు నామున ప్రేమగ చే
యూరి యుగమునందగు ధ్యానము గా
నారటి యుగమున యూగంబు సుగాం॥

౫౦. ద్వాపరమున ప్రభు పద పూజితసన్
సంపూర్ణతులపాం ధ్యానయుసన్

రూపింపనందులోని జన విజ్ఞానము
లోప త్రైరంగపూంతి పెరుగునిగము॥

చ॥1. గానగానము విజ్ఞాకాలమ కాలము నందున్
బూనననాయునన ఘుప్రంజము నెందున్
తౌనక్షిలాంఛమతము లిరుగుపుం దున్
దానికెలెకటి యయు (?) తిగలేతుం దున్॥

చ॥2. ఇంగిపరలోకె ఫ్రపింతే వైనరింపున్
బ్రదుకునాడు వేళ వ ధ్రాషింపున్
సరముల మా గా నమరకల లోనినన్
కురర వివేకసుగరముయుగానన్॥

చ॥3. ఘనరామనామము నే గాన దసు గా
వినుము కలితముటముననము నెలవు గా
వునకాలనేయికెనన అనదగున్
మెునయునానాముము హనుమంతుందుగా॥

చ॥4. కో॥ కననామమను స్ఫురింపఁ గుండు కలిహారద్య
వధియించి, యునఘుజాం పద జననుందును ఉష్ణోగ్రుని
మోద్రామునుమించ ॥

చ॥5. చాపాయి॥ భావనమైన నభావనమైనన్, సావధానమైన
సలుసుగ్రైనన్, దేవునినామము నుతిని సుఖ మొందున్॥

౫౬. దెలిసి నా మనమును తొంగిచూచు భక్తితోన్
దలచితైయె తొట్రుచుం దత్తర్ధ భక్తితోన్
తెలిసి జేతు నా విభుండే నన్నున్
మెలపుచు కరుణాన్ మేలుగనే నన్నున్ ॥

౫౭. కృపయైన నైవని కృప నాశించున్
విపక్షరుడ తలడు వేరర్త్రించున్
సుపరముండురాం ముగా వేరత్రించున్
సుపరముండురాం తుదు పరుడుగాన్నన్ ॥
నపలుదె నేనసాంధుడునైనన్ ॥

౫౮. నిజరీతి దయాం నిత్యను చెంద్రాచున్
ప్రజాంపాలన ప్రవణాంతే జూం చున్
త్రిజగముల ప్రీతి ప్రియములనంచున్
విజయ నిప్రభురీతి జెలగు నెందున్ ॥

౫౯. ధనికుండైన నను దరిద్రుడైనన్
జనకదస్థుడైన పౌరుడైనన్
గనప్రీతి విదుడైన నమూర్ఖుడైనన్
మనస్కుడైన మలినుడైనన్ ॥

౬౦. సుకవియైన మతికుతవియైనైనన్, సకలమునరు
తైన నారులైనన్, ప్రకృతి నప్పుడైనన్ సబుద్ధి
రాతిన్, సుకరత జేతురు స్తుతినియు నాలితిన్ ॥

౨౬౧. నరపాలకేశవ్రు రుసేలు రవి
శ్వరాంశీ ఛవ్ర రవ్రు పరసవ్ర
వరసాంఖ్య ర విశ్వరవ పనుమున్
సుతింపంగా యదిమనుమున్ ॥

౨౬౨. మహింజనున స్థానాంతురుగం
మహింతకఫలితేచ్ఛకీ నతివింతకృగం
బహుయాంతరం మును పెం క్షేత్రజనుడున్
స్వహింతంనగాంనా గను నవ్వు డున్ ॥

౨౬౩. దో॥ స్వామి మధైన శ్రీరాఘవ దుపతకలానాంతర్యామి
శ్రీమజ్జా|దితం హ నే శ్రీ తుని భక్తావళ్య నుగామి ॥

౨౬౪. శ్రీ భక్తి నుని సేవింపని నాయట్టి మూఢులదేట్లైన
గట్టివరాంట వె ని నిజమూనతి దెలిసి తినలుత్తైన ॥

౨౬౫. శేషు తు డుశరుంతైన రఘు శ్రేష్టుడుసదం హగాంక
చాత్రిపత్యాంబున శ్రీతి రుచున్ రక్షింపుమనుధర లోన ॥

౨౬౬. తులసీదాసుడు సేవతుడు
దలపరాముడు విభుండు
దలరని భక్తి మాంట వినిన
లోకులు సగనంనదుడు ॥

౨౬౭. విశ్వనావలన నే కృష్ణ తేసం పన్న మాహాం న స్మరింపుమనసన్
ము.
మిన్నతుంతు స్వామియు నా భావన నెన్నా యఘుము నెరుగని వర్ణ

౧౬౮. తనరుగా నమర్త్యకీ శ్రీరామునిసుతుండౌటె ముఖ్యుండౌ రా
ఘవుడు విభుడఖిల జనుల హృదయమున్ దను దెలిసి ముదం
బెనయు ననిశమున్ ॥

౧౬౯. తన భక్తులు చేసిన యపరాధము
గనియు విభుడు మదిని నను పండెనిశము
మనుపై పాపంబున దా వాలిన్
దునుమాడెనె వ్యాధుడు వలె నోలిన్ ॥

౧౭౦. తదనంతరమున తపనసుతుం డదె
వదలక చేయుదు వానిన నెకదె
మదిరావణుడై యుద్ధ మొనరించెన్
పిదప విభీషణుడు దెగించెన్ ॥

౧౭౧. వినస్వప్నముండై తనను వారల్పైనికి
నుతే మదినూన కు విభుడిల
సాంధుజుడగు తరి తన్మానించెన్
మానవపతి సఖశిఖామణి సూచించెన్ ॥

౧౭౨. దో॥ ఇంతే గాక తరుమూలమున్
దా విభుడుండే వేళ
గ్రంథులు తరుశాఖలపై బడగ
యా కోతులు గూలల ॥

౧౭౩. ఆ పట్టి పైన వానరులను తానాల్గు సేనములుగా జేసె

నిష్ఠీశాల వర్త్ప ఘుడిత తె రెంథుసంశయము బాపె ॥

౧౮౪. పొంపులైన పుణ్యులైన జిజ్ఞాసు, బాలే వెడిపల
మిాంపటితీని జుంబటి గరిణాం తింకేల మన్నేల ॥

౧౮౫. ఇట్టులునాయ ఘుంబును అల్లసురలు నేలఁ జపి
ష్టుటమసురాంమ యుగంబుగుర్ని తెంగ దురఖ్యాని బాపి ॥

౧౮౬. చౌ॥ గురుతయాజ్ఞ వల్క్య దుమున ప్రతిన్
జీరదార్ఘ్యఖు బట్ట్ర నరీతిన్
సరవిన్ ఆ సంపాదముఁ గని
సఁగూర్చ్య తతత్త్ర ధరం చెదగం ॥

౧౮౭. విను డుస్య జనులారనాతిగూడన్
మనుశంఘు డుత్నమున్ గిరి తెలాడున్
తేసు చంచె దానాయి దెలిదమన్
సునయతే కౌరవ ఘను ఘుం డీకీనిర్తు ॥

౧౮౮. దెలిపె హంరుడు తణవలన నాతధన్
వలసిగా నెరియాజ్ఞవల్క్య ప్రతిసుధన్
కలుగయి దె జరదార్ఘ్యును వంతేన్
తెలియక నుపటైశీ చెను వింతేన్ ॥

౧౮౯. ఆ వ్యక్తక్రవరులకౌ జాత్రులకున్, భావింప భూంతభావి
జ్ఞాతకున్, దొంచయు గుజ్ఞానమె పోత్మలాష్టు
దాం తెలయగలిగె ధన్యాత్మ వరమై ॥

౨౮౯. హరిభక్తులు వారందఱనిశమున్
కరతాళములకగతిగ నఖిలమున్
బలికించి చెప్పు పౌ॰ ఘులు మేమాం
తెరగున జెప్పన్ దెలియగ వశమా ౦॥

౨౯౦. దో॥ వినన్నే నిజగురూక్తి గతినరసి
తెలిసినది కొంత
బూనిభాషచే రచింతు నాబుద్ధి సకలదునంత॥

౨౯౧. చిత్రమున హరిచరితచే
జెలగి జేతునా గ్రంథము త్రైమా సత్తయొగాన
నొనర్చితిని టులుపంథ॥

౨౯౨. చౌపాయి॥ రామకథ తేనె ప్రమల నడంచున్
రామకథ కలిమలంబుల ద్రుంచున్
రామకథ భవముల తెలసు ద్రెంచున్
రామకథ సుజనరంజనమించున్॥

౨౯౩. అది వివేక శిఖి కరణి యనంతన్
సరముల రామ ప్రదనిత్యంతన్
మురవాద్యాప ~~జా~~ జానాంబుధి కిరవము యగున్
విదితశివప్రీతిద శివకైనదున్॥

౨౯౪. రామకథ యెబుంతాం మదాశి కైనగాం
భూమి భక్తజన తోషణము నగాం

గాత్రమ మఖిలమంగళ భంగుములతున్
రామప్రదాత ధర్మాదులతున్॥

౧౮౫. సంగీత జ్ఞానమయు వి[illegible] ములతున్
సురవైద్యుండౌ భవరోగములతున్
దురితరోగములకు దశమనకరము
పరమున శ్రీహంమున కరయు పాలితము॥

౧౮౬ సీ॥ అలిష్ట పూర్ణంబులతు సాం(క్ర)త హృ)ద్వ నవ[illegible]
హంసయగు రామ తధ మెంది నిశ్చ నుతిశై యుష్[illegible]॥

౧౮౭. తమోహృత్తి కినకర కిరణా సముంబు సేవకగారం
కమోఘ జలదము సుజన మనోతమతి నితి నంకుమం॥

౧౮౮. తపత తుతేర్య తురతి కవి కపటదంభ పాషండ,
విపరీత వక్తి రవ పీడ్మ విధి కరయిత మెం.ద॥

౧౮౯. సకల జన సుఖదమగు రామ మం(త్ర) శక్తి రణంబు
సాంత సుజన తుముద భ తెరాంర్ధ శ్రేష్ఠ మముస్న తత్రిహింతంబు॥

౧౯౦ తా॥ వె॥ ఘనము గద నారాంతన యింతి కథలన్
వినవేమన యుడికెనాంశవ మొదలన్
వినిశంభుం డేమని బుద్ధ్యా నా [illegible]
నిని నిఖిలము నే నానతింతుగాం॥

౧౯౧. శ్రీ నఘు మింపంతి మత్రు తేర్లాంర్వం
బని యుద్ధ తమునా గొనతు డు బర్వా

బను చుట్ల్లాను ~~తొ పొంద~~ లిదివినిన మొందమున్

గాన్త యుదరు గాని గాన రద్భుతమున్॥

౨౬౩. రామావతారలీలను కథలు

సీమతే కలలె జెప్పి నారులకున్

రాముల కథ కల్పభేదములచే

నామెంగా వర్ణింత మగు ముని తతులే॥

౨౬౪. గాన సంశయము గన తగదు బుధ

లోకను తెలసి కథ లోల లత్త వినుడీ

మానుతె వరు రామ నామ గుణముల

శాంతం త్ర్యమంత్ర యామ మహాత్మ్యములు॥

౨౬౫. ఆవంతంబున నంతమని యరసి వారలేరని

మూడి యద్భుతము గాంతురుగాఁ శాంరది సంశయ ముమాని॥

౨౬౬. అనయు ఉలసంశయంబుల నెల్లన్

దునిమి పాతకములు తొలఁగి నెదుల్లన్

ఘన గురుపదరజ మున్ము తలదాలి చి

ఫుననర్తుల రక్షర వెరిదిజేరి

౨౬౭. శ్రీతును కృతిని జేయు చుము నందేనే

నాతులు బత్రి దుని ఖిలము దందన్

ప్రతి మొదటి కి విచారించి ము ఖలుకు

శైతును వర్ణన ని రామ కథను॥

౨౬౫. కం॥ పదారువందలపైన ఓ ముప్పది యొకొండ్ల మంగు
సరముల్లైవెంత్రె నవయుతుజివాసరము|న సులగ్నమందు॥

౨౬౬. చౌపాయి. హరిపదములశిరములరజేయుచు
పరమరామవేదప్రస్తుతిచేయుచు
కరిమన యెూధ్యాపురవరమందున్
పరమరామజన్మదివసమందున్॥

౨౬౭. సకలలోకములుసకలామరులున్
సకలమునీశులు. సకలజనములున్
సకలాశ్చర్యంకతలనుండన్
సుకలగాన సంస్తుతులను నిండన్॥

౨౬౮. కొందరుసరయూనరములోని
గృంతులిడి జైలసుచుండ
కొందరు కావ్యములు రాముని
హృన్మందిరములకనుచుండ॥

౨౬౯. చౌ॥ గగనగానసద్భావసపాపములన్
దునుముచున్ జనములనిప్పదములన్
వినుతి గాను పరయువునకొంతతోరం
బునరయు … రన్

౨౭౦. సకల లోకసంస్తవనాయకుండై
సకల జంతుముక్తి కిమనాంలల్లైపె

స సకల మంగళోత్సవ వాసంబై
ఆ తేలంతమ హొంధ్య యునగ రుంబై ॥

౩౦౧. దనరుపురవరంబన ఘుమటంబున్
సన తృతీక్ష విష్ణుగతి యసునంగన్
మని యాంకలి తింమతేశ్వరాం వెలరం
జని యతి జేసిరి భక్తముయాంరన్॥

౩౦౨ ఈ మహాచరితయెన్ని విశేషన దగున్
శాంతము విశ్రాంత మదాంతులనగాయున్
రాం మచరిత మానస మానసునికి
నాంతము డితి నెంత యరుదగు మానికి

౩౦౩. వినన కర్ణములు విశ్రాంతిగానున్
మనసు గాని న విషయ నివృత్తింగనున్
దనరనా చరిత్ర నరసిబడు తాంత్ర డనంత
సుఖీ యగు నన నాంగ మనివాం॥

౩౦౪. మాం నిని చయ సంభావన మనుచున్
దానని జాతి జన ధ్యేకనుచున్
ఋాంని తొమ్మిగి శంక్షు రూం రాం మచరిత
మాంనస మహాంతు ఖిరే ఖికొరతే॥

౩౦౫. ఇది దోష త్రితయ దుఃఖముల మున్
మదనతి దాం ఠిత్రు వైన్న ముల తంన్

విదాంతకంబని విరచించియుగా
నెరలో నిశి వుండెడు తెనియెడు వేదా॥

౧౦౬. అటు జననాంతస్సమయంబున సుమతేం
స్ఫుటమగు జై ప్పినపూర్వ తరుణాంతేం
నటుగాం నమానసాంభ్యాయుతమాం
పటుచంద్రముని బతెర్ర నటుజుమాం॥

౧౦౭. ఆ చరితమే నేనరసి రచించెద
బాల్యముర్థమున శుభంబులు నించెద
జూంబు సాదరత సుజనులు వినుడీ
పూంబు పట్టి నిజ బుద్ధిని గనుడీ॥

౧౦౮. ఆ రామచరితమానస మెట్లొప్పె నెట్టులు ప్రచురించె
నాంచందమురబయుం తేను మాహారులకు నమస్కరించె

౧౦౯. శంబున దయనము లెలాంన మతి తేం, నాశయమూం
ప్రియతి మోంతము తేం, అశునదయు తులస్
దాసకవిన్, కౌశలమున నాతక జేతు చువిన్॥

౧౧౦. సుమతి శూంబిపాలర యమేస్థలముగాం
సుమనోం సతిగలసు జనాంబుదముల్
విమలరాంమచరితము, నమల దేవముఖ్యమలెవనిధాం
సుమనోంకల గలసుజనాంబుదముల్
విమలరాంమచరితములను జలముల్॥

౩౧౧. సురయుగనటనాంశరమును శరమున్
పరమున్ మంగళ శరము మధురమున్
సంతతస్మారకి సగుణాస్త్రవమున్
పరమస్వచ్ఛతన్ బరగును |గంభి: న్ ॥

౩౧౨. శ్రీమద్భక్తిరస పృథువర్ణనముల్
శ్రీమమధురతాంసలీలత్వముల్
గా మెలగు జ్ఞప్తి, ఘన జనతల మము
లౌ మోదము గాన నద్భుత తమహింతము ॥

౩౧౩. శ్రీరామ భక్త జీవనమగుచున్
ధీరధీమహత్స్ఫూర్తిత మగుచున్
మాంత్రవిరాణమార్గారూఢంబై ,
సారవానసము జేరి దృఢంబై ॥

౩౧౪. అటసుఖదంబై యతిశాంతలకై
స్ఫుటరుచికరమై సుందరతరమై ,
ఘటంపాకేవపాల్యమైన జలంబై ,
పటువై యటుండెను భక్తిహితంబై ॥

౩౧౫. దో॥ పరములును రసుందరములును భవ్యములు నాల్గు
గాంచు, విరచించబడియె ఘట్టములు విమలసరసికిటు లెంచ ॥

౩౧౬. చౌ॥ తెలిసి ప్రకాండములు సోపానంబులు వాటి
జ్ఞాని బోధగను గానన్ ॥

వెలయు నిర్గుణము విగతబాధమై
విపులరవిభవమహిమవై యుగగాత్రలమై ॥

౧౭ సితాంశుమిత్రేశ్వర యుగళము
లోతులలయసుస్పందులవిశదత్వము
స్పృహితోపమానవచులు చనరన్
ఫ్రాంత చాపయోం పూరములలరన్ ॥

౧౮ సుమహితోక్తి గతిశక్త్యలు వెలగన్
విమలస్మరకరాంశు ముదములు దనన్
చమత్కృతిగ కందములు తత్వతలనలముల్ ।
సమయోచితల బుధులకృతజ్ఞముల్ ॥

౧౯ కోరాపాయు॥ అపురగనాప కృష్ణయులవ ంభ్రమఖాంవ
ము వ్యంగ్యంబు ,
లలితపదాకమరందావోపద ౦
ఖత్మగానైనీఖంబు ॥

౨౦. పరమసుకృతములుబం భ్రమరాలన్
వరవిరాగములుమరాలవలనన్
గురుతరకవితా కుణములు విరాణము
లరయుకథర్త్రముస ర్గరామము ।

౨౧. మొత్తము జ్ఞానంబును విజ్ఞానం
బత్కేణా రసములన్నిటి తోనన్

రత్నములు లతలతో రత్నాదికముల్
వర్ణింపగా వివిధ జలచరముల్ ॥

౩-౨౨. సుకృతి సౌంధ్యనామ కుసుమానానము
కలంక జవిహంగము రూపము
కుటిల జనస్థలంతికవనముల్
ప్రకటిశ్రద్ధ తెవసంతసుమముల్ ॥

౩-౨౩. శ్రీమారద యామాది క్రమముల యందున్
విమల భక్తిలలితె వేషమెుందున్
యమని యమాదులు సుమసము త్వైదసున్
ప్రమాజ్ఞానముత్రము ఫలమెయసున్ ॥

౩-౨౪. హరి నామంబె యామ ఫలరసముం
చరసి వేదముల ననబడెనరిమున్
కరము ప్రసంగాగత కథ వెల్లిన్
వరశుకపికముల తవె విలసిల్లిన్ ॥

౩-౨౫. దోహా॥ వినువారల ఫలితల బృందవనంత ఫుష్పోద్యాన
మనసు కవింగము దుం నిత్యానందకేనాతోన ॥

౩-౨౬. సుమనోహరాంతికు దవ్యాని లాలె చనపొంత్రంబుల తొంద
ఘన స్త్రీహంభాంపృసలిలోనె కంబూనర్భుతయుగాండు ॥

౩-౨౭. చౌపాయి॥ ఎవతి శతి తమునెరుక తమగానన్
నవసతి రత్నాప్రీతణుల గుణుదాన్

దవిలి పఠింతురా తారకాంలనన్
నవగతి రత్నా ప్రవణులగుదురా
రుపసింతురు వారు విరతులుగదా ॥
౩౨౮.। ఆరక్షి విను వారు పూరుషు~~లకూడాకే~~ లోనే ప తులా
హరికరుణా నిందు వెక్షిపుల వని లోనే
దురితే హేంతు విఘ్నం పరతిజ్ఞనంబుల్
కర మెన్న గృధ్ర తాకతులంబుల్
౩౨౯. గానవార లీకా సారంబును
గానరారు ఛైత శ్రీమువ్వంబును
నానా రస విషయాం నూనక ధలు
దీన తెత్తుని దెలసిని రాశుల్ ॥
౩౩౦. గన కొంకొం నకాశులు దీనుత్
ఘనమగునే కైలనును గన నూనుల్
జనులు రాము బంధుని ద యలేకన్
మొనయ తేర: కరిసుభద యుగాంతన్ ॥
౩౩౧. కుమార్గ గాములు తుజన సంగులన్
౩౩౨. ఈ ప్రమత్త మత్తులు బహుభాషకులన్
త్ర్యమారపింత లెక్కటుల వాక్యముల్
సమార భూగార్భ్య పుష్పములు తు సమముల్ ॥
౩౩౩. వారల స్పృహం శ్రీత్వారంభంబుల్

ఘోరతర శైలకూట నిభంబుల్
భూరి మోహాది వికారములెల్లన్
నారం భువనని యతిన్ జెల్లన్॥

౩౩౩. తే॥ గట్టికుతర్కంబులై నదులై గభీరముగ ప్రవహింప
యిట్టి భవమహారణ్యము తానె నెనసినవారు దలంప॥

౩౩౪. శ్రద్ధయు సత్సంగతియును తారకమ్ము నెరుగలేని
బద్ధులు యీమానసము గన బాల్పడ రెట్లుతెనేని॥

౩౩౫. కం॥ హరికృపారహితులతే కష్టమునన్
వరముగు మానస సరసికి జనినన్
గురుతర నిద్రావర కాముల వలనన్
దరిజేయని జరా ర్ఘా గృహమునన్॥

౩౩౬. అందముల్గ వేకా జలపానా
నందము తెలియక సత్యభిమానా
క్రిందులగుచు దూరముగా జనుచున్
నిందక జెప్పె దరందరి గనుమున్॥

౩౩౭. ॥ ఇట్టి విఘ్నముల నెనయుడు వాడెవని
విభునెదయచలాంచు, నట్టి విభుం డాసరసి
బడి యఖిలతాపములు బాపుచు॥

౩౩౮. చౌపాయి॥ ఎవరి మానస మెదగానుచుందురా
ఎవరు హరిపదము నెపుడుచ్చింతురా

భువి వారె మహర్షి పురుషుల వెలెండున్
తవిలి వసింతురు తమిగమిగూడన్॥

౩౩౯. మనోజ్ఞనయున దర్శనీయ్య మిదనన్
ఘన మఖునైతి తర్కాసారమునన్
మునుగ, చేత లబుద్ధి విమలవతాం
దనరుచుత్రే ,మున తేని యధిక వతాం॥

౩౪౦. దానను ప్రేమ (ద్రవము జనించెన్
మానితమది రామ యశోజలమున్
బూనిగా నంబు సరయూ నామకమున్

౩౪౧. మహిలోనా నది మంగళతరమున్
బహులోక వేదవిహితాదరమున్
మహనీయ మంజుల హారియుతమున్
మహర్షిజనోత్కర మానస హారమున్॥

౩౪౨. తుత్రము ముత్కి విషయ క్షేత్రముల ముఖపుర్యోత
తెండు. పుత్రి సుందరు ఘాంత్కేత పరిత్రముల
యుండు॥

౩౪౩. అట్టి మెరాటిటు పుణ్యనసభ యెదన్న సకలశు భవాటి
పట్టుము క్షితిన మోక్షయనంబరు పురంబులేమిటి॥

౩౪౪. | ధరని పట్టియును రామ యశోసరయూనది ప్రవహించి
వరరామభక్తి యను గంగ నొరసి కలయు జనుడించి॥

౩౪౫. రామలక్ష్మణుల యుక్తయు జానామ జాకీరా నద మేంగి
రామభక్తిగంగానదిలో రమ్యతగలయున దొర్యని॥
౩౪౬॥ చౌపాయి॥ ఈ నది శ్రీయం చేసి సంగమంబౌను
రామరూపాబ్ధి నగమున్
మానస మూలమూ నను భక్తిగంగ
లోనాక్షనములు బడిగలయుంగ॥
౩౪౭॥ పా రనిజని నమా తెల్లనమునముక్తలం
దె మొంగతిమాయింయు నవి యులన్
మానితములు కవితా నయవర్ణన
లానది తో రొందర్యనంబుల వైన॥
౩౪౮॥ వరశీవా శవౌ దార్య హరి దివములే
సరవి తోరాము జన్మోత్సవముల్
తరంగమాలలు తద్ధత భ్రమముల్
గురుతర జలచర తులసంచయముల్
సరవి శ్రీరామ జన్మోత్సవముల్
తరంగమాలలు తద్ధత భ్రమముల్॥
౩౪౯. దో॥ భ్రాంతలయిన రామలక్ష్మణ
భరతంశ ఘుల్లరూంప,
శ్యాలి బులుబవర్ణకమలంబులసునజూంప
౩౫౦. నృప నృపాంగనా పరిజన ఇలత్త్వ(ప) కార్యములు వర్ణింప

విపులమధుతరంబులు వారివిహంగములు కాను దలంప॥

౩౫౨. పరమజనకజాస్వయంవరచరిత్రమురునదివ్యాస్త్ర
వరకాంతిగురులతే, తక్కినైనప్రకృతులిరునది లోనన్,
బరగెడు నాత   లు గానన్॥

౩౫౩. ఆరుచివేకపుంటొర్వ త్రరవాంక్ష
లరయుచుకలదాంగ రద్రికాలులచయము
నరులుగాన యూండు పరస్పరోత్తుంల
సరణులుత్తేట చరితృద్ధిసలిలి॥

౩౫౪. అనుజసహితరామనృపవివాహము
జనులందరు గనుగొను శుభాంగ్లము
తనివిఖాతర్ధన్ విదైతను వెల్లన్
మొనసి నపులకలు గొను వారెల్లన్॥

౩౫౫. దనరువారలో ఘునదిలోనన్
మనము జలగనామ జ్ఞైనమున్నన్
ఘనుడు విభుండు పురమున నివసించుట
గనువారికి నది కొంతువమిచ్చుట॥

౩౫౬. దో॥ అనఘుమయిన రామచంద్ర పట్టాభిషేక
సమయంబు, జనసంఘాళవన యొంక్య
వెకా ఘనతర పర్వసమంబు॥

౩౫౭. వైకేయాతుడ్మలె బుద్ధి గనుగొన్నశెవాలుంబు

లోకేంప భరుతున్నం దుండు లోకేశుం [illegible] వశులంబు॥

౩౫౮. వరరాంముచంద్రు కలిసినది వలనరుత్తు షట్టి మెన్న
బరసునారుతువ్వులందును నాంచంతనదియు వేడుబిన్న॥

౩౫౯. దో॥ అందులవేంమంతేరు, వృమాంహంరులవివాహం
శుభంబు, సుందర శ్రీ రఘువు విభుని సుకర
జనన్యాత్మ్యమంబు॥

౩౬౦. చౌపాయి॥ సకలరు, వర వసంత ముడంబర
ప్రకటరాం ముచంద్ర వివాహంబర
వికటగ్రీష్మము విజ్ఞం వనగమునం
బకెంటి లాంతపంబుగు మార్గమానస॥

౩౬౧. ఘునతర పాల్వ ట్యాలం బెన్నన్
దను జయుద్ధ ప్రత్యాంతము గన్నన్
విసుత శరత్తు వ్విజ్ఞం దూరాజ్యము
గాంనిపాలింటగగను। జనుల సుఖము॥

౩౬౨. సతారమణిపొంతి ప్రత్యము
ఖ్యాతియు చరిత సరి ధైర్యశర్యము
జ్ఞాతిగల భరతుసలముదా
నాంతతనశ సుసీతల తసదా॥

౩౬౩. దో॥ నలువురన్నదమ్ములకనైన్యద్యముగల శోభాలతలది
లలితసుణాంబంతె చరితనదొజలమాంఘుర్తము బాల్యది॥

౩౬౪. చాం పాం యి॥ సాంద్రైన్యంబా నది స ఘటిల్లే
మేదినినిది విన మెలి డు నలఘటిల్లే
సాంద్రగతే గణినసతల దెవాంషముల్
వేదూర్పి యొసగ వివిధ ఫల భ్యాముల్॥

౩౬౫. తెం॥ ఇట్టి రామసుతుడా జలము లూకనే స్నాన
గాంచిబన, గట్టిపట్టి కేని బ్రొత్త్రైధర బంతు తమయింబ॥

౩౬౬. శ్రీరామపదం బెదలోన స్థిరముగా గధరయియింబ
యూరాంముదం త్రుదయు వడ్సి యూరంరంభిక్షముగా విం టి॥

౩౬౭. ముందు భరద్వాజుం డైనై డు ముని యూంజ్ఞ వల్లు కాంబ
సంకే ముము వి డునకు తక్షాసరకోరబంబెద నైంబ॥

౩౬౮. చాం పాం యాం॥ గురు రాం మతత్త్వ తేం విరుడవ్వా
భరద్వాజ మని (ప్ర)యూంగ లోనా
దర ముననుం డె డు తగనం దున తున్
వరమాంఘుమ తెర వాంసరములు లతున్॥

౩౬౯. సురలు మునులు ము రి నరు తే టే టన్
సరవి వర్చు మాంస ముని చైత్రాం టిన్
తరిని కుస్నాన మాం ధవ సేవలంచే
హంరి తత్త్వ తేజ ం భాష్య నంబులవే॥

౩౭౦. తెం॥ పెలక్షు వృక్ష్చ చనున్నల జనిన బోవు చుంచు కేటే
తద్దయును టులోం తెవర్ష మున తేగనుండె రయున్నోట॥

౩౨౧॥ అందు క్షర ద్వారా క్రమము జెంది యాంజ్ఞ వల్లూరా దా
నందమునా పూజితుడై, తాన చటె నైవశ్యంబు యందుండ

౩౨౨. చం॥ అటక్షర ద్వారాబు దాటితేని తెలుర్గన్
పటుగతి నవ్య రువర్తము గూర్చున్
స్ఫుటముగ నొందు నిష్పుంగవ నాతర
ఫలమున వేదంబులు తత్వ మమర

౩౨౩. కం॥ జెలియుసు మహాత్ముడన్నగదా నా సంశయంబు
దూలించ, వలయు నంత జ్ఞానోదయము వలదు సంశ
యము గా దంచ॥

౩౨౪. గురుని నెరిగి తనదు సంశయము గొంతవ నడుగ తయు
న్న, పరమతి వేత్తము నిర్మలమై భాసిలదే ట్టులనెన్న॥

౩౨౫. చం పాం॥ అవివారించు యుష్మన్నామాంబును
ప్రతిటింపెద విని సందేహం
బును బాపుగదే మునివర రాముని
ఘన నామ మహింత గనన నంతమని॥

౩౨౬. వేదశాస్త్ర పఠనాశక్తిమనుచున్
సాంద్ర జెప్పి సాంబుడు కనుచున్
తారక జపించి తన్మహిమ కృతిన్
మేని కాంతి వ్యాప్త జంతు లతన్॥

౩౨౭. పరమపదము నొంద బాల్యదశ యుండు

హరుడు సద్దయాంతరుడై చెప్పుచున్న
స్థిరమైనమహిమ శ్రీరాముని దో
పరికింప నేమాపద్ధతి గలదో

౩౭౮. వినుమరియును యోగ్యసుబుద్ధి జనకజను భార్య
గాంగ, గాంచన నీలో నాంతి | ని బాంధి గొట్టినసురలను చేగ॥

౩౭౯. ఈరాముని కథ యెల్లలోకముల
నారూఢంబై యతిశయిల్లెనిల
నారామచంద్రుడె రాఘవుడున్
వేరో లేక విష్ణుడొ యెప్పుడున్॥

౩౮౦ జీముని వరనాతే మహర్షి క్రమం
చేయుటే బోధను యూమెయి గరివాన్
శ్రీమ తెలా విఖారించు వచుంపుడు
సార్వభౌమ నాకు సంశయమును ద్రుంపుడు॥

౩౮౧. అనియిటు యుభరద్వాజుడనవిని యాజ్ఞ
వల్క్యముని, కనియిట్లు బల్కెను ముఖ్యమందున
బయన గవ్వను బూంని.

౩౮౨. వినుము భరద్వాజమునీ రామునిమాహాత్మ్యము
నొవ్వితనన ది తెలైనను భక్తివశుడై యుడికేప్పు॥

౩౮౩. విన రామచంద్రుని గాథా నూనగుణాధ్యులైన
నైనెరిగిన దివమంతున వనయుక్తి వినబూన్ను॥

౩౮౪. చాంపాయి॥ ఈగతి సంశయమెదగాని కింబయు
నాగభూషణ నాతియ దుఃఖేయము
బాగని యెంతవేద బత్రైను శివ్రోడ్డే
నాగతి దెవ్వరన ది వినుమిప్పుడే॥

౩౮౫. నాతి శాంరదమును నా సంశయమున్
బాసిపనా తత్త్వ క బుట్టిన విధమున్
భావింప ముందు బత్రైదవినుమా
నావడిసినదా తెలాలవను గనుమా॥

౩౮౬॥ ఒకపంత్రేతా యుగమున నద్రమతెలా
~~సుతయుక్తైన~~ సకలేశ్వరుఁడు శంభుఁడు దయతో
సువరుఁడైన షుటంబు నగనబ్బెనెన్
ప్రతేటము నత్పృతసపర్యాలు గాని యెన్॥

౩౮౭ అప్పుడు గన్నము నియాంశివు మెల్లలన్
విధులంరాంమ వేధవిని బెన్ తోలన్
ప్రపత్తి తోండు నభక్షుడ విబ్బెన్
సుఖ్యార్థ తతి సుఖము ను గాని యెన్॥

౩౮౮. తే॥ మునివరులైన యుగ స్వాదశం,
భువి వలననుమానం భక్తి
విన యెన టులులోకవ్రదటే తెన
దినములుండె నసురక్తి॥

౩౮౯ చౌపాయి॥ మునివరుఁ ని వేడ్కొని తమ తెలాండన్
జనకుం డైహారుడై తనసతి తెలాండన్
వినుమిటు జనకుం డ నవ్వె గొన్
వా నులసురల చెలువను నరలోలన్॥

౩౯౦ ఘనుడగు హరి రామునామయు తో
దనుజుల దునుముగ దశరథ సుతుడై
జనియించె నని జానకి తెలాండన్
జని యెం జనకు సాంఖ్యయు సమకూడన్॥

౩౯౧. వనినుండగ రావణుడు సటన్
గొని జనె మారీచుని కృతి చేతన్
దనుజుని మారీచుని జంపింపఁటెన్
జనుదెంచె పర్ణశాలకు నేబటెన్॥

౩౯౨. తనసతి గానక తనను జూడన్
మనుజుని గతి సుమ్మతి తెము సూడన్
విని క్రుమించె దుల వారిని రావాగ
గని వెం హారుడు జనుమను వనధారుమున్॥

౩౯౩. గనినంతనే శంభుని కుహ్హదయముం
దనూనమయ్యె నుహార్షము గరిమన్
తనువున పులకల తతి సందరెన్
తనులభాష్పములు వెడలను మాన్రెన్॥

౩౯౪. దో॥ హరుఁడని సమయముఁ దాం దనుము నాత్మ (రి)
తలఁచనమాని, పరమాత్మ సచ్చిదానందస్వరూపయని నుతిఁబూని॥

౩౯౫. జనుము స్వరామసాన్నిధ్యం|బె
మనమున కగుచున్న నాత్మకంబె
తనుల బాహ్యములు తనువు నప్పుల తెల్
మనః నతలి మోఃమున నగు బొలతల్॥

౩౯౬. దనరసతి శివుని తద్దశ గని యెన్
మనమున సంశయము నిలుల్ గానియెన్
వాని పరాత్పరు నాసుతి జేసెన్
మానస(ప్రీ)తి. మహింతంబయ్యెన్॥
మానకరాని ప్రేమమగ్నుఁడయ్యెన్॥

౩౯౭. దో॥ బ్రహ్మము జ్యోతియు విరజము వ్యాపక
ము జమ తెలంతంబు, బ్రహ్మ తెక్షంబగు నది యె
బడుసైన్యా యూరూపంబు॥

౩౯౮. సర్వజ్ఞుం డగు విష్ణుండె సకలసురహితార్థంబు
నిర్వహింప నరతనుఁడై బూనె నా యవతారంబు॥

౪౦౦. చౌపాయి॥ అటు ద్వైతమాయాం తేతుండున్
అటు జ్ఞాననిధి పరమాత్ముండున్
కుటిలాత్మకుఁడు ముకుందుండటుటె
మిటుకి దిరుగునాక మెలత్మై బుటె॥

౪౦౧. హరి గాడనని యిటులనగా దగునా
హరుమాహాత్మ్యంబులు వ్యర్థములగునా
సరవిని యిట్టి సంశయమప్పుడు తెలియు
యురియాఁడొంటలాసూని సుకృతిర్ధైయు ||

౪౦౨. ఇవ్వాని వేమయియు బల్కెద వైష్ణనన్
శివుడంతర్యామి యనుచు తెగానన్
శివతనెని యిటు సతి స్త్రీ స్వభావమున
తెలిసిన సంశయము విడు మనమున ||

౪౦౩. కన నైవని కేదీన గస్త్రుడు జెప్పెన్
వినుమది కృతి యెవని కీర్తి జెప్పెన్
మును తెవస్సేవ ముక్తిని గాంతురని
దనరసట డెనాంధ్రైవము తారం తాంతురని ||

౪౦౪. భాంము|| మునివర్యులను యోగులను సిద్ధులను
మొదమున నెవ్వాని నుతిన్,
ఘనుడై రానే దివ్యాత్మ్యములను స్తుతుల
కేవలగలిన్, వినుతించు నెవ్వనియశము
నాంత దుర్విశ్వ ముఖు దూ నిరాండు వచయుం
డనఘుండు పరముండైన రామచంద్రదేవ
తరించె నెంతేయున్ ||

౪౦౫. సెరరా|| అని జెప్పిన సతి వాత్స్య, నాశంతవదల

కుండెనను పునఃపునరమే యొంత్తులను
దెల్పిమరియు నిట్లులసా॥

౪౦౬॥ చం॥ పాదయుగం॥ బాసతి నామది నున్నసంశయము
బాసిన దెవరు భామ యుటజనము
నాసంశయంబు నెలి దూలి క్రియన
వాసిగ పరోక్షవలదే చేయన్॥

౪౦౭. నావక్ష్యరాంతేనా వటముదరిన్
నే వశించుగాం నా వెకితరిన్
నావిచాకిన్నాం నిరసనమునకున్
గావింపుము ప్రియత్నము తెలియుటకున్

౪౦౮. ఆనన శివునాజ్ఞ గాని సతి జని యెన్
ఘనదురాంము దుండెన వనిసని యె॰న్
మనవసు నిట శివుడను మెనె సతికేన్
జనుటేమి గాదని తెక్క తివిన్॥

౪౦౯. చింతె నాంది మరి శివుడని దానితె
వంతే యేలనితె వల దన్నింటికి
కింత్తు జనకు డేగా యరు నుయు వటకు
వెంతే హాంగు టిచు చే పెన టజపము॥

౪౧౦ తెం॥ ఆటసతి సీతారూపము తోనా నృపులువష్పు దారి
స్పుటముగ జరింపు చుండ గత ద్భాంపుత్రులజే॥

౮౧౧. శా॥ పాయింగ॥ గనింయుం దులత్త్యాయుడు వశితత్సై—
మనస్థు రక్ష్య ఝు మహిం వూస్ప ధుస్తై—
తేను వబంప నింతేయు రాం కునితీన్
గనుబునుండే | నక్ష్య పంత్పు వనితిన్॥

౮౧౨. స్వామి రాముడది సతికపటముగాం
తామది నితగు నియమముగాం
నే హెం క్ష్వసతో శవ్రుడై తేనునున్
ప్రేమ తెలం డక నె ఫ్ఠ్ తన గనుమున్॥

౮౧౩. దో॥ దేవా మేతాం కిని వె నావవనిదిండెరవేచి
తేవుంపు మన్నవాత్యము విని యుత్తరంబు తేమి॥

౮౧౪. శా॥ సతి తెలాసం తెలాంబవము మదిగానునున్
పతికడతు జనె దుమతి తెలాంజనునున్
తత భాని తా కల్గింత బత్తె యుఘునున్
కృతపడి యిట్లనె శ్రేన్యతి గానునున్॥

౮౧౫. కంత రాత్రి బాసి సంశయము పడితిన్
కంత తేకన్నె బంధమున పతిన్
సంతోషము తెలా జనగను గాంధున్
జంతవ నేము నన్నె మందున్॥

౮౧౬. అనుదుంశింపుము నా యము జనగన్
గనత రాము డది కదు వెంపైనగన్

తన ప్రభావ మింతను జూపించెన్
జనులకు సతి యజ్ఞాదనుగాంచెన్॥

౧౧౭. మునుసీతా రాములలక్ష్మణునిన్.
గనిదాంగిరి యనునక్కదనవ్యభునిన్
జనకసుతాను సంయస్తునిగాం
గని యెంచిత్రమ్మక్కజమునుగొనరా ॥

౧౧౮. దోహా॥ ఎట్టి టెబటె జూంటి సతికెనట్టె టెబటె రాముండు
విద్యలవిడిపి క్షమొానునెవి తుద్దైగనపడుచుండు॥

౧౧౯. చౌపాయాా॥ శివవిష్ణు విరించిప్రభృతులుచ
వివిధగతులరఘు విశ్వాసే వించుట
నవగని యంతయుమరిజూపెన్
తెవిలినసంశయమువాడ దొలెచెన్॥

౧౨౦॥ మరలిజూపి సనుసురలుసమునులున్
హరిహరాదుల్ విదిరాదుల్ సములున్
పరమాత్ముడొం వయు బహుల వేషములన్
గరిమ సేవింపగని యెపెన యుల్లలన్॥

౧౨౧. దో॥ ఎందరో రాఘువులెందెందు నెన్నబడిరయ్యం
దందు, నిందిరాదులునుహరిముఖులునెనసి యుండిరేమందు,

౧౨౨. ఏ పేవేషంబులుగల బ్రహ్మాండాది సురాళి
యాయావేషంను రూపశక్త్యనుసతిమంగతి నుండెనుహరి ॥

౮౨౩. చం॥ సకలచరాచర జంతువులం దున్
ప్రకటమ, నపడీ విభ్రదెందమున్
తన పుత్రులు నాతాంశముస దనరన్
వికస్వరాకృతి విభుడే యలరన్॥

౮౨౪. తే॥ అందరి రాముల నను వసుల నన్ని బెలుంటుల నాగాంచె
నెందు బూనినను రూపమా తే మందు నాత్మ కెటి యిం పై॥

౮౨౫. సతియదిగని భయసంభ్రమంగనుమున్
క్షితి దప్పిన కంపిత మతియగుచున్
వితతేని మాలిత వైత్రాయగుచున్
ప్రతి బోధకతెంత వడి కేగనుచున్॥

౮౨౬. తనులు దెరచయే యాయుత నబకెనానత దత్తరుమారి
వినతి రాము నను జేసి తనవిమ్ముడౌన్న దరికి జేరె॥

౮౨౭. ఉన్నసతి గని దుదాం నె కిని ల్లుని వలయించె
వెన్నదెన్ నరాముని నా వె లిధి నరసి తని పాసించె॥

౮౨౮| వినిసతియు రామ విక్రమ మహిమ మును దాం
గనియును భయ వశమున దాచె సదాం
వనితల కెన్నతమ వశ్యముగానన్
తనువుమించెని టు తాసతి థైర్యనన్

౮౨౯. దేవకీ వమాతెరగున నేనా
మెప్పుక్కినాతెని మొరేనా

భావసంశయము బోవిడ తనసతితి
రోవిధికై ఽపరోన్నాక్కృతి మతి ॥

౪౩౦. అని బల్కుచుండ నభవుండంతలో౯
తనుధ్యానముచే గని సర్వముల౯
గని రామమాయను నతులాంగ బెదన్
తనసతి కృత్రిమమును మదిగాంచెన్ ॥

౪౩౧. సీతావేషంబునను సతి పొంతతెమును సంవించె
నాతరుణితో పొందు ప్రీతిగాన నెడ గనున పరితపించె ॥

౪౩౨. ప్రేమ భరితయగునా తరుణి వనితను దెలియని వడు
పునగాను చున్ ఘునుడు గరాముని విను తలయపుడు
మనమున తాని ట్లనుకొని యెశివుడు ॥

౪౩౩. సతి పొందు సాంగ సమాగమంబత
జతపడదు నిధ్రవతేనే యయునత
శితికంఠుడు నిజ సేమతుల్యనగా
తితవా ప్రవాణోవసి చెరియుపా ॥

౪౩౫. దేవయిట్టి తపనమె వారైనన్
నావుదక్క నెరు వా విధిబూనన్
భావింప వేరు భవరాముని యుద
నావెఛత్తు డన్ నిత్యయమె వచ్చ్వద ॥

౪౩౬. గానన నా చిత్త ఘనము నదనరున్

మహానిసంతతియు ఘనుతి నొందరున్
మానవనాయ్యుడవన గనఫ్యటెన్
వానులగొంనైన విన్నులవా
౪౩౭ వినిన మాత్రసతి విహ్వ
తనపతికి కట్లనె తద్దుంగ గనుచున్
ఘనరయుం వరాం వల్యాణం వరం
సనయు తరా సర్వజ్ఞహారం॥
౪౩౮ ఆ. మొ॥ మనోంనాథ పరావేము విని వింయుడయువిరార
ఘనులు సత్సంఘులు దనజనమందారులునార॥
౪౩౯ మొ॥ ఇటు వెన్నవాం ఉదిక్కన బ్రాగు ధుత్తరము
మానైన టసతి తనమది లొపల నిట్లను తెలనుచు చింత
యూనె॥
౪౪౦ సర్వజ్ఞంగా శుండుము దాంపత్యతపటము నెరింగె
సర్వేశునియెడ తప్పత్రమమె సల్పితిననె కడు స్రంగె॥
౪౪౧. సురటి॥ పరస్పరము నాం వేటాం పదయొంము గ్భ్రమం
బులచే నను, గురుతరముగు సుప్రీతి సరణి యి
ర్వురు లసుచున జీలగు॥
౪౪౨. సొ॥ వేపటం త్త్వమగు నాం మగతి చెదినెను దుర్గము
జెడును, విపరిత భైస్వాహా విధిని బెరుచు
వేపటె మెప్పడును॥

౪౪౩. శా॥ గానసతియప్పుడు కాంతుడుమదిలో
తానుజేయుదురిత మెఱిగెననిలో
గ్లానినొందె నదితరతం బుడుటన్
లోనైరిగి దయాళుప్రదయుడగుటన్॥

౪౪౪. ,, మనస్సు కుంజకములను మహాంతపులకిలన్
తనుబల్గుబ నంగనమడిబాందలన్
జనితైలాసంబును జేయటన్
తన ప్రతిన దీర్చ్య మెనువాడొంటన్॥

౪౪౫. అప్పుడొకవేమూలాం(ప్ర)యయు డగుచున్
సుప్రద్గాసనముఖాశిఖలనానుచున్
స్వపరంజ్యోతి స్వరూపుడగుచున్
విపులతరసమాధిపరుండగుచున్॥

౪౪౬. దో॥ శివ్రుడటులుండినగని సతి లో జెందెనమితదుః
ఖంబు, దివసమయుగసమము నైరులు దెలి
య ష్టిమఱ్ఱంబు॥

౪౪౭. దో॥ యూ| దుఃఖసముద్రంబంత నెన్నడుగడచెద
నంచు, లోదిగులుగొనియెపతివాత్యంబు కని
కలుగిడియుంచు॥

౪౪౮. దో॥ శ్రీరామునతపమానంబు జేసితిపతివాత్యంబు
దూరితినానానాకి ష్టిదురవస్థయువశ్యంబు॥

౪౪౯. చా॥ జీవిధి శాంతరు తెగా విరహంబున్
గావించియు వేగ మెమరణంబున్
గావింప విదిత సదు పౌవనుచున్
వేవిధములని యీ వేరవగానుచున్ ॥

౪౫౦. సురటా॥ సతిరాముని మదిలోన, స్వామి యుండి
చతురగాన, వితత ప్రార్థన నీట్టు వేచి
దైన్యమా—రీన ॥

౪౫౧. చాంపేయా॥ దేవరామున్నిను దీనదయాళుని
గావ వేదంబులు గణుతించు నవిస్తుగా
వినన్ని నిను కరపుటమున నెద
భావింతు భక్తితో పార్థ జేసెద ॥

౪౫౨. దో॥ మనోవాక్కాయకర్మముల మత్ప్రతివరణ
ములందు, శ్రీగ్రహం
బమరనేని నాయందు ॥

౪౫౩. పో॥ నాదయ నక్లిన యరణంబు ఖేదము లొందక
ముందు, వెరయనోయియు వటించు వేదనకాందు
ము నందు ॥

౪౫౪. విధిగతిని టులా రత్న సుత్తె, వేదన నాందు
చునుండు, వృద్ధగ జన వెంగెన బడి పొడు
వేల వర్షములునిండ ॥

౮౪౫. దో॥ అంతేకీర్తి భరదు సమాధి నవసానము
గా రచించె, మొంతేయయు (శ్రీ) రామస్తోత్ర రణంబె
లయి వేంగా నటీగారంబు॥

౮౪౬. దో॥ తేనవతీ సమాధి విడచెనని తానె నెంరిఁ దలచి
నే గి, ఘనస్త్రైన పతికి వందనము గావించెను ధర విరాగి॥

౮౪౭. దో॥ గర్భశంభున్నుండ భామునిముక గాసనం ఉమద్ధరంబైన
ఘనరామకథా (శ్రీ)పరమ్ముగ రచింపుముండి గ రిన॥

౮౪౮. దో॥ అహ్మదుల్లాఖాన్ దుర్గమైన దత్తుందానిప త్త్రమరయు
క్తి, విపరీతబుద్ధి తెరా మార్గాన్నివారు దమ్మిదురా
సతి॥

౮౪౯. చౌపాయి॥ యజ్ఞమొకటి జేయుంగాదలచెన్
తజ్ఞులయిన మునివరులను బిలచెన్
యజ్ఞభుగ్ జహాంగీరులను వెలిగం
నజ్ఞ తేన శిల సురాంళి బిలచెగా॥

౮౫౦ ॥ ఆవుం (శ్రీ) తుమై యుక్తిల సురాళులు
వైమానికులై వచ్చిరనేకులు
కొంగుల శోభాంగులు సుర సుందర్యులా
మొందము గాంచ తూచు నందరు॥

౮౫౧. ॥ గరుడ కింపురుష గంధర్వుల్
వర యజ్ఞమునకు వచ్చిర ఖేచరుల్

పరతెకెన్నర వరగానంబుల్
పరమాప్సరసల బహునాట్యంబుల్ ॥

౪౬౨. మునులకైనస వెర్యారాంనరహై.
కనరుత దుత్సవమును సతి దిరహై
విని పతి తాలేనాని నిరం చేమని
వనితే యడిగిన నుతనవి భూడిట్లని ॥

౪౬౩. దేవ ఖంబె తెద్పులైత్రంతాంబున్
దాంవిని సతి లోదలిలె ముకంబున్
నాంవిఘు డాం జ్ఞాను నాంతనాంసంగగాం
ద్రావిధి ముష్మ నిష్ఫడెనెదగాం ॥

౪౬౪. దో॥ జనయిటు కెన్నదినములుం డ
జనున నిమదినూంపింపె
తేనపతిని డంబన ।
నెనయయు ం ని టులు వఖంపె ॥

౪౬౫. ,, జొదేవా మత్పె త్రగ్రహావం
రుత్సవ మి ట్లిగుఖుం డ
నాంకర ముగవిం యూాన కల్తిన్
జనరాంకె దయునిం డ ॥

౪౬౬॥ చౌ॥ అనశంభుం క్రిఖ్యని వదయింపెన్
గననిదె నాహ్వ్రద్గలణే చింపెన్

జనుఁ డాపట్టి నను పిలువకున్న
జనకుండుగదా విను మొక్కుటెన్న ||

౪౬౭|| కం|| పిలువకుండ నీ సదనగురుమిత్రగృహములకు జనంగ
వలయు నైనను పతియైన తన్నిలయము జనదే గంగ ||

౪౬౮. కం|| వనిత జనకుని సభలోన నావేత నను దక్షుం డొసనాడుం
గని యెంపరాండవముసు నా మదిశ్రీము మరువనే నాడుం ||

౪౬౯.,, తనతనయులనందర పిలిచి, నను బిలువదు నాపై నీ,
కానిన దుశ్శీలమున కనాడు, జనుట తగదె ల్లుతేని ||

౪౭౦.,, అనియను నేవ గుణులను దెల్పినను భావిగతి నను బట్టి
తనపతితోఁ బలుకక మదిలోనే దలఁచి దక్షు పట్టి

౪౭౧.,, అదియని శివుఁ డిట్లనె నావామాదరమున నమ్మనోనే
మదిదలఁచితే ని జనకు నాపానమ్మున్ అతమునా దియ (నాగ

౪౭౨. వినియుండి తన్ను సతి నిసనే ప్రమథులతో డిచ్చె
జనకునిపంపించెను, శివుడు జనకసదనమందిసె మెచ్చె ||

౪౭౩. చౌపాయి|| జని యెను సతి దక్షుని గృహమునకున్
దనర గైవ్యరున దక్షుకినుకతున్
మనమున శంకించుగొని సతి తోడన్
కనిమాం టిలాం ద్రుతనై దరుగాండన్

౪౭౪ జనని మొక్కె తెయే సతి దతి కైనెన్
కనుగొని ప్రేమాంబాంతత చేసెన్

గని సతి జగినులు తడుపనక చెప్పన్
జని తలుపు తెఱిచి సతి తెలా గాంప్పన్॥

౧౬౬. చం॥ వత్సుదా బలుకతయున్
పాత్రింబు యుపృడె వేమదిమఱియున్
వత్సుల వహ్ని జ్వాలలుమరగా
నత్రంబు తెఱిపి ధాంత్యాదాయెగా॥

౧౬౭.॥ ఆప్పు యయిద్యు జ్ఞాం బెల్లన్
తప్పగ తెఱి దయురంబల్లన్
చెప్పపతి మాం టే చెలికై త్తుకనే
నెప్పయి జేసితి నేంపేం లతగనె

౧౬౮. దో॥ అనియుకిశేంపుయ తెఱిదైవము తెరం
నక్షుటె స జాతుల దేర
గని యిటన్ని వెను వినురు
సభాంగతులకు మునివరులారా

౧౬౯. చం॥ ఘున్నదశునాళశేం భుష్పిం దిం చుటే
గని యదరాశలముక్షిపృటే
గనమజ్ఞనకునగతి మేలెతెద o
జనవతె నన్య స్థలికిన్ దాశయును

౧౭౦. జనాత్మతుం ధునశ్వేశ్వరుం డున్
విగతవమాం యితు ధుణి భుదేశుండున్

నిగమాంత వేద్యుం డగు శంభుని దాం
తగ నర్చించెను రత్న దగు కదా ౦

౭౮-౧. ద్వి॥ ఇట్టి రత్న శుక్లము వేనామమున సంభవించె
నట్టులగ రత్నన నేనా దేహంబు విడుతు నని పలుంచె॥

౭౮-౨॥ మనమున వృష కే తను దాల్చి తన యొంగ వేత
తన తనువు దహింపగ | నన శిలము తల్లడి వెళ్లి వేల॥

౭౮-౩ ॥ పతి తోం వచ్చి తన్న ప్రమథులు తత్స వనంబును ధ్వసిం
మతిమంతు రుద్రగుపతి యుష్టా మనసురత్న ణవమాంపించె

౭౮-౪. చౌ॥ అప్పుడు గాయుడే యఖిలము విని యెన్
విప్రులకా శ్రమువేశ్నై కొని యెన్
కృతి భటి ఖాతి గిరు వారభద్రు
న డప్పు బుబంచె నట కతి బలసము ద్రు॥

౭౮-౫.॥ ఆ వీరభద్రుడు తమషు వెల్లన్
శివిర శింపులు వి ద్రతి దుల్లన్
దేవతులనెల్ల సేవ చెదంగన్
గావించి దత్తా సగ్యము దుంగన్॥

౭౮-౬॥ చంగించి వరభద్రుకలు జనియెన్
పుంగవహం యయు కదము గనుగొనియెన్
సొంగము దలి సతి స ర్వేశుని చే
మంగళవత వరముం గొనె ధృతి చే ॥

౪౮౭. ప్రతి భవనమున శివ పరతేమ లములన్
తతులభక్తి. తన తేమరగవరలన్
మతినో వరమానుమతి గొనె గొనన
క్షితిహిమగిరికిన్ సుత ప్రాకారనన్॥

౪౮౮. ఆ గృహంపతి గృహమందు వసించెన్
భాగుకొని సిద్ధులపారతేగాంచెన్
యోగులను మునులనా కిరియుంచున్
బాగునను డేరి భవ్యత నొందెన్

౪౮౯. దో॥ సకల నగలతులస ర్వతేరు నితరంబుం
ఫలియించె, ప్రతలేముల సుగంధ్ర తెరముల్
బహుగతులను గన్పించె॥

౪౯౦. కం॥ నదుల శుభ్ర జలము నతి ప్రవహించెన్
సరమల గతి గిరి సదనము మించెన్
స్వరుణ వైరములు దూరమైనటన్
ముదము నొందె సకలము సు నపుడుచటన్॥

౪౯౧. ,, సిరి సుత యాగిరి గేహమునందున
చరియించుటచే సకలమునందున్
పరమ శోభనా స్పదమంగళములు
గిరిపతి పరగెన్ సురనుతి యశములు

౪౯౨. ,, ఆంతశ్శరదుండు వచటికి నొంతనా

దెంతయుమొందం బెనయుగజననా
వెంతగాంచి వే త్రైత్రికాంతయునను
నెదురుగా వేగంజని ॥

౪౬౩. ॥ సాదరముగ ముని పాదకమలముల్
మోదమునఁ గడిగి మొగి తజ్జలముల్
తాదాలిచి రత్నమయాసనమున
మోద్యాది నిల్పితన వేలుతుత తెలాడున్ ॥

౪౬౪. ముని పాదములకు మ్రొక్కి శుభమతిన్
మునిరాజును తన ఘనభాగ్యగతిన్
వినుతింపు మెనుసు తనసుతనంతన్
గానివచ్చి మాని కుంజరు వెంతన్ ॥

౪౬౫. కం॥ మ్రొక్కించి నిలిపి యిట్లనియె మునినాథ
త్రికాలజ్ఞ, యుత్కృష్టయ గుణానుషము
నెరుగ బల్కు మోరా. పాత్రజ్ఞా ॥

౪౬౬॥ ఆ॥ అనముని వరుడిట్లని వచియించెన్
ఘనతర మృదువచన రచన మింపెన్
వినునాసుతేసుందర గుణఖనియున్
ఘనసుశీల మంగళ కారి శోభయున్ ॥

౪౬౭. వినుమంబికేయు నగసుత యునంగన్
ఘనభవాని యనగ శివయునంగన్

ఘననాముమమ్ముగలవాతన్న్యావలు
వినుత లత్త్రిగాన్ని తేసా మాన్న్యావలు॥

౧౯౮. ,, ఈ తన్న్యా పలితెంతేయుప్రేయుసి
పాత్రతేటము సశ్లాం భాం గ్య జా ంగాసి
యిూంతుమాంరి పేరిత నాయకాం
లాలితము లాలి పెయిలుంగునదినిజము॥

౧౯౯. ,, సతిల జనతాప్పాజ్ఞ్యయుగుభస్సేవలు
లతు తెరంకే ఆ దుసులవినోతన్న్యావలు
నైత టిటి రెం దుమూం డొ ప్పనిగుణ మా
ప్రకటింయ వాం దుభద్రేం తగముల॥

౨౦౦. దో॥ తనతు బహ్మాతులు యిగం గనాగాగ తయిలు
జనతు దూ తేతుం దూ, ఘనా దు దాంసనుం
దు తాం మరహింతు దసముం గె॥

౨౦౧ ,, యెూం గజటిలు దునునస్గండీ టేూ ప్పనిరూంపము
వాం దు, బాంసుకవిభ్రుండో నని దెల్పువారలే
తెల్పవె జూాందు॥

౨౦౨ ఉత్సాహము॥ అనవినిముంనవాత్స్యాముంసల్ర్యముగాం
గానిజనని జనతులపాంరము గాం
మనమునను దుఃఖమగ్న గైఠగాం
విని యమాంతన్న్యాత వేడుకగొంనగాం॥

౫౦౩. కం. పలికి తాఁగి మై బలి దరికేగెన్
తలిదండ్రులు తడి కారు దా వాఁగెన్
వెలువమాఁ తనయులతో తాఁగి గదా
తెలవగ విధియు ఉల్లులు గాఁ బ్రిగదా॥
౫౦౪. [illegible]॥ అప్పుడే పిల్లలనుచు నమ్మ్యుని తెలా
న గాంధర్వుడు వచించె, విప్రుల దుఃఖతరమింద
దు నే విధియిదె యని బాధించె
౫౦౫. ,, అప్పుడు మునిశ్రేష్ఠుని యెనె నగవర
బ్రహ్మ విశ్రాంచు, విపినం దాళ్ళ దాసురలు
కాంటి తేరదిమదిలోనెంచు॥
౫౦౬. చౌపాయి॥ విన నెరయు పాయము నుడెప్పిర
దానికి దైవకృతియు తెలాండే నెర
యూనురయు నే చెప్పిర గుణాము తేగల
మానితే వరు దె యుకుతున గునిందుల
౫౦౭. మాను సంశయము మరియేమన
నే నెడే విన వరుని గుణాలు తెన్నన్
యానిశంతరుని పై నుంటించన
[illegible]నము నాంతనున విగాంచిన॥
౫౦౮. హరుడు మను పెళ్లి యాండిన బాలినన్
వరు ఔషధములు గుణములు లఘునాంనన్

సురనదిని తుజలసు జలములున్గన్
పరమశుభములుగ బల్కుదురె న్నగన్ ||

౩౦౯. దో|| ఎవ్వరైననిట్టి వారల నార్యవేలనిందింత్రు
రవ్వారల నరకములో వేల్పువసానతుగనుంద్రు ||

౩౧౦. చౌపాయీ|| గానశంకరుడు మహానీతుడు
బ్రహ్మమయుడై కేలంతుడు
ధ్యానగోచరుడు సింధుపాలకుం
డానందమయుండు దలదీయుమునకోన్ ||

౩౧౧. దో|| భక్తియుసుత త్రాణ ప్రీతి నావల్లి తపముగా విందు
నా త్రిభంగి తెలంతుడు తండు విపాలాంలు సహాయముసేంచ ||

౩౧౨. దో|| దానికి హంరికర్తం బనుచు నాదేవుని స్మరింపుమెంబు
నానెలత తపదేవనంత్రియుమబ్బి జనై తనునంచు ||

౩౧౩. చౌపాయీ|| విను భరద్వాజ మునివమపోదం
బును గాని యతులే పూర్వమునే దం
బనఘుయుల్ట్రి విని యతి యింతన్
గననవతెనే యిక ధ్యాని శ్శంతన్ ||

౩౧౪. || విను పింపుమని నగని ముని వంటన్
ఘనుడు యాజ్ఞవల్క్యముని తన్
తను బల్కె భరద్వాజా విను మటం
జననాతనా దాంశైలవరునే రుటం ||

౫౧౫. నిలబడి తేమ నతని జిపతి తెరా౦
బలి మెని ఉలులముని వాక్యము జూ౦డన్
కలనిడి యొనే దెలియఁగ జప్పర్దే
వెలది కిని తేగినవి బ్భు నింగను డే॥

౫౧౬. దో॥ తులగో ప్రేంబులు దెలియఁగ, యా౦కుబ్బితెప్పవరు
నికన్న, తలప సుతకు మాంఠి యుగ| గుఋనాంద ౯ ప్రాంఠుట
తేమ వెన్న॥

౫౧౭. ,, నాథా విను పాత్రణము కన్న నాకు ప్రియ గాంఠగాన
నాథ యగును పిదప నిప్పడె యరయుము నగుబంధాన॥

౫౧౮. తా౦ పాంయాం॥ అనఘుకిభేం ప్రాయ నధిష్ఠా పదములన్
వని తేబఠీన హిమవంతు దుష్కలం
బును దెలియం వాఁ డన్పుట స్నేహము నన్
త / సతికి ట్లనె తగు వాక్యము నన్॥

౫౧౯. ,, వనితా నారదు వచన మన్ప్రతే మాం
వినుగానిక తులవిరుమునవశమాం
తనయునే ప్రేక్షుడు దయ చేసె నాందాం
ననఘుం గళం బరయు నైతదాం॥

౫౨౦. ,, విన నాకు సుతపై నైనరున్నన్
బూనితప మునకు బుద్ధుడు టన్నన్
తేనకగాంఠసమీపం బున కున్

తానేడి బాష్పితతికేళ్ళిలమున్

౧౨౦.. వెల్లిగం.. తెల్లియనుచుచున్
మెల్లన కౌగిలి మెయి తనకైకొనుచున్
చల్లనకు ప్రేమసందడి గొనగా
యుల్ల.. మోదము జ్వాలముక.. ౦॥

౧౨౧.. ఏమియు నన తేతాం మెయి నుండున్
ప్రేమితగాం తల్లిగని దం.. న్
భూమి క్రీస్తు తయపూర్వ మహా..తున్
స్వామిని సర్వజ్ఞ.. మునతున్॥

౧౨౨. .. తల్లిగారనను.. తానె వచించెన్
తల్లియుదరు మానవ గర్భంహించెన్
తల్లిస్తు.. గతంబా తలికి వినుము
తల్లిగారు నిత్యము కనదిగనుము॥

౧౨౩. దో॥ సుందరతిర సాదాంతుడు త్రిలోకేసురవర్యుండౌ
మంత్రిక్షితము.. సర్వస్వమందు నాతు నాక్యందు॥

౧౨౪. దో॥ కనబడి నాతు పదేశంబుగా తెలిసెనిది లేన్
ఘనపదంబు జేయుమవబ నావగాంతువ భాష్పయు తెన్

౧౨౫. చా॥ వినుశ్యైల జెనా బునవా జనకే.ల
కనుమత మిది జే యుగదగు నిత్యుల
వినుతేంబెసు శ్రమునుగాం వించున్

ఘనతర దుఃఖములను దూలించుచున్॥

౫౨౬. తపమునన్నె జగము ధాత సృజించున్
తపమునన్నె హరియు తగఁ బ్రోచున్
తపమునన్నె హరుఁడు ధరఁ ధరియించున్
తపమునన్నె హరుచ్ఛ తాపహరించున్॥

౫౨౭. కం॥ తపముం బెంచి కోరకు మైతన నా వచనంబు
వ్యర్థమయము గావున జేయుము తపంబు

౫౨౮. గీ॥ ఆనియొననిస్వప్నఫలముగఁ జెలిపిన
విని యువతి మేనకవిభు నతు సనిన
వేసవింగాంచె కిం దంపతులు తేన్
మనముననలగాని రత్నాకేతు వింతేన్॥

౫౨౯. కం॥ అప్పుడం కిరిజ జననీ జనకులను మతి
గాంచింతంగ, విపుల తపస్సుర కారంబునను
వేజెనము దలలంగ॥

౫౩౦. కం॥ ...నికై జననీ జనకులు సంతోషంబు
మదిగానంగ, హరుని మొకడు వేదన లేనాడు
తురుష వారలు జలంగ

౫౩౧. కం॥ భవానీమహి రమ వంబించనవారలవిర
బోధముగాంచి, పులుమలమతి సందీ
రచన సుఖమయమగు గాంచెంది॥

౫౩౨ - చం. ఉంపెరయి॥ భవాని పతి పద పద్మయుగళము
సువిహితముగ మహిం జూంఘుమ తపమున్
చేయ దొడంగెను వనిలో
లవమైన నుశ్రుత్తిని వదలక లా సో॥

౫౩౩. దో॥ తనువతి సుకుమారంబయిన తపంకిక్లేశము
సహించెను, దినదినమున తనుతేజలయమ్మె క్లేశా
మును విస్త

౫౩౪. చౌ॥ ఫలకంద మూలభక్షణములమున
సలిపె వేయు వత్సరములు తపమున్
నలి శాకంబుల నమలుచు నంతట
సలిపెనట వర్షశతమును చింతేన్

౫౩౫. ॥ వాంఛిదార్తి యవ్వాలు కొన్నాళ్లున్
మారుతేము గొనుచు మరికొన్నాళ్లన్
ఘోర రూపాంహార ఘోర కాఠిన్యత యగుచున్
సార తపంబును సల్పెను సల్పెను దగుచున్॥

౫౩౬॥ దో॥ ఆదటే (త్రి)సహస్రాబ్దంబు లతి శుష్క
బిల్వ పత్రాహారను మొదలించెను తపము
గావించెనట పవిత్ర॥

౫౩౭. ॥ అంతట నాపర్ణము కైన గౌరగిండ గాయాంన
నింతికి నపర్ణ యను నామము వెడ్డెరి మునులు ముదమున

౪౩౮. తే. గీ॥ స్త్రీలుల తపము చే తృశయుగున యియ్యింతని గాంచి
విధాంత, స్థులేముగ వలెంచె జమునుండి ఘూంరి
గతి నిహా శ్రీ శ్రీ॥

౪౩౯. ,, వినుకిరాజతుమాంరి తన మనోరధంబా దేరు
జనుక్లేశమే లెక్కి యిపు నిను శంభుడు దాంగో

౪౪౦. చౌపాయి॥ ఇట్టి తపము మున్నె మును వైనన్
కట్టి కష్టె యుంగా నే గానన్
పట్టు మునాము ... ను సత్యముగన్
గట్టి దొర బలువగాము దగన్॥

౪౪౧. ,, విను సప్తర్షులు నినుగనరాకన్
నను నమ్మరవని నలిన జుడే గన్
విను బ్రహ్మ వాంణి వేదుత తోండన్
తన రెనుమ పుల్ల తలి మైగూండన్॥

౪౪౨. ,, ఇదియు మాం చరిత మిత్ర శివ్రని తధన్
విదితముగం జెప్పె కర్ణసుధన్
మదవతి యెఫ్ దు దేహము ... లెన్
తదానిగాం శివ్రునైద రతివదలెన్॥

౪౪౩. ,, విరాంగముణ్ గాని విఘు శాంముని
పరాంగముగ మది స్మరించుచును ముని
వరుల చేరాం మ వర్ణన వినుచున్

తెలిసిన రామ జప తత్పరు డగుచున్

౫౪౪. దో॥ సదానంద సుఖధాముండు పరమేశం
విరాముండు, హృదయంబున హరిని నిలిపి దా
సుందెని భక్తులు జేయుందురు॥

౫౪౫. చౌపాయి॥ ఇతరులకును అతను పదేశింపుచు
నాం తెలిసి రామ్యమును నాగి వర్తింపుచు
సతామనుతనం డై హరిభక్తి రతిన్
సతలజ్ఞులు డుగిపు ~~వెలితిన్~~ కలంవేమ తిన్॥

౫౪౬. ,, బహుకాలం బిప్పగిడిని జరపన్
మహింతోత్సవుడు రామ విభుండు చేపన్
మహత్తరేప్సత దుఃఖ హంతము దెలుపన్
సుహింతేసతి వచ్చి స్తుతింపి బిడపన్॥

౫౪౭. దో॥ దనకెదు గిరిజాజనంబు తత్పవి త్రిచరితంబు
వినుతింబు బల్కెని టు దేవవినుముగా విస్తృతంబు॥

౫౪౮. దో॥ శాంపై స్నేహము నీతున్న నామాటే విశ్వసించి
వె పార్వతిని వివాహంబై చేర్పు గాను నుమదిసెంచి

౫౪౯. చౌ॥ అని నశంభుడు వెనెనిదియా కార్యం
బనఘ వైనను త్వదాజ్ఞయ వార్యం
బని తలదాల్చి నేను సదిధర్మము గాఁ
గాని మెరమస్తకమున నయ్యెతిగాం॥

౫౫౦॥ ॥ తలిదండ్రులగురువులవాక్యములన్
తలపక జేయుట తగుధర్మములన్
ఇలజాత్మసాంతుసద్గురు దేవునీ
పల్కులే జేసె దనపాదరసుండు ॥

౫౫౧॥ అనతిరాముడుహరవచనంబున్
వినిమదిలోన దానియెన్న మోదంబున్
ఘనముగ బల్కెతా వినుతారయనుమన్
దనరబల్కె నిట్లు తెలుగనుగానుముగా ॥

౫౫౨. నా ఉత్తజ్ఞయును నిలవె సుజ్ఞమ్మా
ఈ ప్రకారముగ నాభ్రాతను బలికె
మొంపెల్లి జ్ఞానా యుక్తి నగమ్మా
ఈ ప్రకారముగ నా నతుబలికె
శ్రీరాముగ విభుడు దేవు జేరెతనమున్ ॥

౫౫౩ ఆ మూర్తినె శివుడాత్మ ధరించెన్
ప్రేమమరమగుభక్తిని ధ్యానించెన్
సాధువతాళి యింపాలపునను ంచెన్
రాముభం భద్రీరంగతెమునిందున్ ॥

౫౫౪. ఆంతసక్తు ఘూ శివుడరికెన్
సంతసమునరా సన్మాతతలికెన్
మంతనమున నాంతమాం టేపుంచెన్

శాంతమూర్తి శివుడు సన్నాహించెన్॥

౫౫౫. కం॥ పరమమునులార వినుడు పార్వతీతపము
జనుండు, గిరితనయా శ్రీ పరిత్యక్తాభిము
డుగ జేయుండు॥

౫౫౬ ॥ హిమవంతుని వేబంపింబు యమస్పృహంబున తనే॥
సమర్త్యసందేహములు సదలగ జేయుడగ॥

౫౫౭ ॥ చౌ॥ విని యార్షుల ప్రవేదుంత తెంద
జని భవాన్యాశ్రితమును గూండన్
దనరు నాఠి దశగని విస్మితులై
మనములలరని త్త్వరిత మోదితులై॥

౫౫౮. మో॥ శిరుషుల తతో మూరులగా నాలోకించె సాంఠ
వారని రెటు వెలత పమున వర్తి వగతుహురి.

౫౫౯ చౌపాయి॥ ఏమిగా వెవ్వరిగాలు బెర
నామ ఓసత్య బుల్లు మెర
లోమర్మము వరలు మనగనంతనే
హైమవతి బుల్తె నటకదు వింతేన॥

౫౬౦ ,, పలుకగ మనసు త్రపం యుక్తంబా
పలుకు వినమింతు పరిహాసంబా
నలరెనాం జడతయద్భుతంబుగు మున్
వెలయు హంఠమునా మించిలతి దగుమాన్॥

౪౬౧. తెలియ దాతని యుపదేశము పాత్రం
బలనారదు వాక్యము దలచె తెలుత్త్రన్
జలముపై జిత్త్రములు వగనోలిన
వలె గాంచె గాంచి బుళ్ళ దలుచు బంధమున ॥

౪౬౨. కం॥ మునులారా యజ్ఞానంబును గనుండు పాత్రంబు
ననుసరించి వృని పెనిమిటి నాగనుగాను గోరితి నిత్యంబు ॥

౪౬౩.॥ అనిన మునివరు నవరులు నవ్వుచు నిట్లనిరి నారదారంబు
గనుగొన గిరి సంభవ ముట్టెల్ల గాదు నిత్యంబు ॥

౪౬౪.॥ నారదోపదేశము విని యెంవ్వారలు నైన సుఖంబు
బూరిగాంగ గృహముండుం డో బాంధినా సౌర్యంబు ॥

౪౬౫. కం॥ నత్యసుత వున్న ప్రదేశంబా లండాన దింబుటేగా రాదె
తత్త్వ జామెయాంస తి స్పృహాము దదిగనర బాలితేదె ॥

౪౬౬.॥ పత్రికెల్తునను శిష్యులు వెదుడు టకిత దెముటాంలంబు
పత్రము నారదుపాల టనివె దువారె సర్వంబు ॥

౪౬౭.॥ చాపాయిలు॥ అతని మాటనా హారుపటి గాంగన్
మతి కలుబలి వది మానుము వేగన్
శితికంఠుడు నానను దపుణెబుదున్
గతలజ్జుండును శివాలయములతుడున్ ॥

౪౬౮.॥ విసంధ్యా శేష దుబి పృథక్కుదున్
ఘనశూలి సర్వగణ భూషణుదున్

గనతులము గృహమును తేతుం గబన్
దనరుష్ట్ర శానప్రధరనాంత దుం దున్ ॥
౪౬౯.॥ ఏయిసు శంబున కేలని గోరితి
రాముని వంచన నహంనం జారితి
రాముహారిదేవుడెంగా జెప్పన్
తాముసుసతి నుర్వహంమై గాప్పన్ ॥
౪౭౦. ద్వి॥ విపరీతమ తింజింపింపె విభ్రాంతి వానినాంధ
చపలతే యిసుఖంబు సంభవింయుమువుమంద
౪౭౧.॥ ఆత్మనై త్రిగుడు వగవలయు పృథుపైనమైన తేదు
వాత్సింపగ తెలా దుపై నవ వెలది రెండువదిరాదు ॥
౪౭౨. చా. పాయిం॥ గానసాకుచక్రపతి నాంతపిన్
మానిసంటిమి మానసికతనిన్
సానంతలేపరిణయమునిగన్
తానలయు దత దూసిద్ధముసుమిన్ ॥
౪౭౩.॥ అతనలిసుందరుడతిసుఖరుం దున్
కృతపుణ్యుడు భత్రువినుతుం డున్
తతగుణానిధిసాం నృతశీలుం డున్
వితత్తమై కుంత విభ్రమరం ధ్యం దున్ ॥
౪౭౪. ద్వి॥ ఇట్టివరున నాకేమిప్పుడు కట్టి గట్టుంటయుం చేము
కట్టిపట్టి నా వాలికిని వెనైకొను మిక నేనేము ॥

౧౭౫. చౌపాయి॥ అనవిని పార్వతీయు లెనగవాప్పెన్
మునులెంక వినుడు మొుగనే జెప్పన్
ఘనమునువాం త్స్యమ నృతే మెుగా
లేనువగజముహాం తముసు విడుమానాం॥

౧౭౬ దోహా॥ తనవతము నలవలననే బుట్టి విడుక్కనే యుబోలె
తనదోషం బెడలునానినె దాటను నారదుమాటలె॥

౧౭౭.॥ వనమ్మునైన స్వృహంమంతైన వసింపనే భయమొుంద
ననఘుమతా గురునివా త్యము నంమునివాం డుసుఖియు దు॥

౧౭౮.॥ వినుముస దాశిష్ఠ డువగ లాంద్రె నమహాంతసద్గుణాలైన
నినైవరింతునే నాన॥

౧౭౯. చౌపాయి॥ మునివరువారాం మునుమారేనన్
గనియుపదేశించిన నిదాంనన్
గాని షెయునె విరాంతు నిప్పుడనాం
పతితురుశంభునిపై మదిగాంనగా॥

౧౮౦.॥ వినుడు ఘడాం దోషవిచారమింతన్
గానదగదు జన్మైతాం టులశింతన్
జనిః ప్లైనేనే శంభవరింతున్
జనకేని తన్యతేనే వశయింటోన్॥

౧౮౧.॥ వదలనునే నాంరదొంప దేశము
సదయులుంగ త్రొుక్కై దయాంతనిశము

పర్యంకతను బాం పట్టి తేలంతన్
స్తవములఁ దయనసు డెరనావంతన్

౫౮౨., అని యిటులాం జనదంబికఁ పలుకన్
ఘన జ్ఞానులాం వయుష్మ తెర గులితేన
గని జయ జయ లోకమాంత యనుచున్
వినుతింపుమహా । తే దూతగాంచున్ ॥

౫౮౩. ద్వి॥ నొవ్వమా యువ్వ పరాత్పరుఁడా దేవ, దూశ్వరుండు
గాన, దేవతాంతరుపురును జగద్గుతు భూంతు
లనిలాసేన॥

౫౮౪... తమగాని బ్రౌలుత్స్వాచు జనిమునులు తొంమువంతుని
బంబంక, జనిహింపువంతు । దూతన యనుదానో
కొని వచ్చెనుమరలంక॥

౫౮౫ చౌపాయీ॥ మునులప్పుడుశీఘ్ర నియుంగ లికి జని౦
ఘనమహుత్రవాని తత్వవేజై ప్సి౦
వినిశీఘ్రుడా రితనివ్వ సేవం|మునతున్
మునమునజలంగి మునివర్యులతోన్॥

౫౮౬.॥ తొనాం జ్ఞ మొసగె తగమోదమునన్
వతోనులునజగ్గాతుమునతుజనకన్
మానసమునశీఘ్రడాఢనంతమునాం
తొనురఘుపతిధ్యానమునైగాం॥

౫౮౭. ఆశ్రితు తారకుం డను దనుజుడు దా
నుగ్ర తపము చేయుమను జనకును సదా ౦
విపరీత శక్తిని విచరించగన్
సుపర్వులను సంత్రాసం బొందంగన్॥

౫౮౮. గాఢంబు మా సంగరరంగమునన్
దేవతల నెదిరి గడిమ ధనమునన్
వావిరి దిరుగన వార్యుం డనుమున్
దేవతలు మది నిధృతి విడు కొనుమున్॥

౫౮౯.॥ ఆ దిక్పతు డిక్పతు లమరులుండగా
దేవాళులు
గావగ జనక మత కష్టము దెలుపన్
గాం దేవతలన్ గని యజుడు దత్పరన్॥

౫౯౦. దో॥ బలి వేసినట్లు దేవతలు గాంచ భయమును గాంచినట్లు వుండు
బలుడగు నారాత్మస్సు జంపంగల డుశివసుతుండగుండు॥

౫౯౧. చౌపాయి॥ నా నెడల వనంబు నమ్మికగాను డే
దానికి నైవ వృత్తి యుగలదు జుడే
వర్ణాని వేడు పొందు మొదట శివుయుడు
దానను మనః క్షోభం తెరు యావత్ బలము డు॥

౫౯౨.॥ సతిమనుకత్తుని సదనము లోనన్
స్వాతను పునుపి డుబ సమ్మతి తెలుపన్

క్షితి నరపతి స్పృహం సేమ జనించెన్
పతి తెరీశి వృషుగా తపం బొనరించెన్॥

౫౯౩. శివుడు సమాధి స్థిమితుం డౌనుటన్
దేవ తేదిది దుర్ఘటించి గ్లీగుటన్
శివుని తపము మన్సి జుబుంబుంబాడు
శివుని మనసు కలపగ నియమించెను (డు)॥

౫౯౪. అష్ట దెసను శివుని తపరు దెంచెదర
నరక నుచిపాంపంము బాంపెదర
సుపర్వాలారం బాదు దో మతేము
త్రిపురాసురాంతకము జంపనుపాయము

౫౯౫. కం॥ అనవిని సుర॥ తియ్యానసం గాంబు నిమన్సి జు
నిను తంపమాన్సి జు కే తెంపిదిలి జులమా
విని మోచిబయించు॥

౫౯౬.॥ విని మదనుగా ట్గని యెసం బరాడని జె
గాన్యషుని దుశ్శం ఝంపిరొ ద్ధంబు త ర్రం
కొడ ట్టిబునేని॥

౫౯౭. సురలారా మాపనే నే బాపు సైన గాచిలతా
పరోపకారమె ప్రతుపుంచు పరము నియాంలకేరతారి.

౫౯౮. బాపెం॥ అనపలికి బ్రొయ్యక్రి యమస్నరుడు జనెన్
తనతు సుమాంత ధనువులను గాంనెన్

జినుచు తన మది విచారము నొందెన్
ఘనతైరము మృతి గదయని కుందెన్॥

౫౯౯.॥ శివు రాఘాల్మ తెప్పని సిద్ధుల వలనన్
స్వవశముగను సర్వము గానైను గనన్
భవు డీటు మరింసు భావము రైతోనన్
తన్వులు తెలిసి యొక తెనన్ మునుమారన్॥

౬౦౦.॥ అని మదనుడు తన ధనువెత్తు రాబున్
జనె బ్రహ్మచర్య సంయమసంఘముల్
మనోధైర్య ధీర్మజ్ఞానంబుల్॥

౬౦౧.. విదితంబైన గురువిజ్ఞానంబుల్
సదమలవ్రతాది దమశమంబుల్
సదాచారములు జప యోగంబుల్
వదలి పోయె సర్వవివేకంబుల్॥

౬౦౨. ఛందం॥ స్వసహాయ సహితము గా వివేకము జనియె
నా సంగరమునన్, వేసరక్షటులు సద్గోష్ఠు తెల్లను
గనిమసగి మూర్ఛిల్లినన్ ప్రసజైదుము సద్గ్రంథము
లు|గిటు లుపంక్తులను వానములు గానోలవితెమెల్ల
ను చితలుత నౌనుమును దేగా॥

౬౦౩. మోర॥ జగమున్నై తన్వము గల్గి తనుపురుష స్త్రీసంజ్ఞ
నగునట్టి చరాచరమెల్ల నవశమయ్యె విని ప్రాజ్ఞ॥

౧౦౪.,, సకలయుమదనవశంబగుట సరవిని వృత్తములెల్ల
ప్రకటింపె నభ్రవికీర్ణములై పచ్చలతలువిలసిల్ల ॥

౧౦౫.చాంపెయి॥ వనధిగలయజనైవరనరులెల్లన్
కనజడములెయిాంగతిరంజిల్లన్
వినువేల్తనులరశనువర్తింపన్
కనగనాంవనికిశోభ్యంబెనాంపన్॥

౧౦౬. పొ॥ పశువులుపక్షులుజలచరములు పన్నగములువృ
ములుకాంతి, స్వాగరారప్రభ్రాంతి జనకాంతమర
శలేనుండే కతనాంతె ॥

౧౦౭ చాంపెయి॥ దినములదినిరయిందియునవనుమోతము
లనంగకేళికినలరెనుసలతము
దరుభాంత చైతాంకోవయనుల్
దనుజాంమరకిన్నరనరతతులున్ ॥

౧౦౮., కాంమవికాంరాంకల్పితములమ్యెన్
భూంమినని యునవూర్ణ్యములమ్యెన్
కాంమాంస్వతంత్రులుగాంనవిరాంగుల్
కాంమాంధువైరిఘనులగుమోంగుల్॥

౧౦౯. కాండే॥ మునువైనవైట్టులుగాంకపెంపురులనగనెంత
టివారతె. వనితామయుంబుగంగాం మనువాంలు
శంతనుగాంరులున్, కనిశెల్ల జగములను పురుషమయు

ముగ కావయి నెల్చురె ధరులున్ ॥

౭౧౦. సురటా ॥ ఎవ్వడైన ధైర్యంబున నయుడయ్యెమన
సంపత్ప్రతమై కల్ప్యముల రిణయు ఖ్యు, గాంగమధన
సాంయుత వశమై ॥

౭౧౧. బేరా ॥ ఘు టికాద్వయుపర్యంతంబాగలి కామకాంతుకంబు
చటులలత నగుబాం డగమరుడ్తో జనె శివుని వాసంబు

౭౧౨. చౌపాయి ॥ కాముడుసు రుద్రుని గనుచునె ఖాలిన్
తామర తెదనశా త్రపగాని నాతిన్
హరివృతి నిశ్చయమని ధృతి నిలిపెన్
తెలా మొనయు వసంతుని బుధిగాలిపెన్ ॥

౭౧౩. ,, మనోంప వనములువ డిబుప్పించెన్
వనజాంతరంబులనుజ్ఞో ఝంచెన్
గనసతలదిక్తు ఖను వాసనలన్
దనరె మరున తంత్ర టమడిబాదలన్ ॥

౭౧౪. ఖాండ ॥ మదనుండు తడీయి జెలంగె చల్లనిమాయుతం
బు గ్రుమ్మరెన్, మద మొప్ప ఘుమ్మ ఘుమ్మనె
బు, తుమ్మెదతదుప్పమొత్రాయము బుగ్రుమరెన్
తెందలదలందు కోయిలలాత్మ మొగివాంతల
వృమం డెనుకారముల్, హృదయంబులలరగజై
యు పలుకులనెసగ జైత్రుసెనుని నదముల్ ॥

౬౧౪. దోహా॥ మదనుడటుపు రీతుల నిజవిదర్ప
మహిమ తెల్లజూపించి వదలి సమాధినిష్ఠులు
లై వరలు సదాశివుగాంచె॥

౬౧౫. చౌపాయి॥ మనమున [illegible] పముతుల్లడిలనసన
గనిరసాలశాఖను నెక్కి దగన్
తనపుష్పధనువు పూనుకరముమురళి
గాని యాంచేర్ణముగను బట్టియుంచి॥

౬౧౬.॥ విడువనా విషమ విశిఖము బడెగ ఉ
వడి తెలిశంభుని సత్స్మ దురగా
తడబడుచు శివ [illegible] తి నయనముల్
గడిదార ని | గడిదార విప్పి గనె దిక్కు యుముల్॥

౬౧౭. దోహా॥ అంతరసాలమునందు రతి కాంతుని గని
కోపించి, వింతెగ త్రితీయ నయనము
చే వాత్రించెను దాపించి॥

౬౧౮.॥ దానన మదనుడు దగ్ధుండై ధరణి బడెనుమూర్ఛగా
మానులు యోగులు సుఖులైరి మనములు గాంగ

౬౧౯. ఛందు॥ పతిగతిని విని మూర్ఛిల్లి రతి బహుగతులుగా
శోకింపుచున్, తన దైన్యము పృగనపుడు శంభు దరిచేరి
తన మొక్కుచున్, పతి జాపిత తనునయ్య యర్ర్ సం పార్థనము
గావించగా, మతి కరుణాదళు కొత్తంగ శివ [illegible] స్సూక్తి నిచ్చెని

ఢ్ల ౨ వెంగం ॥

౭౨౦. దోం॥ నీ నాథుడ నంగురుడనగా నెకడు నిశి [illegible] దల్లాం క

నైన నమసంశయము నసర్వాంగవ్యాపకము డౌ౦ క ॥

౭౨౧. ఆరయుము మాంవ్రు ము [illegible] లమున తృష్ణా వతారము

నాండు, శరీరం [illegible] బద్దె త్రిష్ణాన తము సంశ్రవిం [illegible] దవాడు ॥

౭౨౨. చౌ [illegible] ॥ అన [illegible] తిజని యొనాగ [illegible] ముననున్

వినుమికనాశ నేత్ర విని వెడనాతున్

మనుజుడే టులగుటనా సుసు [illegible]

విని (ప్ర) హాన్యతము జైప్పిన తమా [illegible] ల్లన్ ॥

౭౨౩. ॥ వనజాక్షవ్రుడు దేవతలు నుగూండున్

జనిమైతం తంబున హంబూండున్

వనజాం [illegible] ండునువాంబి నగాను చూన్

జనిశయూ ళి డగు శంభుని గనా [illegible] ॥

౭౨౪. ॥ సమ్మతిం బినను శంత సుడుంటన్

మన్నింబు బుత్తై నెనా [illegible] వింటన్

వెన్నుడ నావ్రుది విజ వర్గమాతెూం

నన్ను గన వచ్చినా౦ కే వ్రుత మితెూ గ ॥

౭౨౫. ఏమికార్య మెూం నెుతిరింపుమనన్

తామరసాత్ముడు ధాతనుగనన్

తామరయూంతిన దాంశవ్ర మెూలలన్

చేసెం ద్రౌపది మనవి శ్రీసేనుఁ దలఁచున్॥

౬౨౬. దో॥ దేవా సర్వజ్ఞులు మీరు తెలు.. దుర్వ్యయమ్మునైన
భావింప తప్పక క్షత్రియ పాల.. మెదలగుచున్॥

౬౨౭... సకలసురలు మీరాకై వా వెంటా త్సవమున మునిజనములు గూడ
ప్రకటించి సహాయము గలవారై పాలించి తయితాం ర..॥

౬౨౮. శా పాయియా॥ హరుని గాంచి రతికి వరమొసఁగె శౌరి..
సరళిని గన ప్రభు సరణి.. యోగా
చరమదారింధుల ప్రణతి.. యెరాన్
శరణాగతసురత్రాణ జై యయు ఏ యయున్।

౬౨౯. ,, ఆదిగాన గాంధర్వ యు.. తపమునన్
మది నిలుపుచు నైగ.. గాంచునన్
తన భాషణ తన భాష్యంబున్
ముదమున గాంచి పుడు సకలంబున్॥

౬౩౦. ,, తనివి గాంచుననుచు విధాంత్ర సహకారిన్
వినిపించు దీప్తి నై తే శర్వారిన్
గాని యెదన నదియె తత్ప్రసుమ వర్ణముల్
దాన యశైల గెదుం ధుఖ స్వనముల్॥

౬౩౧. ,, సురలు జయజయ వహ్నియు తులగు బున్
పరగన ప్ర.. సత్ప్రగ్గ ఆరుమున్
త్ప్రతి తగలి నటిత వచ్చిన వారిన్

౧౦౪ దకేశుడు బనివె తనుదాంచిన్.

౬౩౨. దో॥ వారలుముగ్గురు గం మొందవుతెంగాంచేదేవుజూచి
గాంచి, భూరిమధురవాక్యంబుల చే పొలుచిసెనదే
విరాజు ॥

౬౩౩.॥ నాందుఁనారదునిమాటవిని నమ్మవైతి మాంమాట
నేడుము| దనుని దహింపై శివుండతో దెగడానావు లేటి ॥

౬౩౪. చౌపాయి॥ అనదింజసు స్మృతాననయగుచున్
మునులకే ఋషులని యెంత్రతమిగొనుచున్
ముఖులాంబింయాదనముల దొలేన్
గనిబుద్ధి తిరక్కజమునమాటెన్॥

౬౩౫.॥ మన్మథుడు పుడుమాసెనటంచున్
ముసశివుడు విశారనిల యుదుంచున్
సుజ్ఞానులను టనిల్పిరితెన్
గనుగాంటిటిరినే గననాభాగ్యలెన్॥

౬౩౬.॥ శశివుడుపరము యొాంశివరుడజుండున్
విశిక్షనుకుణానియవికారుండున్
దివిజ స్వతుడని దెలిసియెచ్చొలిన్
వివేకయుతోన్ విచినానాలత్న్॥

౬౩౭.॥ ననుత్పపగని నాపనముగ జయుగాం
నెనరించుచుశివుడు త్రిప్పుడముగాం

ఘనులగుమారయతల్లిన బోనా
పనమనసనెంతొపని తపినా౦॥

౬౩౮ తే॥ అనగారవిశ్వాస నిష్ఠాపరవశమతొంటి
మనములతమిగాని బ్రహ్మణ్యపైజని హింపూంచలుని
గాంచు॥

౬౩౯ కాపాడుము॥ మును పాసంగతితొముమునుపర్వంబున్
విని పింబసరమునుకహం నంబున్
విని హింసాల యదు వే దుఃఖింపెన్
వెనకతగతివరము విని మోదింపెన్॥

౬౪౦॥ ఇటుశత్రులక్కుంబరయింపింపెన్
దిటముగనది మునిపుంగవ గమిచే,
నటమబంపె, పవిత్రవాల్మీయింపెన్
స్ఫుటముగనది మునిపుంగవ గమిచే
నటముబంపె నత్తాంద్వరమణిచే॥

౬౪౧.॥ మునులాశుభ్రత తోనగాని వేగన్
జనివిద్యకాంపగిరి సమ్మరమౌంగన్
వనజాక్షప్రం దధివంపయింపంగన్
విని సురలు తమనిగానొత్సవంగన్॥

౬౪౨. మున్నుముదము ముమురు గతియుదాంటాంచెన్
వేదార్ధధర్మములు పరవిచారంగన్

పసిఁడి పూర్ణకుంభము లుల్లసిలెన్
దిశల శుభశకునవిసరము గాంచఁ దగెన్॥

౭౪౩॥ బొం॥ అని ఋషులు విమానపఙ్క్తులై ల్లను సజ్జములుగ
జేసి రనూనకలగానము జేసి రప్సరసలు తేయిడాన్॥

౭౪౪॥ శివున కపుడు శివగణంబులు శృంగారింపు బానుండ
భవ్యరుడుని బసవఁడు ముదమున నానాభరణము మర్చెను నిండ॥

౭౪౫. కెందలములు కటకంబులు నుకుండలులే యుగుబుం
డెం నందమైన భూషితవల్లింపనంగి ధైర్యము యుండె॥

౭౪౬. చౌపాయి॥ లలితకృత్తి మృదువస్త్రములయ్యెన్
లలాటమున శశికళ తిలకం బయ్యెన్
తలకు గంగ సుమదామంబయ్యెన్
వెలయు వ్యాళము పవీతంబయ్యెన్॥

౭౪౭॥ నయనత్రయము మానసమున జెలఁగన్
కరయుగమున డమరువక్త్రమై దగన్
దయారసం బుత్తమంబై వెలుగన్
జయరావములు దిశలఁ బెల్లెసఁగన్॥

౭౪౮. వృషభేంద్రుని పైనెక్కె శివుఁ డనుచున్
వృషకేతుఁ డపుడు వేఁడుకఁ జనుచున్
వృషాంకశేఖర విమాన పఙ్క్తుల
సుషమ నల్గడల గాంచు బావిరించితల

౧౪౯. జనగురుఁ డధ్యక్షించె జాపనులన్
గనుచు వనుచు నుండెను తమి బాందలన్
మనోహరాకృతి మండనతతులన్
దనరు సురలతికల్గనె హరింవరలన్ ॥

౧౫౦॥ వరు తన తేనురూంప రమ్యతలతో౦
ఎరు గుమ్మరెఁడ గరుసుధుతమితో౦
పరనరముబొనరిగెఁడిబాకినన్
కరిహంసత్వము బాల్పఁడు నానన్ ॥

౧౫౧. ॥ అనివిష్ణుండు పహరిస్వరసముగా
ననవినిరంభుండుఱి తృంస్వముగా
గనియును లోనతి శైలితుతవె మొప్పన్ ॥
తనగుణాముల రమ్యనుమని చెప్పన్ ॥

౧౫౨, దొం॥ అప్పుడు వ్వాంగి ముఖులం దరు నయ్యభపా
రములను బ్రొక్కి, విపరగాతా కృతులలరగ వే
వేం చేసిరి తమిజాంక్షి ॥

౧౫౩. చం॥ అందు కొందరాస్వ విహారా నాంగల్
కొందరు విపులము ఖులు నక్కాంగుల్
కొందరుత్కణాంగు చేత బాందల్
కొందరు దీర్ఘాంగులు బహబాహుల్

౧౫౪. భా॥ కొందరు కరంబులన డు వె దరు మరికొందరన్య౦

గములవే, కెంజడకపాల చరణాలు లునువు లెటి కేంగేజా
జి యోగ తులవే, బంధులను ద్రాక్షం చునమింక భూరిణాకి
తె సి త్రసరాగ్యంగు లగుచున, బృందయులు గాంధార
శునకమాశుంకరత్నవాయు ఖ్యాం గా చునదుబాచున్ ॥

౨౪౫. సౌరభా॥ అమితవికృతాకృతివేషంబు లలర దాలి
నా స్త్రైంకాది, సమాజము నువర్తింప శక్తి
మెగడెనయున్నది ॥

౨౪౬॥ నానంబులలువాత్యంబు వానంధమగా
చేయుచును, తొందుభూమాగ కేగంగాన
నాతిపరితోషంబైలను॥

౨౪౭. చౌపా॥ వరానుగుణ పరివారంబు తోగ ం
పరలోకాంతు కేరు జె ఖ్యుచు జనెగా
వరుడు లిచ్చెను కరుగుచున ధ్వన్
సిరివరుడు తన పురమునందున్ ॥

౨౪౮॥ అతి మిత్ర వితానందు లాంచ లైన్
కతమండి తె తన వితంతనమ్మైన
త్రిజగలుగ సర్వశిబృందములన్
తతవన సాంగర తటాంకనములన్ ॥

౨౪౯. ॥ పిలువంగా బంధులను తెసువారిన్
పిలిచి వారలా ప్రియముగ దారిన్

వలయుకామరూప తనువులొప్పన్
లలితమాంగళ్య లక్ష్మి గొప్పన్
౬౬౦. ॥ శుభతరభూషణ కాంతి మెరయగన్
కనకమణిజ నిజవాహన గతుల మెసగన్
దశరథపుత్రు మిత్రవేళ తెలిసెను
గొని విశ్వంభరుడను మురవయుగాంతు
౬౬౧. వచ్చిన గని కింపటి తమినెరపెన్
మెచ్చిరతన గృహాంగములనిలపెన్
విచ్చులవిడి పురవిభవము గనివా
రచ్చెరువు గాంచిరదియనవలవ౦॥
౬౬౨. భాం॥ పుర భూషిత భూజాయిత పద్మభవునై
పుణ్యమెల్లనిత్యవమా
సురవనతటాంతమో బ్రాహ్మణవాం
శుంభములు గన మొందవకా
పరకేతన ధ్వజ తోరణాదులు
వవెసర్వ గృహంబులున్
పురుషులను నారులు గనిన
మోహంబులు బాంధవ ముని సంఘంబులున్
౬౬౩. మా॥ జగదంబికే యబ్బాకటనుదా జన్మమొందెనన్నట్లే
తగుసిద్ధి వృద్ధి సంపద తెంతయు నలవడ మొదిమాంటే॥

౭౭౫. చౌపాయీ॥ పురనికటంబున సురనికరముగొనగా
హరుడేగి యొనసునదివిని తేయితెరా
పురభాళిశయము కడు బోల్పువహించెన్
గిరివరుండు సాదరమున మించెన్॥

౭౭౬ ఆటనావాహనములతోడన్
సఖుటముగ నెదురుగబోయిరి సూడన్
నిటలాత్మహరిని నిర్జరసేనన్
తలసుననగరి ముదంబెదనానన్॥

౭౭౭. ॥ దోహా॥ దేవునికటి భూతాంకృతులన్
భీతింగనుగాని బెదరుచుమరలన్
వేతిరిగిబాలు రంతురులనుచున్
కరతెక్కిమిహార్గంబు

౭౭౮ ఛందము॥ వరుడెద్దునెక్కిన దేహమెల్ల
నవ్యాళమయమై దోచెగా
నరులుగనుదాల్చె కపాలమాలలు
జటలుగగనము ఢీకొనగా
హరురూపమెన భయంకరంబు
సహాభూతసమూహ జనంబులై
సతినాప్పె భూతప్రేతపైశాచ్
పిశాచములు భయంకరంబులై ॥

౬౬౯. దో॥ ఈశ్వరాంశంబు నన్నీ బ్రహ్మ యువనైవనికి శక్త్యంబున్న
నాం భూతిని మాన్పులేనై యిట్లనిరి తలితంద్రు వెన్న

౬౭౦.॥ బాలురారవారలు శివ్వుని బాలులు బాలుకు భయమేల
నేల మదిరుగా డీన బాంకె ... తే దనిరి జా లు॥

౬౭౧. శా॥ ... ॥ అంతటే మేనక యతి మోదము మా
నంతరంగి పురసతీకాంతాంగలి లె ం
సార్వాంత మలరవరు సని ... కి జనుము
నెంతయు పగ్గిరతులిచ్చె నసుశుభ్రమనుము॥

౬౭౨.॥ హరుని కప్పుడు పాద్యంబు నొసంగన్
వరకాంచన కుంభముల నొసంగన్
సరస జలము గాని జినిలేరు దోరులతున్
హరురూపంబు భయంబు డెందెర తున్॥

౬౭౩.॥ వతితేల గురుపాంపెసను వడిగా
చెకాంచెకెల గురుపు చెలులు విడగా
సతెలము గని నగజనియుంతరి పుర
ముకదని తిచిరిద మోహంబుగదర

౬౭౪.॥ హరుడప్పుడంతరి పురమున కుజనెన్
గిరివరుని పత్నిహరురూపు గనెన్
హరుని విశ్వతి చెదనడలుయున్ మేనక
గిరిజ నరకాంగే కైవారిఞ్చె॥

౬౭౫. చా॥ తన తోండని దుతైని మనముగలంగన్
తనుబాష్పములు గడలుకైనాగన్
తనయాంవిక్షినా తనురూపునిగాం
పెనిమిటిని దన జడుని గూర్చెగాం॥

౬౭౬. ఖాండ్॥ ఘన ధాంత సౌంద ర్యమునా కిడి
కాంతునసుఖా జేయుతన్
ఘనకల్పతరువన గొండు లత
కిడి కలిసిన బుర్ణ్రారంబికన్
వినుమమ్ము గిరినుండి లతనుంరికెర
విషముగాని మొదవహ్నికై
నను బాంబు జిచ్చెనిత పరిణయ వికా
రంసహింనికై ॥

౬౭౭. కం॥ ఇటు దుఃఖమగ్నచిత్తను యువ్వంతిని గని వెలుతెల్గ
తెటతెట పడుచుండెను యప్పుడా కన్యాస్నేహమువల్లన్॥

౬౭౮. ॥ ఆదటమేనకకదుడుదుఃఖముతో నప్పుడిటులనిబలికెంనె
నాకుపింత్రుదుఃఖమూలంబు నారదుడనిమొయింనె॥

౬౭౯. నారదునకునే నెన్నడుయునా జేయులేదుతాంనే
ఈరోటినింటనుండిన నాకెడ గరుగాగటు బంగనే ॥

౬౮౦. నారదూంకదే నేము గ్రనని నాంము జపముగాంజింనె
గోరు తైనమొని ట్లులు పిత్నులాంకారుడనపతినెంబ॥

౬౮౧. దో॥ తనుగృహంధనపంచముల్లై మునిపరస్పగనాశం
లను జేయునిటుల తల్పొరత నిర్లజ్జుడగుచునవిశంబు॥

౬౮౨. తనవైరులుపాలుదెలియని వంధ్యతు ప్రసవవ్యథ
రీతి, యని దుఃఖించెడి జననికిని క్లేశమియొనగతనయుతే॥

౬౮౩. చౌపాయి॥ జననినావిలువలుగానతుముఖోకము
వనజభవ్యపాత్రులమను పగవశము
తనుజేయు వేర్కతప్పుడు వినుమీరం
తనగ|తి సెకరినన రాదు జుబిరం॥

౬౮౪. భాం॥ వినుమమ్మూనికము విడుము నావాలలను సుఖంబొం
దుఃఖమోం, యనుభవము
వెలిగాదాని మాంసగనల విరాగని
నమ్ముమోం
జననా! మరి యెప్పుడాత్మ వేము
నేనను భవించెద నంచనన్
విని యోంత్రి, విని శోకించి రక్షలేక
వెలదులతి మోహంబునన్॥

౬౮౫. దో॥ అపుడు సపృర్షులతోడ నానారదుడరుదెంచి
నప్పన దుఃఖమును తడుకు దూరియనుంపించె॥

౬౮౬. చౌపాయి॥ మేనకత వంటి వర్షాం నివహించెన్
బాలనిన దుఃఖము జూచెబాధ్యం

మేనతయిందివినుమీం సత్త్వముగా
నానందనజనదారనందినిగా ॥

౬౮౭. అనాదిశక్తియు నవినాశినియున్
జననాదిరహిత సర్వేశ్వరియున్
జనస్థితిలయాదినియంత్రీశ్వరియున్
తనువృత్తిలార్థముగానినదియున్ ॥

౬౮౮. ,, శివునర్ధాంగము జేసెను వినుమీం
భవాని కేటిలు లువసవదసదుజువీం
సువిమల గుణాయాంసుందరిమునుపటి
భవమున దక్షుని పట్టియునప్పటి ॥

౬౮౯. దో॥ ఒకనాడుసదాశివుతోండ మైకజునిరఘు
పతిగాంచి, సతితే శ్వ రఘునుతించంగ
నమ్మక భ్రమయించె ॥

౬౯౦. ,, శ్రీరాముని మహిమ దెలియదాం సీతావేష
ము దాల్చెండు, రాముని దరిచేరెను లేని
నారిగాన భ్రమగూడె ॥

౬౯౧. ఛంద॥ శ్రీ రామ మహిమ రుని దరిచేరి కిసతిదా
సీతయైన జనకసుతా
నేరంబుచే పతి విడువ
విరహమున జనకుని యింటను,

నాంథ యెుస్వ దేహాంతము వెలుంగవట్ని
నదాంబు నాసులే నాగుటుడా ౦
నారాతిని తన పతి కైతేపంబును
నెరవె నిదినిక్షముగ ౦
౬౯౩. ద్వి॥ ఇదిలోపల నెరిగియుం సంశయము మరిగాని
మెదనము / ముని పౌలుపుంటే నాశనతు పత్న్యధీనము॥
౬౯౪. వ॥ అనునారద వచనంబు విని యత్యంత దుఃఖంబు
గొనతసుండెు హిమవంతుం డును గాని యొనర్పదు మొరంబు
౬౯౫. శా. పం॥ పురమునను౦డె పురుషులు నారుల్
గురుతర వెరా దముగా నిరవొప్పారుల్
సరసగాన వాద్యరవము తెందున్
బరగజేసిరి స్వీకవనమగా లదున్॥
౬౯౬. ద్వి॥ హిమవంతుండప్పుడు ... నవిలే
భూ జన (ర్ఘ) త్న సముదాయము గొాద్వెను
వర్తించగ దర సేసుర సేవ్య॥
౬౯౭. శా. పం॥ విను భరద్వాజ విష్ణుండు జుడున్
మునులును సురచయము సదాశివుడున్
తనివి నెందున ట్టినగాం ధీశుడు
సునయకలాం జలాన తెంవైన | పుడున్॥
౬౯౮.॥ ఇట్టి స్నపానవింతే వస్తువులన

భ్రష్టమొరలయిన సకలామరులన్
తుష్టులుగ గట్టిదారం జేసి బడిన్
శిష్టారిభారము జేసెన టువడిన్॥

౭౯౯.॥ ఆ భోజనసమయంబున నారులు
శోభిల్లగాలో శుభగానంబులు
వైభవమునఁ బాడుచుమ్రం డన్
సుగాంభీరం మొందనొం త్రుప్తులనిందన్॥

౮౦౦. ఖాండ॥ దనరాంతి నిర్జరుల ప్రభులగాంలా
తేతుల వ్యంస్యవబాంగతిన
విన వేద్యువేనాంల స్వము
భోంజినములం జేయుచు వృత్తిన
ఘన భాంగ్యవస్త్రుల రుచికిగాంలా
గంన మినుమడి జేయుం
తనివొందితే పరప్ప వాడెము ల్గాని
తేమవిడుదులతో జనితగా॥

౮౦౧. దూం॥ ఆరటే మునులయ్యుపగతి తెరాం
నాసన్నము హార్త్రంబు, తేఔలిరిరిగిపతి
బలువవిష్ట్రైసె సురగణాంబు॥

౮౦౨. చాపాయి॥ వచ్చినన టేసురవరులతో నెళ్లన్
చెచ్చిరవినయము తేముగ జెళ్లన్

సంబ(త్ర) తరాసనములం దునిచె
నచ్చరలసాన మట షేయ ... నిచె

౨౦౩. ,, అప్పుడా ఘరాయిసురలు ... శోభనమున
విపులవేదికన్ విర... తన
స్వా ... చే విధిసమతూర్తైనన్
తపశ్చ్యతాననదన ... గనన్

౨౦౪. దాని ... రుడు మొనులతె ...
తానతి జేసి మనము ... జిల్లన్
మానసమున ... వంభ్రు దలుచు
శ్రీనైరయునధివసించెదనరుదు

౨౦౫. ,, మునులప్పుడు పార్థ ... నె చెమ్మనగన్
ఘనశృంగా ... బానరించె తగన్
వనితదొ ... తవేగన్
గనుమాత్ర మొంహ ... మదిగాగన్ ॥

౨౦౬, జనకుంబికే ... లైయటన్
వగజంగని ఘనత్త్ర్యంబు ... తన్
తగస్గ రులంతకి తరణ ... లన్
రసిలి ... త్రై ... రుత్సాహముబారలన్

౨౦౭ ఖాండ. ఆ సారిసాంధర్యంబు వర్ణన
మాంబరించెంగ వసమా

వాగీశ శేషులకైన నన
నావంటి వానికే శక్యమా
శి గులుత నాయుమ యుష్ణదు
వేదికపై రిశీ పురరినుండగా
నాశిరిశు పరములనని జ
హృదయాళి వేరి సుఖింప —.

౭౦౮. దో॥ మునులనుమతి సేయంగ గణేశు నిబ్బా — బెళ్లుడు
గనభాషి జన్య గణప — నైవ తిక్రాజ యుపవిను౦ దు॥

౭౦౯. ॥ అనాదులఖిలామరులను మాంఛను నమ్మి సంశయంబు
గొనకుండంతె శ్రుత్య్రముగా దనరెనా వివాహంబు॥

౭౧౦ కం॥ గిరి [illegible] సుతలే నపతి శ్రేల్లాని కుగ
శిరీశు నతునాంస నె పరమమతి తెలా
ధరామరులు వేదంబులు జదువన్
హరుడుప్రైతోని తొనటనా వెలువన్॥

౭౧౧ ॥ కుసుమములు ముసు గురియ దొ — రెసెన్
వెసవాద్యరవము దెసల జెలంగెన్
✓. కేజయ జయరావంబులు
నస దృగతి సురలు సల్పిరి యుల్లు॥

౭౧౨ ॥ అప్పుడి టులు మామహేశుల పరిణయ
మపరిమిత ముదంబందరికి నైనయు

సంపద్వ తెన్నగ శుభ్రముగ జెల్లన్
విపులాధరపతి వేవిలసిల్లన్ ॥

౨౧౩ ॥ తనతురంతంన తళ్లునకు నుబ్రోలిన్
ధనకనకవస్త్ర కనక తతిగోవులన్
ఘనహయ రథఛత్ర గజబృందములన్
వనితల భృత్యాల వరరత్నములన్ ॥

౨౧౪ ॥ కనకపాత్రముఖ్య వస్తువెల్లన్
గాంచని చైనుకిరీట కులకము వల్లన్ |
గనియు వివర్ణింపన శక్యంబౌ
గనుకప్పుడె ఋత్విముఖ మొందంబౌ

౨౧౫ భాండ్ ॥ ఎనయుం గిరిపతి పాలితోష
మాంశునకును దీక్షత్రి మెం
తనపాణిశయుగమును మొంద్రి
దైవస్తుతి శ్రేమ తెం
నినువేడుకగాని యెద
పుణ్యకామం నాకునే నేమిచ్చెదన్
ననుబ్రోచుమని నపుపాలిడము [illegible]
నగవరుంగని శివుడెదన్ ॥

౨౧౬. తెం ॥ సంతోషింపుమనూటకు దాసంతోషంబును జేసె
కాంతమేనకయు శివుపదముల్గను నుమనేమనవిజేసె ॥

౭౧౭॥ మో॥ జీవప్రాణములతన్ననుమయెమాం ప్రియగాన
నాదుపింతనైలు కెంతరిగాన మలరెడు బంధాన॥
౭౧౮ తా॥ పొంయి॥ అనఘంబుం డయత్రముమాతత
వినతించియనుమతినిగానైజనుడేత
జననివాలితల్లనివబియుంచెన్
తన తొండనిడుమెనాత సంగాంచెన్॥
౭౧౯ వినుమమ్మానా పైనియటిపరముల
ననురతి, శ్రీరాజ లేంనరించుమబల
పైనియటి దైవముదనితేలతనులే
మనకిదియె ధర్మమని చెప్పియునట
౭౨౦॥ తనులబాంధ్యములు కడలుకొనంగన్
తనయునుకైంకిలిగాని మదివంగన్
వనితల విధియేమని స్ఫూర్తియుంచెన్
గనపరింధానులనేగాంచెంచెన్॥
౭౨౧॥ వనితలతుసుఖంబని తెలుసదా
యని ప్రేమమగ్నియగు జననితోడా
మనంబలరబ్బు త్రిజగ నిజాంఘులలెరా
ననసి రారజననిగని మతఖాయితో
౭౨౨. ఖాండ॥ ఘనములగు దీవన లిచ్చి యాంతింగన
మాతిలికిచేయుచున్,

జనుమని నతల్లిని మరలమరలం
గనుచు వెలుపలనునిల్చుచున్
తన రమణీ సన్నిధి కేగి శివ
యంతన్ శివుండ ధూర్తలకు దాం
ననఘూర్ణి పాంతములాం సంగి
నిజగృహమునకు శివతో జనెగదా ॥

౭౨౩. దో॥ అప్పుడు హిమవంతుడిల్లు నిదాన సంపతమును
గాంచించ, నపరిమిత మోదమడి
శంభుండగ వరు నిచ్చె తలంచ ॥

౭౨౪. ॥ అప్పుడిమవంతుడిల్లు నిదాన సంపతమును గాంచి

౭౨౫ దో॥ అప్పుడుసురలు మోదముతో బాష్పనరులుగా
చింబ, పిప్పులదుంచుబ్ ధాన్యములన్ వేసాచింబరియుంబ ॥

౭౨౬ ॥ అప్పుడిమవంతుడిల్లు నిదాన సంపతమును గాంచి
నపరిమిత మోదమడి శంభుండగవరు నిత్తలచెంచె ॥

౭౨౭. ॥ అంతట హిమవంతుడు నిజనిలయంబున కలగిరి
వెళ్ళి, నెంతయు బహుమానింపతగన నిండె నటపర్వ ॥

౭౨౮ ॥ శంభుడు కైలాసము జేరు సమయమున నాజ్ఞనొంది
యంభోజభవ విష్ణులు నిజగేహముల కేగిరి వేడ్కం దా ॥

౭౨౯ ॥ దో॥ నిజగణములు గొలువ నిరజాన్వయుడు సదాశివుం
డు, త్రిజగత్పాలకుడై రజతాద్రిని వసించెనంతట ॥

౨౨౮ దో॥ సకలభోగములనందు శివాశంకరుల విలాసంబు
ప్రకటించను వారలు లోకప్రభులను ఓ నను బాలేంబు

౨౨౯॥ నిత్యనూతనోత్సవ భోగ నిష్ఠులను బహునారతి
నత్యుత్సవము గ బహుకాలంబు టుబుని చిరసంప్రీతి॥

౨౩౦॥ తెంచితాలమేకిన పిరప తుమాదాభ్యుప త్రుండను
వింత షణ్ముఖుడై బుట్టె వేధ్యగానె వెల్పుపిందను॥

౨౩౧॥ దో॥ ఆ కుమార చరితంబులు లోకాతీతాయులను
విన్న, ఇతరములు పారకపో సంర పాత్మణాదికము తెన్న॥

౨౩౨॥ ఛందు॥ జగత్ప్రసిద్ధము తెన్న షణ్ముఖ
జన్మ కర్మ మహాత్మ్యముల్
సుగతిప్రదంబులు గాన సంస్తుత
గలిగాంచె చ్ఛురించె ముల్
తగ వర్ణనం జేసి తినిశిర జాలితా
మహేశవివాహ హాంబిం
నిగమప్రసిద్ధంబయిన కథవిన
నిత్య శుభమిడును మ్ముఖిం॥

౨౩౩ దో॥ శివాశప్లుల చరితంబు విన శ్రీ బరాయుర భివృ
ద్ధి, నవేలము సగాంతురుగాన నవశ్యము యిడున సిద్ధి॥

౨౩౪. చౌపాయి॥ అనభ్యరద్యా జు డతి మొంరము తో
విన ఖ్యా ష్ట పూర్ణ పాత్మ్రణాముల తో

గని యరాజ్ఞ తళ్ళ్రుము నెరుగని వస్నన్
దనివి తీఱి తాఁ దడవఁ మొనిస్మన్ ॥

౨౩౫ ॥ అనఘా మద్భ్యాఁడ లేమి యుంచెన్
విను ముక్తి నామది కే పుయుంచెన్
ఘనమగు మశంభము నెదుఁట నాయతి
దన రెగాన తద్దుధన్యాతేనలరి లేి ॥

౨౩౬ ॥ ఎవఁడు శివ్వుని పరమొలయుభజించున్
తవిలి రాము డాలిత్ని దయగాంచున్
శివుని వెంట రాము విభుని వాళ్ళుదాం
జను వి తే డేది నమ్ము ల్మ మటఁ దైశ్త్ర్య దాం ॥

౨౩౭ కందం ॥ గానముందుగా నాడు పరొత్త్యాతి కే వంతంబు
బుల్ల జె ప్పితి మలముగా గబొల్లి తి నాఖత్రంబు ॥

౨౩౮ తాం పొరయు ॥ నేను గ్రహలనియతి దెలిసితిన్
మానితమగు రామచంద్ర నిజప్రతిన్
నే నెరిగినంతే నెరబివలుతున్
జానుగ విను సంశయములు దీరుంటున్ ॥

౨౩౯ ॥ శ్రీరాముఁడు దయచే నవరగనున్
వారి హృదయమున వారిలేనమున్
వారుడును ధను ర్వాని తదరుండగు
నారాయుని కేన ఖనలింపా చదను ॥

౨౪౦ ॥ చ॥ శ్యామలకోమలాంగుని ధాముని
శ్రీమదలంబు తత్ప్రతి నిశ్చైతని
లంపుత ధాపా(ల)రంభము జేసెద
శ్రీమద్గతి నది భక్తి గింప మెద

౨౪౧ దో॥ గిరిజాశంకరవాసంబై పరమరమ్యతర శైలైన
గిరివరంబు కైలాసమున బరగునందు ముదమానన॥

౨౪౨ ॥ సురనరదేవోరగ గంధర్వ సురసిద్ధ మతాని బృంద
మురుగతిసుంద భజింతురు శంకరునానందంబానంద॥

౨౪౩ ॥ చ॥ హరిహరరతిముఖులు నక్షత్రశాలురు
నరులాగిరి స్వప్నమున జేరరు
పరమ పైన యాగిరి రాజమునన్
బరగుచుండె వటతరు పైత లికనన్॥

౨౪౪ ॥ అదిమూలిత్న పల్లవాంబుతమసు పాలన్
మృదుసురభి హిమ స్వామిరళముకుచున్
పదాంశవృనకాస్పదము సునగాం
విదితమసుచున విలసిల్లెనుగా॥

౨౪౫ ॥ ఆతరుమూలమునందా శివేశన్
చేతంబులరన జినమున లోలన్
ప్రీతిన శిక్ష దొరుక విష్ణుండగుచున్
కాంతముతమున ఘోరాంగ దాలరుచున్॥

౨౪౭. చం॥ తుండేందు పర్యగ్ర కోమలదేహుడున్
సుందరదర్శ స్ఫురదురుబాహుండున్
కందర్ప భ్రాంతి కలిత శరీరుడున్
నిందుబాలులు డై మహింతధృతబరుడై ॥

౨౪౮. ॥ తరుణా| జ్జితత చరణాలుండున్
వరుగాని భుజగ భూషణాలుండున్
పరిపూర్ణ గగ చంద్ర భాసురముఖుడున్
స్థిరతర దంతో సంభుండీశ్వరుడున్ ॥

౨౪౯. ఉ॥ జటాంచ తుటి భాస్వర్ణంగా నలలి తైల్త త్ర్యంబకుండ
స్ఫుటి నఖ కాంతి విస్ఫుత ఛత్ర శ్రోత్రము మనో గ్రాహ్యం తుండై ॥

౨౫౦. ॥ నారజ్ఞేమత్రి నీ తుం డై నాలగళ జ్వాలుండును
భూరితరకాంతి రసముంగంబును దాల్చి నర్తులుండును ॥

౨౫౧. ॥ చాంపేయ॥ శర్వుని సనియద్రుడు భవాని కైలిన్
శర్వుని కడతు జన భవ దానాలిన్
సర్వాంగ భాగము నాలుగ్గ తుని యెన్
శివపూర్వ శివ సృష్టిం స్తుతిగాని యెలిన్

౨౫౨. అర్థ గా యము మృదులక్ష వాత్సల్యము
స్వపతి కీర్తులనే స్వాంతము వరలన్
కృపామందాని శ్రేషశుభు రాదు
అసన్మరత్నే తపోంపర దారర్ ॥

౭౪౨. నారదయోగీ నమస్తే వింటిని ఖేచరాంబరమెల్ల
మెండమైందగద నారదయుచే ముత్తెలనురవము నీవెల్ల

౭౪౩. దో॥ శివసర్వాత్మ సమస్త భూత సద్గుణధామా
విలసద్యోగ త్రైలోక్య నిధీ క్షేత్రపాలనామా

౭౪౪.॥ నెనరు నాకు నాపైనున్న నోదాసి ననగన నేలి
ఘన మోహ నాగమ సుందర ధ జై పుమునీశ్వరా ॥

౭౪౫.॥ సురతరు మూలంబందున్న నరుడు ప్రాంతైన
కోరుకొన్న ఫలితి కలుగదా ఘనబాంతి మదిబూన

౭౪౬.॥ హరిరామ హరిదేవ నా భక్తంతేన హారింపు మోహితల్తే
పరమార్థవాదులు సురాముని బ్రహ్మయుగానా కని రోశ ॥

౭౪౭. రాగ పాయి॥ శిరములపై రాగంబులనైనన్
మెండమున నారదునైనన్
సెండవెర రామమంత్రసులయు
బొల్లదిసన్నుతింపదగదబలె ॥

౭౪౮. శ్రీ మనోహర రామ రామా యనుచు
ప్రేమననిశము జపింతువు గనుమాన్
రాముడతడె దశరథపుత్రుండో
స్వామి వేరొకండ్వారు డన్యుండో ॥

౭౪౯. దో॥ దశరథసుతుడె బ్రహ్మంబై తగెననినవితబాసి
కుశలతనెరుగుము మునిగణులను దువనేల తెలియరోసి

౭౬౦. చాం పాం ఖు॥ విని యుంటి నికం టిని తన్మహామున్
గని యుండి యు వనమున వరల క్రమున్
ఘనగుణ వ్యాపకుం డు నిరంజనుడై
దనర నప్పుని కంటెను వేరొక డై ॥

౭౬౧. ॥ యుండెనే మి నాకెుకి బోధింపుము
పండితవర నాపై శాంతింపుము
నందుగనా మది నుంచిన మోహము
ఖండింపనే మాగ మెరా గావింపుము॥

౭౬౨. ॥ నేనారంభువ్వు నిమహింపా తెల్లన్
నానా గతులమనసు రంజిల్లన్
గానసంటిశైన మాంతొ పై ప్పగ
తైనై తిభయము నాన యుగప్పుక

౭౬౩ ॥ వినవా మనంబతి మలినంబై
జ్ఞానము నాంగకే సద తెబుదంబై
నేనాంధిటి తన్నియు తఘలంబున్
మానదిప్పటికి మనసు భ్రమంబున్॥

౭౬౪ ॥ మున్నుతమరునా కె నెల్లా మారుల్
విన్నతింబతిం విజ్ఞువేదవారుల్
మన్నాధదానమర వెను మోహము
వెన్నునికే థవిన చిత్తు గానె మునము॥

౨౧౫. దో॥ శ్రుతిపై దేహము జేర్చినతిన్ జేసి నిన్ను బాల్యర్థించు
శ్రుతిసారంబగు రామకథా స్ఫూర్తి జెప్పుము తమి తారంతర్యు

౨౧౬. చౌపాయి॥ కాంతనే ననధికారి నయ్యె
కాంతనైనే పతిత| గుదానన్
వంత నార్తను నవడి బోధింపుము
చింత బాయువళ్ళుం రక్షింపుము॥

౨౧౭. దో॥ ఘనులు సాధులార్తు నియధికారునిగ గని మర్మమైన
వినిపింపబంతెబాపు దురిత్ విజ్ఞులు నే నార్తగానను

౨౧౮. చౌపాయి॥ నను యోగ్యురాలికి నెగడిన కృపనన్
గని శ్రీరాముని కథ దెల్పు విభున్
మునుగ నిర్గుణంబు సగుణంబగు రో
తని దెల్పుమా మర్మితబులవదర॥

౨౧౯. ॥ ఆపటు శ్రీరామావతారమున్
శ్రీ బాలరు బాల్యచేష్టల విధమున్
మేదినీసుతతో మితశీలంబున
సారరతదయ్యు వివాహంబున్॥

౨౨౦. ॥ ఆరాముడు రాజ్యము వదలుటయున్
ఘోరారణ్య విహారయగుటయున్
క్రూర రావణ విదారణ కథయున్
పౌరుల లరపురి బొందించుటయున్॥

౨౨౧. దో॥ భూమిని పాలించెడి వేళ రామచంద్రుడేలు
తా మెలన్నె నాయది యెల్లనునే తనియ జెప్పుము సుశీలు॥

౨౨౨. చౌపాయి॥ ఆ శ్రీరామతత్త్వమంతయు జెప్పుమా
పటుతర మోహము బటులజేయుమా
చటుల భక్తి విజ్ఞాన విరాగత
టులగో [illegible] వి జెప్పి మొదజేయుమమత

౨౨౩ ॥ గనితన డొగ్గిన గతుల ధనని వియు
నననగ దాంపత్స్నే యుత జెప్పవలయు
నెనర భువన గురులని ఖమ ఖమడిగితి
ననుదే కృపను రయునేనసి నహ్వార్ధలే॥

౨౨౪ ॥ ఆ నేడి గారివాత్స్యయులా వించాబా
ఘునుడు శంభుండడిగ్నె మదినెంచుచు
వినుము మశీ యడిగిన ప్రశ్న ~~సంశయ~~ మున నున్
రనిసెను నామది యను సంశయమున్నే

౨౨౫. ॥ హరుని హ్రాదయము దాక్షిణ్యమగా
వరరామ చరితవర్ణన [illegible]
శరీర మెల్లనును పులకేతు ఆ నే
స్రుతి రక్త్రిబాష్పములు చెల్లయాళ్నే॥

౨౨౬. దో॥ హారుని మదిన పుదు రాముని రూపారిజ్ఞానం బఖ్య
హారుడప్పుడు రెండు ఘడియలు తదాన్య రసమున్నడతెల్చ్య.

౭౭౭ దో॥ అటుపై తారాంమునిచరితంబె భవర్ణింపదొడంగె
స్ఫుటముగ వాంఛార్యదుర్గంబు త్య్ర ఓమను ఓవినజెలగె॥

౭౭౮. ॥ వినుముదు వెవని యెరుకచే తెనుస్నను మృష
సత్త్వము గాంగ, గనపడు రజ్జువు నెరుగఁబో
మను తెలివినాంఘులాంగ॥

౭౭౯॥ ఎవని యెరుకచే శూన్యముగా నెల్ల జగము వ
స్వంను, భువిస్వ ప్నస్థితి బోధము నంతవు ప
డ నిరతి మింపు॥

౭౮౦॥ ఎవ్వని నామము జపియించ నెల్ల శుభంబులు నిండు
నెవ్వడు మంగళములు నిచ్చె యొసగు నెయాదేవుండు

౭౮౧. ॥ దశరథ క్షితిపాంవిహారముచే దనరుతన బాలమూర్తి
తుంగలముగా దర్శన మిడు త | విశ్రాంత రంగవర్తి॥

౭౮౨. చౌపాయి॥ అవిరాంఘువుల ధికలితిన్
అనుదినంబు భక్తవేద్య సురలిన్
వనితాంగిరి నంబనినాసములన్
గననె బృందై నను లోకములన్॥

౭౮౩ ॥ నా వెదన్న వెన్ని గతులనన్నన్
భావించితి రఘుపతి కథ తెన్నన్
కేవ తత్త్వ ధరి విజ్ఞాపగవలె
పానము చేయు భక్తులనగు బలె॥

౭౮౪. చాపాంయుం॥ శ్రీరాముపదములు దలచి భక్తిన్
గౌరీనామనసుంగలవిలిరక్తిన్
శ్రీరామునిదయచే నామనమున
జేరదుమోహముచింతముగదనరిన

౭౮౫. ॥ రామునికథవినగా వింటిగా
భామినిలౌకైకాంతకారకగలిగా
శ్రీ మత్కీర్తిని విచెప్పిన వినినన్
కాయితేముసుమోక్షమునబ్బునెనన్॥

౭౮౬॥ హరికథలను వినిన తృప్తి కర్ణముల్
కరములు వత్తో కరం ధ్రముల్
గరిమ సుజనులను గనని నేత్రముల్॥
సరిగబల్కి హరి పేర్లు లత్త్వ సమముల్॥

౭౮౭ దో॥ శ్రీరామకథాసురభినిజ భవతులను పోషించు
గౌరిత్రిమతి నెంశినదా దేవ్వడయిన జేవింపు॥

౭౮౮ చా॥ రామకథ వినిమలంబులవుంబున్
రామకథ యెల్లభాగ్యముల ప్రాంబున్
కామినివిషుతత్త్వకథా క్రమంబున్
శ్రీమహాదేవుడుచెప్పెర నఖిలంబున్॥

౭౮౯. మా॥ భగవంతుండగు శ్రీరామభద్రునతం డనొన
తగవచ్చేకథలు ననంత ము లైకలరు వినుము మునివరాన

౭౮౦. దో॥ ఉమనా వడిగిన ప్రశ్నంబుత్కృష్టము మఖిలహితంబు
తెమినాంతసుహితమన్నైన తగదందాంవ వాక్యంబు ॥

౭౮౧. ,, రాములుందరొక్కటి యొంకేరాయని యడిగితివాళ్ళు
కామినితెగదడి చేరములన్ గని యువినియు భ్రమసేవ ॥

౭౮౨. చౌపాయి॥ అజ్ఞులతోంవిజ్ఞలధవులు కేటులుల్
ప్రజ్ఞహంసలభూగాస్సలు వెటులుల్
పాల్జ్ఞులనెరుగని పశులురుగాముస్
సుజ్ఞానఘున్ని జూడరు రాముస్ ॥
విస్తయమె
౭౮౩ ,, సగుణానిర్గుణాన్నెరుగని వారు
రు
రగ తెరుచ్చు లాండగకేరువారు
తనుహం రివరా యరాంత్వే ర్యాంతులసూటన్
జాగములతేమదోం మగతి బలుకుచున్ ॥

౭౮౪. దో॥ సంసారంతేరంయెనాతిన మొగ్గహంమర్యాంన
భాలతి వనిగిన లిబిళ్ళినమాల తబళ్ళనుమింపంచాన ॥

౭౮౫. సొరఠా॥ గాన నేంగిరిజామారి వసటిసంశయంబులు
మాని, నా నైదుననము క్రియదమోహాం
ధకారవికర్షణాముయామని ॥

౭౮౬. చౌపాయి॥ సగుణంబనగా నగుణంబనగా
తన భేదములేరు దెలియగా
నిగమములు మౌని వాలెంబున్

తే గను తింమునిట్లు గన తలంబున్

౮౯౬ చౌ॥ వినుమను రాంఘుడుండన లక్ష్మణుడు
ఘనుడె లాలె రత్నతసగుణాలుండారు
జననసు రాలు దెట్లు సకులాలు దొర నన్
వినుజలవేరతాం విధి నగుననినన్ ॥

౮౯౭ దో॥ ఎవనినాముజ్ఞాన తేమోహింతునర కెరణంబున్న
భువి నల్లి విభునర జ్ఞాన లవమైన నెట్టితెన

౮౯౮ చౌ॥ రాంమ చంద్రుం డసురవియయందుం డున్
వ్యామోహంరజని యు ఀ పెకుం డున్
స్వామిబ్రహ్మ రూపమయుం డగున్
కామా|దుల తోని కరుజన వెలెన్ ॥

౯౦౦॥ ॥ తని వియు విషాదమును జాతి నంబున్
వినుమజ్ఞానము వివిధసుకంబులైన
ఘునకష్టమహాంకారమమతలున్
గనజీవుని వెస తలపై త్ప్రంతులలన్ ॥

౯౦౧॥ దో॥ రాముడుపావ్యాప్తుడజుడు పర బ్రహ్మము
సుపరమేశుండు, సాంగ్యమునాంకతేండునుబా
నటుల్ సద్విన పరుడు శంభుండు ॥

౯౦౨ ॥ వినుమజ్ఞులయిన జనులుస్వప్నమును భువిపై నె
ప్పుడు తలె జడేమన్,

పంక్తి గప్పిన గగనమునం
దినుడు గప్పబడె ననెడు విధమునన్ ॥

౧౦౩ దో॥ గగనమున పతంగధూమపటలము తెగని కలయ తేనిగతిన్
మోహము నిహము మావేశ్యుండగు రాముని యందగు ప
డియున శక్త్యంబౌ నెనయున్ ॥

౧౦౪ చౌ॥ సకల ప్రత్యజ్ఞేశ్వరమున దా
నెవరుండు ప్రకాశకుడు లెన్నగదా
యతలంతయుండు నన్ప్రభుని మహిమన్
ప్రకటించును మాయ కల్గ సత్యమన్ ॥

౧౦౫. ॥ సర్వజ్ఞానములు ఐక్యయను
జగము సత్యముగ దోచు శుక్తి రజతభ్రాంతి ॥

౧౦౬ దో॥ జ్ఞానము చేతను నైన మాయా జనితము క్షిమెడ
గాదయ్యు నిస్వప్న దుఃఖము తెలివి బొందక
కుండిన నాబోదు ॥

౧౦౭ చౌపాయి॥ ఎవని దయచే విమల ప్రముదుల్లన్
భువినతడే రఘు విభుండు రాజిల్లన్
తవిలియ శ్రుతి వేదములనిశముగాం
వివిధ గతులనిటు వినుతించును గాం ॥

౧౦౮॥ ,, జనుమును దునెప్పు ధ్వారణలందనలన్
వినుమును దలనుకొను విరతించుడనవున్

గాను మందును రుచులజిహ్వాంద్రై
గను మందూనులొంచనహంసాంద్రై
భా౧౮ ॥ కరహంసుంద్రై కర్కులాంసరుమున
సురుతిణ సంధ్రంబుల గాంధున్నాంసుద్రై
కేరముస్ప్రశింబుసు కాంయుహంసుద్రై
భా౧౦ దో॥ గ్రాఉలు తాకిత త్రి యుంధుసూయు నైకేనివేర
ముసులింపున్న స్పటమహింపాంస్ప దుడ్డే రఘు
పుంగవ్ర డానిమదినేంము॥
భా౧౧ వా॥ నేకాంశోమ్ప్రత ఉసేవాటి ఎక్కెల్లిన్
పాత్రకేటము గర్ర్లు కృపవల్లన్
వేకై వల్ల్యము చేకులాత్ర్య నైదా
నాకాంతంస్థ కతేశ్వరు డు గదా॥
భా౧౨ ॥ ఎవని నామము మెలిగెరు భక్తనైనన్
భువి నొంకెసాంకె నై డుప్పుమాంతాలనన్
భవవార్ధిధి గౌ ప్రొపురము బెంలన్
జవరూనను తేరింపనన్ను నాలిలేన్
భా౧౩ ॥ అల్లివిభుడే బ్రహ్మమూనాసపటేన్
గట్టి పట్టి భ్రమగదిరెననుకోన్
చెట్టేనాక మేత్ర్కెకురునే లాంసన్
గట్టిమాటేవిని గౌరి మదిగాంనన్॥

ఉ ౧౪ చా॥ భవాని సంశయపటలము దూలెనెన్
అవికృతతర్కములు వడిపాలితెన్
నవనతి నారఘునాయకుపదముల
నవిరళభక్తి యధికముగ వరల॥

ఉ ౧౫ తే॥ తన పాదయుగళిఁ జోడించి రంభ్రదె
గరంబు, ఘనస్తుతులచే వచనముల్ పలికెనుయింబ॥

ఉ ౧౬॥ దేవా యీవాక్యముపల్ల నదెలసిలి సంశయము మెల్ల
బోవిడనుగాంచి డిలి రెదదుఃఖంబు నాబాసిలి
దయవల్ల॥

ఉ ౧౭॥ నాలోని స్వభావజడనను నేనాయపరాధము
తెల్ప, నారయుత ప్రసన్నులరై విన్నపము వి
నుదురంభిల॥

ఉ ౧౮॥ విస్మయము పరబ్రహ్మమనాశియు సర్వాతీ
తాత్ముఁడు, సన్మాన్యుడతడు నరతనుధరి జన్మిం
చనేర్చె॥

ఉ ౧౯॥ అది మొల్ల విస్తారముగ నాన తియ్యవల
నన్నుమనిత పుత్రమాం నీవు తెరిగి మొం
దము తో ంమునదెనన॥

ఉ ౨౦॥ శివజాంవాక్యములవిని శివుఁడు పరమపురుషుఁడై
వరుస ప్రశ్నము మెచ్చి దయాంతరుడుబల్కె నెవరాండ॥

చౌ౧. సోరఠా॥ గిరిజ వినుము శ్రీరాము చరితమానసంబును
వర్ణనను, గరుడుడు నవముమున్ను కాకభుశుండివలన వినెనా॥

చౌ౨॥ గరుడుడు నకాకా వంబుకథ చెప్పిరుతకా కాంబున్
తెరువాతనుమయింతయు తెరుకోతశ్రవినుమయుదుగను॥

చౌ౩॥ హరి సుగుణముల పారంబులనంతములు తన్మావములు
హరిస్వరూపము సర్వంబైన మతికి దొరకనగతులు॥

చౌ౪॥ మయింపోవనుత్తవాని శుభమైన వినసాదరత
ప్రవరంబు మహోత్సాహ భజతే శ్రీరాముని చరిత॥

చౌ౫॥ శ్రీరాముడవతరించుతారకాంబు నారాతియని తలంచ
నరత్వము, శ్రీరాముడుల్లితే భవ్యుడెపుడు
నుధారధము హైంద్ర వృత్తులతును

చౌ౬. ఇతినాతుతమాగదనిశ్చయమనుగమదినయ్యెన్నె
మరియొకటిటి వినగ, సదనుల మతులలను సంయ
ములు శ్రీపతులఐవేపురాణములు దర్శనతయాల్॥

చౌ౭. తమమత్త్యనుసారముగను బల్కిన క్రమమునె దెలియ
గలిసన్నియము విననుము నాకు వె ప్పెదము హరిభక్తిన్
సుముక్షివినుము మహర్షాత్ములురక్తిన్॥

చౌ౮॥ ఎపుడెపుడును ధర్మమెల్లనైరుపుమా
విపులాంబు మాన వివరతతిరుగుమా
త్రపాంబరులును ఇతరులను గలరా

విప్రులాంబరగో ద్విజులుపై దేవుడగొ

ప-౨౯. దో॥ అప్రదుష్టవిగ్రహరూపముల నవతరించు
విభుండు, త్రపాంబరాంత్యముల నుజంపి స
జ్జనుల బ్రోవ ముఖ్యంబు ॥

ప-౩౦॥ అసురల నెల్ల వధింపుచు నయ్యమరులను బ్రోతి
ష్ఠించు, స్వధర్మితయశము ధరణిం బా
నజ్ఞప్రతి కుల వతరించు॥

ప-౩౧. చౌపాయి॥ తన కీర్తిగానము నొనరించి భక్తిన్
దనరు నట్టి భక్తజనము ముక్తిన్
గాను గాంచులేమని జనహితంబున్
ఘనతరములైన తనుల ధరించున్ ॥

ప-౩౨॥ రామజన్మకారణములనేకము
లొండొక తరములు అతి పవిత్రము
లౌభవానిని వినుమొకటి రెండు నిత
నామయము నాతు వచింతు నెడనులుతే ॥

ప-౩౩॥ హరిద్వారపాలురు జయవిజయుల్
వరసుకృతులను నెఱుగరు అరు అనయుల్
పరమవిప్రశాపనిహతులను బాలన్
ఘనులిందర రాక్షస
ధరజనింపిరి దానవులను బాలన్ ॥

౮౩౫ శా॥ ఘనులు హిరణ్యనేత్ర హిరణ్యకశిపు ప్ర
లను సంతంబులనలరుచుండ నప్పు
డనఘుడు శౌరి వరాహ కిరాటియగుచున్
దునిమె హిరణ్యనేత్రుని తమిగానుచున్॥

౮౩౬॥ అప్పుడు శౌరి నృసింహాకృతిఁ గాంచెన్
తపటియను హిరణ్యకశిపుఁ ద్రుంచెన్
ప్రసన్నుడగు ప్రహ్లాదునకతన్
విపత్తి నటు బాపి సుయశము నతున్॥

౮౩౭ తే॥ శాంత్రునికైసనటులు శౌరిచే బడియును
దనుజులు ముక్తి పాత్రులు గారె రఁ మనుజ
శ్రేష్ఠ త్రయ్యంతశాస్త్రోక్తి॥

౮౩౮. అనంతరమున నయ్యసురయుగము
ఘన రావణ కుంభకర్ణ నామవతము
లానరబుట్టిరి మహోగ్రు లతిఖలులై
సునాసీరముఖ సురవరుల నయులన్

౮౩౯ శా॥ వారిని వధింపగా రామచంద్ర
శౌరి బుట్టె దశరథ తనయుఁడై
ధారుణి నిటులవతరించు మహిమను
సౌరసాంత్వగన న వెం స్ఫుమున ౦ని॥

౮౪౦ ॥ పరవి నదితి తనయలు తనరుచున్

భరతా కౌసల్యా దశరథులను బాలున్
వరము బుద్ధి రాక్షసతతి నావచరిగా
చెరుణి మరియు విమలతముమదిగానగా

౧౯౧ ॥ గరిమన్నరి యెటుక తల్లాతునంచున
సురలన్ హింసించుచుఖ్వరయుంచున్
తిరుగాడుజలంధరుడను వానిన్
నిరిజాంరణాయున నెదిపినగానిన్

౧౯౨ ॥ తనసతి పతి వ్రతా త్వమహింపచే
తను జైదత నిల్పగని హరి తమచే
దనుజ సతివ్రతంబు నచెఘ లయునన
నలిలోవాం దండు నదున మబడిన

౧౯౩ మ॥ ఏనియూం దశ్శ బ్రాంగన గాపంక్తుబు నైసంగె
సహారితంటల్, ఘనుదు విభుడ దనిజంబని
నైతెుని యెనెన్న తెడుల వింటే ॥

౧౯౪ ॥ శ్రీ అవతారణముగ నెతేపరీరం మూంచత్తారయుల
నయెన్న్, ముదలే విష్ణుమరాటే తధయుదిమున్
ముని జనవర్త్మం లేమ యెన్న్ ॥

౧౯౫ చ॥ నారదు నిరాకారణమున నెవే
మాయరామావతారమనసురతే
గారి విస్మయా బలింలోత్యయ సుబు

నారసియుట్లైతై హరియనపుడు గనుచు

ఉ ౪౮ కం॥ హరిభక్తితత్పరుఁడగు నానారదుఁడౌ
హరిని శపింపఁగ రిటు తననుజులుఁడౌ ం
పురహరియు దివమె పాలుపొంజుపుయిం
శ్వారనాంప్య్రా త్సంశయముకు దుప్పుయిం॥

౫౪౭ తే॥ అనన నుబుణు నారిణిజుతులురాని ట్లనియెనాపుర
హరియండు, వినుమంతరు జ్ఞానుతె హరిజేసిన గతి
మది తనుయుండు॥

ఉ౪ఉ సీరతా॥ వినవయ్య ధరదేవాజఘున రాజ్య వసుకాంగిరి
ధిలను, తనవనితతు దెల్పంగ దలుబి శేపుం డని
మెన్ను మరియును॥

ఉ ౪౯. ఆహాయా॥ గిరిజాంతకు హిమగిరి గుహాంతరణ
సురమాని తప స్ఫురణాన్ బూనన్
సురపతి భిప్రితి సుతపశ్శక్తిరీన్
జెరుపున ంటకబుంచె మనస్పూర్తి న్॥

ఉ ౫౦ ॥ మరను డపుడు నారదున్ దడుచునెన్
మురమును వసంతుడు తోడగునెన్
నరసె నప్సరోంగణములు నంతన్
మురమున నిలిచెం నారదు నెంతన్॥

ఉ ౫౧ ॥ నారదాశ్రమ వనలు ప్పించెన్

భూరి పురందరా సారము మించెన్
కీరమయూరపికారవ మొప్పెన్
మారుఁడప్పుడు తన మహిమలు గప్పెన్॥
౧౨౨.చౌపాయి॥ సారగతి పతంగాఖ్య క్రీడన్
మారుచు నేఁడుచు మేలము తోఁ తగ
తోరములైన మధురగానములన్
శారాంగనలు నృత్యం బడం వ...
౧౨౩ మదనుఁడప్పుడు తన మాయలనెల్లన్
గదియఁజేసి మునిసలు గమి వల్లన్
మదమతి నారదుపదముల కెరఁగుచు
ముద మెడఁలి జనియో ముదితలను గొనుచు,
౧౨౪. జని యింద్రసభ న్నిశ్శేష ఘనగ్నముని
ఘనశీలము దెల్పిన నందరు విని
మునివర్యుఁ (ప్ర)శంసన మొనరింపుచు
వినతులొనర్చిరి వేల్పులు సంబ్రమ॥
౧౨౫. అప్పుడు నారదుండమరుని గెల్చి
విప్పులహంకార పరతజని శివు
వప్పుణ్యశ్లోకుడైన పశుపతి న్గని
తప విడి స్వచరిత్రము బల్కిన విని
౧౨౬ దో॥ శివుఁడు నారదు డూనక తప్పడుపదేశించె ముని

హింతము గోరి దివిజమునినా కెత్త్యటి నీకె వె౹క
నమ్ముము దేఠ॥

ఉ౫౭ దోహా॥ నా తొండనువిప్పడే ట్లున్నట్టి కథనెప్పదైన
శ్రీ తేరుణాళ పతితోడ ననుమాం తెరగాన్పదుగాంన॥

ఉ౫౮॥ అనముని మాటలు జాలింబ హరుని యు దీశము
తనమురుబ తేటు జని మొనుసత్యాలోకము నతేమం

ఉ౫౯॥ చౌపాయి॥ అనెడు యాజ్ఞవల్క్యమునీశ్వరుని
ఘునభరద్వాజుడనె నాశ్వరునిన్
గనియును తెద్వ్ర్త్వమున నురుబగాంన
డనఘుడు శారద దది యేమిటనన॥

ఉ౬౦ ॥ వినియాజ్ఞవల్క్యుడనె నాంతని తోం
వినుభరద్వాజ విష్ణుమాయతో
మొనయనెవని వశము రాముడేరి
హరిమాయావశుడై నారదుడాం.
తెరవున త్రిరాంభ్రికి జనియపుడాం॥

ఉ౬౧ ॥ హరితి బుత్త్యా నాంహం రయాంలెని గాంని.
సరిగా తన యూంస నముననిడెను ని.
హరిమాయావశుడై. నారదుడాం.
తనిజేయు నా యది తెలియగనేర॥

ఉ౬౨॥ హరిమాయావశుడై నారదుడాం

తెరవున తన్మలిం బ్జికి జనియపుడారం
హరికిం బ్రియుత్త్య నాం హరియాంతనిగాం ని
సరిగా తనయాం సనమున నిడులకెం ని॥

౧౬౨॥ మునివరబహుదినములతివలె విష్ణుభక్తి
వనిసనారదుండు ఓమనస్థుం కృతి
తనజితేంద్రియత్వము సువయించెన్
వినిహరిశుశ్రూషనసుత్రైయించెన్॥

౧౬౩ ద్వి॥ నారదనా దర్శనమాత్ర నశయించునుతెరిమాంగా
లారంతి వాడవసు నాయుంబా తెరిమవృత్తి వేదు॥

౧౬౪ చంపాంయి॥ ఎవనిమదిని జ్ఞానవిరంగవలుర్త
లవమైనగాంగనిం వైరాగ్యానిత
దవిలియుం గు కాము విషయద్వేషము
లవినాతుండుత్పి నివిభేదవనిశము॥

౧౬౫॥ అనఘు బ్రహ్మచర్యవ్రతశీలుని
నినుగలుచునే యమున్నిసిజుండవని
ననవిని నారదుడే నగర్వమునాం
వనజాంక్షి సర్వముని కృపనాం॥

౧౬౬॥ అపుడారితనయాత్మనసుచెప్పెన్॥
తపసిమది గర్భతరు వారకటి మనెన్
విపులముగాం వేమునుపు దాశ్విన్

నవగతముజేయుచ తీరఁగన్ ॥

౮౬౭ దో॥ నెవకపింత మసునాపణము చెల్లింపకవలె నేను
నావిధి మానసికపింతమును నాంకించక కౌతుకమాన ॥

౮౬౮॥ అప్పుడు నారదుండు సనకాది వారములకు మ్రొక్కి
విష్ణులోకంబునకు తోడ వేజని యొను తమిజొత్తి

౮౬౯॥ హరియునప్పుడు మూఁకైన మాయాప్రేరణమొనరిచె
గరిత నామాయ గతి | నెన్నతరినమనుచుకనిపించె ॥

౮౭౦॥ వినుమా మాయ మునీంద్రుడు జనుమార్గాంత
రమందు, గనరచించె శతయోజన దీర్ఘమైన
పురమొకటిందు ॥

౮౭౧ చౌపాయి॥ నరులు నారుల పురవరమందున
వరరూపంబుల దిరుగుదు రెందున్
హరిభవ మాయముల గణ్యమువెన్నన్
పురమత్యక్షితమసుగన్నన్ ॥

౮౭౨. దో॥ ఆపురిలో నాలని ఆ సమూహ్య యనృపాల
కుండుండు, రూపశీజాబల నాతుల చే
రూఢి కై క్రైనాంతుండు ॥

౮౭౩ చౌపాయి॥ వినుమా విభునకు విశ్వమోహిని
యనుసుతగల దది యఖిల సుగుణాఖని
ఘనహరిమాయాకల్పితగానన్

తనుబోలె బజెప్ప దరమె బ్రాహ్మణ

౮-౨౪. కం॥ ఆ తన్వి స్వయంవరమునకై యఖిల నృపులు
జనుదెంచ, అంతట తుంబురయు నారదుండచ
టికపుడేసుదెంచె॥

౮-౨౫. చాపాంయి॥ పౌరులు వేనపుటి వృత్తాంతము
నారదుడు దెలసి నరపతి సముఖము
జేరి పూంజగాని సింహాసనమున
కూరిచియెంతొ డెను గూర్చున్నయడని॥

౮-౨౬., దూ॥ నారదునతు తెనతన్వి నొం
భూరమణాయిడు జూపించె,
శ్రీరతమున దానిను ణాదెలాంష
నరణి దెల్పుమారాంగ రించె॥

౮-22 చాపాంయి॥ అని నృపుడనవని యమ్మునిదానిన్
గనతెరూ(ల)పముకలచెను మానిన్
షనవై అంగన్యము గదవేరెనుగా
మనసు మోహంమున మగ్నమౌ యెగా॥

౮-౨౮ ॥ రెప్ప వేయుతను తప్పత మాంచు
శిప్పినయునములు తితికషేయుచు
నప్పణాల లక్ష్మణాంతికేయముగని
యులొప్పింకినతను చెప్పంగైతెని॥

౮౬౯ చం పాంయి॥ ప్రవతి మునా నాంత పత్నై నన సవ
సతలమెన్నిమది సంక్రమ మెుదలన్
నితనా తన్వత నెవడువరించుచున్
సతలభాంగ్యమాం జనుడెగాంచుచున్॥

౮౭౦ ॥ ఆనివిహాంరించియాం లత్త్రాణముల్
మనమున నిడుతు నుచు నుచ కల్పితముల్
జనపతికి తెన్ని సల్ల త్రాణముల
వినిపించి జనియెను ముని మనమువరల ॥

౮౭౧ ॥ ఏరతిన నువరించు నిదియనుచు
భూరిశాశ్వత పరిపూర్ణమతియనుచు
నారదుడప్పుడు తన జపతపములన్
తెరడ యెత్త్ము దితాం మలి వరలన్॥

౮౭౨ దెలా॥ అనుతెని యెనపుడు నారదుడ యువసరము
నఖిలకతిల, తను సౌందర్యముగా నెుదనా
గల్గిన నాంతెన గూఢనుజయమాలల॥

౮౭౩ చాంపాంయి॥ హరిచేశ్నాం దర్శ్యముగా నెుదాం
హరితెంటనాం ప్రదరయ తేడునా
హరియెుస హరియుండనుశాంతనుమున్
హరిని పొగడింపె ప్రదేదగనుచున్॥

౮౭౪ ॥ హరిప్రసన్నుడై యుసు పడెవెంటన్

సురముని యువ్వాభ్యా జూంబు ముఖ్యంలతన్
కరము తన । కార్య గతియు గునసూయన్
కరములు జోడించి వనులు మాఱయుచున్ ॥

౮౮౫ ॥ పంతికప్పు దక్ష గనాక్రాంత సుచున్
పరవి బత్తై భయసం భ్రమయు సౌమా
పరమాత్మ భక్తి వత్సలాకారా
యరయనా తెన్న నాంప్రలికే రో ॥

౮౮౬ ॥ వనజాత్మ రయా వనరిధివిజుబిరా
యనఘు నాకేట సహర్ధియు దవసుబిరా
ధనదు నా సౌందర్యము నాకే దుడు
మనంత తే తెన్నను కార్యము జెడు ॥

౮౮౭ సీ॥ ఏరాతినాం తుపొంతవుగు సౌరంబు
రాంరాతి జేయు రారవిస్తా బిరా
మూంరాతి ననుము నాం ప్రాని కనిలన
భవారం మాయ మశ్శతంబు మదిరాన ॥

౮౮౮ సీ॥ కారుణ్యము తోరాధారిబత్తె నారభునాకుపొంతం
బు, గూరుతున న్యముగారివే సంతోషము ధ్రువంబు ॥

౮౮౯ చా॥ ధరరోగితుకశ్యము యూబంచున్
వరవైభవ్యం దది వలదని మాఱంచున్
సురముని నాకాఁ పొంవె రసుపొంతమ్ము । క

నరసింహనని విభుండు దనరయంబుగ

౮౬౦ కం॥ హరిమాయచే నతిమూర్ఖుండై
హరి మాహాత్మ్యము దెలియక తా నజ్ఞుండై
సుర మౌని స్వయంవర భూమికి జని
ధరణీపతుల నంతరి నవ్వబడె ననీ॥

౮౬౧ కం॥ అంతరితంబైన సౌందర్యంబున్
జెందుచు నాభాసిలు రూపంబున్
సుందరి యా నృపసుత గని నన్నున్
జెందు ననుచు ముని సింహాస్యుండై నన్నున్॥

౮౬౨ ,, మునిహితముగ గోరి ముకుందుఁడు లేదా
మునికి రూపంబు నొసగెనటులా
పలువెరుగక యీ సంశయము మనమున్
మనములకు మృత్తి తొలగనుమున్॥

౮౬౩ దో॥ అపుడచ్చట ప్రమథు లిరువుర యుక్తులను
దెలిసి రంగన, విప్రులకొంతమును గనుచు
(డి) విప్రరూపముల తొలగుచు.

౮౬౪ ,, అమరవరాని రూపాహంకారము తొలగించు వచించె
ప్రమథయుగమున వలెనే నతి బ్రహ్మాహస్తులిగా వించెను॥

౮౬౫ చౌపాయి॥ హరి యొసంగె తనదతి సౌందర్యము
పరికింపంగ సకలమును కార్యము

నరపతిసుతయీరావరుచవికన్నన్
వరియింపునితనివరలకే నెన్నన్॥

౮౯౬ చం॥ ఇలనిశిష్ఠుఁడని యెన్నిర వేండన్
తుతుకమలరశ్రైకొనుననూఁడన్
యతిపతినారదు డదివిని మోదం
బతులరవు గొనె మోదమదినూఁదన్॥

౮౯౭ ,, హరునిగణములపుడాననమందున్
కరయుడుమున యెవాక్కిరుత్రై గ్రుందున్
పరిహర్షసమొనర్ప మహానికనదాం
నెరుగనుండె మోహియయుగనైకదాం॥

౮౯౮ ,, మునిరూపంబౌ ముద్దియ యుంతన్
గని యెమర్చ్యటంననవు వింతన్॥
గని యెనుతెనువతి ఘోరము గాంగన్
గనినరూహ్రోభ్రాతిని తేగన్॥

౮౯౯ దో॥ తనుటివూరసుతెనివెలి తెలాంత గ్రుత్తాం నదిరుసు
ము బాలల, జనపతుల నగ్నుబందరిగెన యృద్ధకర
త్రుతజయమూలల॥

౯౦౦ ,, ఏకిత్తు నారదుడుండె నెంతయు మోదము
మొందడ, నాకిత్తు దురాబియై ననుకన్నక
గనదుభ్రాతి సూండ॥

వంతలనై పెంపు వడసె దవ్వుడున్
పంతపుణ్యములు బాలప్పడపుగన్
వింతవెలియు బడోలికి పుడు సుతాంశునా॥

౯౧౩ ॥ ఏలతను వనన సన్నిటు వంచించిలి
వా లతను వ్వను గాను సుమని శపించిలి
తెూలతిరూప నాతుడు దుఃఖితన్
తెూలతుల తెూంది రుగుమంబుగాలతన్

౯౧౪ ॥ సారాసం బంధవూంబరాంధము
గూరిబుతివి సాతుగాననిత్యము
గారవుతారో దుఃఖితమ్మెక్రైయ్యాం
ఈరా| తులు శ్రీకైనయు ఝుమ్మా ॥

౯౧౫ దో॥ అనుసారరు శాపము విష్ణుండాదరించి ప్రార్థింబు
ఘునతరముగ లజమాయాం వర్షమును గాంచెం ॥

౯౧౬ ॥ దో॥ ఎప్పుడు హారిమాయనె దగాంచెన్
తపసియపుడు బాధయుతుని గాంచెన్
నృపతనయుతే నిజమెరి రమాం
తిపుపరముగాని నుతించెను ముమా

౯౧౭ చౌపాయి॥ నను బార్లీవుమ దానదయాంవనధి
జను శాపము వృషపల్పు మొసుధి
నిను దెలియక నెన్నియు దెసడోనాం

ఘనతాపమెటులయిన బ్రోవద బోనసునా ॥

౯౧౮ చౌపదం॥ ఆనారదుని యార్తత వినుమున్

కవి విష్ణుండిట్లనె తమిని ప్రాభున్

మునివర విప్రుమమనారుతుదిక్కిన్

గానసనుసబంతగనెశరి పలికెన్

౯౧౯ ,, హరునితరుణాకెవరు పాప్రసవా

తెర పెఱిఁగి ధరన్ తిరుగా సుమనసుమున్

హరియతౌత్రిపాతుండయె న్మనసుమున్

౯౨౦ దో॥ అప్పనారదగురుడురిందుసు [illegible] గానముల

విపులమోగమున నల్పుఖులతోతపశ్చంబున జనుదేగ॥

౯౨౧ చౌపదం॥ శంభుకణయుకవు బటితే తెంపెన్

ధింబమదురి సంస్ర దమెునతింపెన్

గంభీరహ్రదయు నలే మోహము మున్

జంభారి ముఖస్తవనాయ్యు సురతో ॥

౯౨౨ ,, మేము విప్రులమునామోహ వశానో

స్వామి సమ్మానములము సతుల జ్ఞానో

మేము పరంధము మెుదజేసితి

మోముని తప్పుల మెుందితి విరాగతి

౯౨౩ ,, విపులశాప గతి విడిపించు తనక

నప్పుడు నారదుండార్త్ర దయచెలగ

ప్రపన్నులసు నాం ప్రముఖుల ననుమున్
తపటి మొదలి బల్ల్యా దాంకాని నజుబున్ ।
౯౨౪ ,, ధరయింతరు చురు దప్రుఋులరఘుమున్
గురు తే జాగవి భవరగతి గాంనుబున్
తరము లాగి తమలు కలుబెదరంతన్
హంతి నరుడై ముమ్మురయిబంనువింతన్ ॥
౯౨౫ అపుడుమ్మతి, విరాంతసునవినుమున్
విపులభక్తి భ్రుక్తి పిదపజనుమున్
తప్పి మాంటి లివి దప్పనమెనిరి
త్మపొంచరులగుము సతి జ్ఞాని ప్రింబరి ॥
౯౨౬. దొ॥ ఒకతల్పంబున హంతయి యుటుదరి సెంచెనునర
రూపంబు, సకలసంరసు జనహింతతరము
త్మమాభారహంరరింబు ॥
౯౨౭ ,, ఈగలితత్త్వల్ప ఘేరములనెమ్మాయవతారంబు
లాంరయుతత్త్వలు ననంతము తాం హంతయునంయుడున్నిజంబు
౯౨౮ చౌపాయి॥ వినుము నజాం మది వే దూత గాంనగాం
వినిపించెదతడు విస్తారముగాం
ఉమన ముజ మతళింతము బ్రహ్మముగాం
ముని రూప మొందగనుపోంతుర్గాం ॥
౯౨౯ ,, ఏ విభునసుజ సహింతు ముని రూపున్

నావృయునువజ్ఞ గని యొసతిరూపున్
బాళివిడుఘని వర్ష్మతతత్త్వ ధలన్
భావించునాతు| బట్ట్రైవరలన్ ॥

౬౩౦ ॥ విను భరద్వాజ విజ్ఞుండౌ గురుడు వేన
వనితకై క్లేశం గను దుముఖ్యంబా
గానె నగవరు సంస్తవము తెలండన్
గని శంభుం డుగ్గిన తమిసూండన్ ॥

౬౩౧ దో॥ ఈశ్వరాముడు జానిర్య ఓ తుహేంతుప్రనాచరితం
బు, శాంతికి శ్రీవుడు తబంటె నుతల్లి ధలవిను ప్రజ్ఞాబు॥

౬౩౨ చౌపాయి॥ స్వాయంభువుడను సన్నువారలకి
జాయ శతరూప సద్గుణ మణి యని
యారు యిరు పురు దక్షిణ త్రయి లు పుత్రుల
నేయు గుణములు స్త్రీలగుత సుచిరప్రల్॥

౬౩౩ ॥ తనరు వారిని తను ప్రాణ పాదు దనగ
తనయుడు వుట్టె నతని క్రీంద్ర పుడును
షను దు ప్రియవ్రతు డను చెన్నొంద
షుసవాంధరు పురు షుస తత్సంబిర ॥

౬౩౪ ॥ అందు ప్రియవ్రతు నాత్మకుమారిత
వందనాయు దేవహూతి స్వాయంభుకే
ముండాంపర్గములు నితన యుగుమన్

గ్రంథున వలయుని కని యెంచ నరుడున ॥

౬౩౪ ॥ ఆ దిగేహ డగు నాంతలియు డుగాఁ
మేదిని సాంఖ్యప్ర మెయి నెరవాంసదా
యియాంశేవ్య నివాం త్రస్వయువరులతు
నాది యైన సాంఖ్య యుంభవ్య డీలతు ॥

౬౩౫ చెంపక ॥ ఆనందము గారాజ్యము దాం ననే వతతు
లక్షుజేసి, తాం నవ్యు తల సేవింప గవాంర్థక
మున భోగము రాంసి ॥

౬౩౬ చాపాంయి ॥ తన రాంజ్యము ప్రత్న వతని చైన్
వనిత తొంతె వోవనముసు జొచ్చెన్
ఘున భక్తి గమ్యూర్యు లనగా
వనిత తెలా నమ్మను వెంజనగా ॥

౬౩౭ ॥ వెంతతాల లమున నకు స్మైమిశమున్
కాంతారంబున గని తన్మవాంమన్
వింతగారి వర్ధించె దైనుమంతె
వెంత జేరి యయెం సిద్ధులనుమతె ॥

౬౩౮ ॥ ఆ నారములో తాంనము జేయుచు
జ్ఞానవన్మ్నుల సమ్మతి డొంయుచు
నానాంధు ప్రతం కాంబుల విడుచున్
నానాంతీర్థ వితానము గనుచున్

౯౪౦ దో॥ ఆదంపతులట మునివృత్తి నచ్యుతుపదమెర
సెంచు, ద్వారకకాన్తరోమం ప్రజలత్పరు వైరితమింబు

౯౪౧. చౌపాయి॥ హరిని పరబ్రహ్మముగా గను మన్
హరిదయ గాంచ నియమగతి గొనుమా
పరిత్యజించరి ఫలమూలములన్
శరీర ధృతికౌ నిరిసారములన్ ॥

౯౪౨ ,, హరిని పరాత్పరు నగుణు ననంతుని
నిరూపింప శ్రుతులెరుగని దేవుని
నిరుపాధికు నజహరముఖ శౌరిగణు
పరమాత్మ జ్ఞత్రవరదు నవౌరిగణు ॥

౯౪౩ ,, గని ఎరమా లోచనముల తోడన్
ఘనుడు లెండు చక్రతిం తేము కూడన్
తనులాలా తనుధారియుగనుటే
గననిచ్చ్య ముక్తమాంతాంత్ర్యలు దారుటే ॥

౯౪౪ దోహా॥ అనిష్టప్రాప్రంబులుల్లింబులు దార్లతి
తపంబు, సొనరింబరవల నన్నెద్గొ గాను
మనుండురనిలంచు॥

౯౪౫ దోహా॥ ఆదటేను నిహంసారిబులనాం హర్షరు త్రై
ఘూంఖి పాంద | మొక్కె టిడి నలుబరి త్ర
ఛత్ర ప్రసన్నుడు గాంచి॥

౯౪౬ తా॥ పాంయి॥ విరించి ముఖులా విశేషరవమున
వెరుకందుచు వరముడు గందగునన
వెరము నిష్ఠహారిగత మానసులై
గురుతెరుగన్నసుంఠి సుస్థిరులై॥

౯౪౭ ॥ ధారతవారర స్థిమాత్రులను త్రై
ఘోరతపం బెడనానతె సుతెరుత్రై
శాఠి యుతెను ధాన్యనమక్కలగుటేన్
శాంతరత్నైశ మెరుగ రెవటేన్ ॥

౯౪౮ ॥ అప్పుడుసభా ర్యుండగు పతిపై
కృపకృత్తి నజూండపతికి నటైకై
విపులాంమృతె రసవిధమగు వాత్స్యము
నృపునతు వినబడి యొనటే నభస్థము॥

౯౪౯. ॥ వరమను వాత్స్యము నవిలారో
జారుమాంత్ర పృష్టశరారులయిలారో
పరిత్రాషింబిరి భావమా మనుపుల్
పరగెనపృ థపమ్బురనాలుతనుచుల్॥

౯౫౦. ॥ పరమభక్తి ప్రెయుక్తి రిధరబుధుముస్
వరగోమాంభాతె శరారులగుబుస్
పరగుబుండిరుత్రై రమగుడ్రెమమగు
వరలమన్ను మైనటి బుత్రై సువాత్స్యము॥

౯౫౧ దోహా|| వినుశైవతత్వతత్పర తాండవ్యాది హారాది
నతపాద, ఘనచరాచర భీశ్వర సంతత్పరహిత
గతభేద ||

౯౫౨ దోహా|| ఆనాథులము మాపైని కృపాంబుధి
న సద్భావయమనముగ మా——ంతము ప్రసన్నత
పునర్ముక్తి హరాం దేవదేవ||

౯౫౩ ,, ఏరూపంబున శివుడెదలోనె నప్పుడు దాం
గనుచుండు, నేరూపమునకు నయత్నము
మానాంప్రతి చేయుచుండ్రు ||

౯౫౪ ,, ఏరూపమునరాలల ఘంశంది హృదయసరో
హంసంబు, ఏరూపముసగుణాం మగుణాం
బెన్నఁగా శ్రుతిచయంబు||

౯౫౫ దోహా|| ఆరూపము మాలోచనముల లరయాం
పిదముబోధ్రప, మారంధ్రింపుము
క్రొంతరాత్ర, హరధీ కైంకర్యవ వేళ||

౯౫౬ దోహా|| అన్నాయిటులతోనలది నల ప్రేమార్ద
మనుహార్వంబు విన తెలుసంగ వేరుగాం
బ్బి ఉరుగు విభుడ ప్రభు దర్శనంబు ||

౯౫౭ దోహా|| గిరిజ విభుని మనుపటి నాలుఘున స్తుతి మనోజ్ఞము
తను శోభా ఖంక కైలాసమ సహస్ర నయనానంతరాము||

౯౫౮ చాం పెంయి॥ శారదశశినిభ సన్ముఖు సుకేశున్
బాయకతిలకుని శంఖనిభగళున్
పంబింబసదృశాధరభాసున్
సారతుందర రుసలలిత నాసున్॥

౯౫౯ చాం పెంయి॥ స్ఫుటతప్తస్వర్ణ వర వరసమహాస్యున్
సరోజసమలోచన సువిలాసున్
విరచిత హల్లష్మీక్షర పాత్రకాయునిన్
సురుచిర మదన ధనుస్ఫుర యుగునిన్॥

౯౬౦ చాం పెంయి॥ లలితభ్రూలతేతిల కాంబితునిన్
విలసత్ఫాల తిలంకిత కుండలునిన్
జ్వలన్నర్మ తాంభాస్వ స్వకునిన్
చలదళినిభ కేశ విరాజితునిన్॥

౯౬౧ చాం పెంయి॥ శ్రీ నవఘన మాలికా తే హార విభూషున్
వనమాలాంచిత వక్ష విశేషున్
ఘనసత్కంఠ సంకతోపవీతున్
తేనవలయుకంకణ సముపేతున్॥

౯౬౨ చాం పెంయి॥ వరితర సద్రూపోత్కర భుజదండున్
కరయుగళాంబుజ కర తైలాదండున్
స్ఫురత్ఫలాతే భూషణ సంగున్
వరకటి నీలాంబర యుగసంగున్॥

౯౮౩ దోహా॥ ఉ- దరంబున రేఖాత్రయంబొప్పగగ
వైడువాని, పదముల యమునావర్తిని భళి
గల్గు నాంబువాని॥

౯౮౪ దోహా॥ తన వామభాగమందు నక్షింత ర్య వతి జగన్మూల
గగనాదిశక్తి, శతారూప నిల్చెగ శుభ్రలీల॥

౯౮౫ చౌపాయి॥ తేనరువాని శ్రీంముని శుభగుణాజున్
గనియుని యిష్టులై గదలనితనువుల్
గాని యమండిరి తరూపమనువుల్॥

౯౮౬ చౌపాయి॥ గను[illegible]నిరటుబరతాలము తృప్తిన్
గానరు విడుబరటే తనువులజ్ఞప్తిన్
కనిహరి పద పంకజములను చే
గానుచు మైయుక్కై ధరనుబడిరయచే॥

౯౮౭ దోహా॥ హరివారినితనకరములచే నంటి యెత్తి
పుయింబు, కరింవరమడుగుమని తేచి
మౌనాగ్రహింపబె॥

౯౮౮ చౌపాయి॥ అప్పుడు మనువు హస్తపుటముం
లు, ప్రసన్నపై ధైర్యంబెడదాలిబ
చలత విడుమను వప్రదీటు బలికెన్
కృపానిధి నాంప్రదయయు ముకులితెన్

౯౮౯ చౌపాయి॥ తమదర్శనమున భ్రమవిడివోయెన్

సమస్త కామ్యము లుమిక్కిలాయెన్
రమాకాంత చిత్తమున నైకటి నా
కమంబమగు కామ్యమగల్గు రుఘనా॥

౬౨౧ చౌపాయి॥ సాయినా పైసగబాలులుదువెన్నన్
నామదియ దుఃఖజనక దెల్లెన్నన్
ఘూంముర్తిత్వ దుఃఖ విచబుద్ధ వరు పైంటియు
నామతింమ మెరుగక దుఃఖ దాఠింతియు॥

౬౨౨ చౌపాయి॥ అరహిం సంశయ మంతర్యామాం
జేరెనాం మదికి శిక్షముగాం మీం
కారణము దెలసెనందుల దేవాం
కెలాంటి కెనాం కెసగుణము సద్భావాం॥

౬౨౩ చౌపాయి॥ అనఘకవంటియుం దునెనప్రపయింతన
వినుసంశయముడు విడిని శ్వంకేన్
మనైరాదధము దెల్పు నిజముగాంగన్
కూనివినె లొక్కి కైన నిఘుము వేగన్॥

౬౨౪ దోహా॥ అనమనుష్యవిఘ్నెనె ఘున దెవాం నిను
బొలిన సుతులనిమ్ము, వినుసంతొంబు
బున నినున్ వేద వెలుబాటి నిజమ్ము॥

౬౨౫ చౌపాయి॥ అనవినిపాంతృప నాంసపల గాయెన్
వినుకొకైలాంతన విధి నగునని యెన్

నను బ్రోచినవారి నెవ్వరిఁ గాంతున్
తనయునిఁ గనె నేతఁ జనియింతున్॥

౯౭౬ చాంపాంయి॥ శ్రీ సుమధుర సువాక్యమున సత్కృతిన్
వెనవరయుయు బ్రోచిన యూఁ సక్తిన్
మనుశీలరూపసంతను హరిఁ గనిరెంన్
ఘనమగుకృప తైలధారలనిల్లులనియెన్॥

౯౭౭ చాంపాంయి॥ దేవాసామదిఁ దెలిర్చిరెమెన్నన్
వేవే రోగము లడుర వేడుక నన్నన్
దేవమత్ప్రతిమతియె నారవతాం
గాంపునది యయ డా కనాతేము వతాం॥

౯౭౮ చాంపాంయి॥ మఱి యెవ్వరిని నాదు మదిలోనైనన్|
హరిలోకాంతర్యామి విగాన్నన్
పరగని వెరుగని రహస్యంబుల్
ధర నెవరయు ముక్త నిత్యంబుల్॥

౯౭౯ చాంపాంయి॥ తెగనానా ధృవమత మేహింతలింతన్
జగదార్త కృపాం జలధి యశంవన్
మిగులన్నె నాంత లిపియము యూఁబింతున్
జగతీజనులు మెచ్చఁగ బాలర్దింతున్॥

౯౮౦ చాంపాంయి॥ హరిమాసేవతుల శ్రీమహాలన్
పరగనై తెలిసిన పరవృయు లోలన్

కరుణా నాతొసగి తాపము దీవా
పరమాత్మ కృపాతిర సద్భావా ॥

౯౮-౧ దోహా॥ అనిశత రూపాంగన బిలుకు ఘనమ్ము
దూతృలాలింబ, యనె నిటులామెయ
మనమలర హరిమిత్రై విహరింపు॥

౯౮-౨ చౌపాయి॥ కొల్లలుగాగ్ని హైమరిత తెల్లగ్గన్
తల్గ యొసగె దతిగి రంబిల్లగ్గన్
యుల్లమలరె నా యొంగ్గార్త తలుబల్గా
తెల్లపుడు దయ యుడీ యొరనబులా

౯౮-౩ చౌపాయి॥ అనునంతే మనవాం శతరూపన్
వనజనాంభుపర వనజము దాంపన్
ఘనమతి వందన మొనరించెన్
తనతరములు మొందిన్ నెరివుంబెన్॥

౯౮-౪ చౌపాయి॥ దేవసుత పాలు ప్రిదన్న మింపర్శనివ
యుద్రిత ముక్యబత్త్ర మలరె నద; ఈవిధయు
గానీ హరి వృంధగంగా
పాలివాగ్న్యము బాహ్రివనివ మాంసా నాం

౯౮-౫ చౌపాయి॥ నినువదలిన నిత్యనిముష్టంబైనన్
మన తేదుసు పాలుగాంబెదలానేనన్
నినుమణిరివరలి ఘనభణీ మనునా

వర్ణము వెడలినంత నుతియించుననాం॥

దోహా॥౯౮౬॥ అనంతరుణానిధియును ప్రభుడు వినియిం
దలచినరీతి, దనరునందాత స్వర్గములో
నను నిల్పుడను తద్ప్రాప్తి॥

౯౮౭ సోరఠా॥ అచట భోగముల నొందుడటే తేం
తె తెంలమే నను, శుభములను వారల
యొంద్యన్, త్రైలోకపతు త్రైబుల్కి నను॥

౯౮౮ చౌపాయి॥ మాత సుతుడనై మెలగెద నచటన్
సాంతు హితంబగు నరరూపమటన్
నైతెంని శ్రీవరత్నణ తత్పరతన్
శ్రీకరగతినడ వెరనాంబరితన్॥

౯౮౯ చౌపాయి॥ లోకు వెవరు కడులోలుపుల గుణన్
పాలకటముగ నాపద్ధతి విడుచున్
శ్రీకరగతి వర్త్యంబర ధైమైనన్
చేతురు మొంక్ష శ్రీ సుఖ మాంనన్॥

౯౯౦ చౌపాయి॥ ఆదిశక్తి, సౌతాఖ్యనుబుం ల్కున్
నాదు జాయ యైన నను చే బల్కున్
మెదినా శ[illegible] వ్యెయి తప్పదుగా
మోదమలర నమ్ముము సత్యముగా

౯౯౧ దోహా॥ అనిమాటవలుయింబు విభుండుంతర్థాన మునొందె

విని నృపమధునంబుబ్బుటనె మనము మోదమున జెందె

౯౯౨ దోహా॥ కొంత కాలముచటనుండి దేహాంతమున నాకమందు

సంతసమున నివసించిరి యీ సద్వృత్తము ధరయందు॥

౯౯౩ దోహా॥ పావనతరమిది దానిసుమా చరిత్రయు మత[illegible]యుంబు

యూవలు వేధను భరద్వాజహారుడుము చెల్లనెయించె॥

౯౯౪ చౌపాయి॥ విను భరద్వాజ విప్ప శ్రేష్ఠముగా

మును శంభుడు ప్రియ తనసతికిగా

నను గూర్చి వచించును యీ దేవిన్

గని శంభుండిట్లనె కథ తావిన్॥

౯౯౫ దోహా॥ ధరలో కైకయ దేశాధీశ్వరుడొకడు వినీతుం

డు, సకలధర్మంబులగు తెలిసిన సత్యకేతు నాముండు

౯౯౬. చౌపాయి॥ అతనికి నిరువురు సుతులతి ధీరుల్

చతురులు గుణనిధు లతులిత వీరుల్

ప్రతాపభానుడు ప్రథమసుతుడతని

క్షితిపతిగా జేసెను శుభచరితుని॥

౯౯౭ చౌపాయి॥ రెండవ తనయుడరిమర్దనాఖ్యుడు

భుజదండములతి ప్రఖండన దక్షుడు

దండిమ [illegible] ఇరువురు మా

ర్తాండ తేజుల నన్యోన్య పొందుయుమా॥

౯౯౮ చౌపాయి॥ అపుడు జ్యేష్ఠసుతు నాత్మరాజ్యమున

నృపుడు సుకృతుల నియతిక్రమమున
కృపాబ్ధియగు హరి కృపనువదయగా
విపినమునకు తనుతే ట్టుంజనెగా ॥

౯౯౯ దోహా॥ ప్రతాపభానుడు రాజ్యములో శ్రుతి చోదితము
సురీతి, నతంత్రులనుద్ధని ప్రజలం తుదానకే బాలటించెనునీతి ॥

౧౦౦౦॥ దోహా॥ అతని మంత్రి భార్గవ సముడు హితకారి నృపునకెంతు
నతులితుడును ధరుఉ సమాహ్వాయుడు సురుడు మతు
లందు ॥

౧౦౦౧ చౌపాయీ॥ అనుజుండును బలమున ననమానుడు
తనరణమునలనో ననుకరణు ధీరుడు
ఘనమగు చతురంగ బలంబుం గదున్
మొనసి వారలు ప్రవ్వననులబెపుడున్ ॥

౧౦౦౨॥ చౌపాయి॥ నిజసైన్యంబు ట్టు జెలసుచుండన్
విజయ తంత్రం భూవిభుఁ డొందన్
ధ్రువమెత్తి మహాయాత్ర మునకు గరవెన్
విజయయాత్రకై వేదు కేబాందితెన్ ॥

౧౦౦౩॥ చౌపాయి॥ అచటచట నృపులతో గెల్లాముల్
ప్రచలితుల జేసి బడసె ధనములన్
ప్రచురంబుగ సర్వంబగు నేలన్
వశంబు ప్రతాపభానుడైయుండెన్ ॥

౧౦౦౪ దోహా॥ నృపులెల్లను తనవశులనుచు నిష్ఠ ధనము లిడుచుం
డ, స్వపురమందు పురుషార్థములు జరుపుచుండె తేయినంద॥

౧౦౦౫. దోహా॥ అవనిని ప్రతాపభానుం డట్టులే ధర్మంబున నేల
ప్రవత్సరాంమ దై నవఖాంజగతి కొల్లలెను లీల॥

౧౦౦౬ చౌపాయి॥ సతులనరులుసుజ్ఞ సంపదలొప్పన్
సుందరులు పురుషులు సుదతులు గొప్పన్
ప్రకటముగా ధర్మరుచులయను సంపు
దతలంత ఛత్రత్రైగో లముసభవ॥

౧౦౦౭ చౌపాయి॥ నరవరుడును గురుసురసజ్జనులన్
పరమాసక్తి నుపాసించు నిలన్॥
గరిమనాది దక్ష్యత పాలించున్
సరవి దానములు సల్పుచుయుండున్॥

౧౦౦౮ దోహా॥ వేదశాస్త్రముఖములు వినువాంఛతొ పాంప తే
టాంతరుడు, దాంతరము కజైయును సురవిప్రా
లయ తృప్తి తమి నూందు॥

౧౦౦౯ దోహా॥ విన్నయజ్ఞములు వేదములలో నెన్నబడి
యెనవియెల్ల, విన్నవింపుచు నిష్ఠారముండై
మహిపాలసేను విలసిల్ల॥

౧౦౧౦ చౌపాయి॥ సర్వధర్మములు సత్ఫలములన్
సర్వేశ్వరార్పణముగావరలన్

ఇశ్వేతరసత్ప్రాప్యం దటుగా
సుద్వనాక్షేనాదౌ గిపేటకుగా॥

౧౦౧౧॥ చౌపాయి॥ ఆక్షరవరు దశ్యారూంధుంత్తై
సేనలతో మృగయానందుంత్తై
బూనుగ వింధ్యాచల వనికేగెన్
బూనిమృగములను బాదవసగ బూనెగెన్॥

౧౦౧౨ చౌపాయి॥ అంత నొకవరాహం మద్దుపడియెన్
వింతరూపమున వేగనుపడియెన్
కాంత చంద్రుతర కమునాయ్యముతై
సంతసమిడి దౌ ష్ట్రల నధికముతై॥

౧౦౧౩ చౌపాయి॥ అతివేవర తనువల్లల నాదన
వతగు రఘువరశబ్దము తొంగూడన్
విలత కర్ర్యములు నిగుడగగనుచున్
త్రిలిఖ్ఫునె దుఃఖె పొంచెను తమిని దుముచున్॥

౧౦౧౪ దోహా॥ నాలగింరిశిఖరసమముగునా తెలముగని
నృపవాజి, దూఅ జాంరె నృపదాచుకు
జాలదయ్యేవనరాజి॥

౧౦౧౫ చౌపాయి॥ ఘనవేగంబున జను చతురంగంబున్
గని బార బొజెలంగెను తెరాలుంబున్
జనపుడి పుచు ధనువున సంధింపెన్

వనసూంతరంబుపై నిగుడించెన్

౧౦౧౬ చౌపాయి॥ శరమును కనిసూంతరముల నరిగెన్
శరము వ్యర్థమైజన మరిచెరగెన్
పరుగున జనునంత పరి డిల్లి పడన్
వరాహము టు బతాలుతెరగుల జనదున్॥

౧౦౧౭ చౌపాయి॥ కని నృపుడు రోషకలితుండగుచున్
తనకిటు మొరదనె జనెనది గనుమున్
జనరాని గహనమున జొరబారెన్
జనపతియు వెంటాడుచు జనుదేరన్॥

౧౦౧౮ చౌపాయి॥ వరాహమాం భూపతి దరలగని
గిరిగుహం జొబ్బెను శైలము కడగని
నరవరుడాంగుహం జొర నేరక వను
మరపెను బంతాం మగ్గుండగుచున్॥

౧౦౧౯ దోహా॥ దారివరలి హయరత్నము చే దప్పిగొనుచు
కదుదప్పి, నిరాంతరము వెతకి గనక నిష్టేష్ట ద
య్యె నృపస్సి॥

౧౦౨౦ చౌపాయి॥ అంతనంతనొక యాశ్రమముగనెన్
సంతసమున తల్లో స్థితికి జనెన్
కాంతి నిను మచట గల డాంక్రృధరాం
కాంతుడదు మునియై కపటించెదర॥

౧౦–౧ చౌపాయి॥ మును ప్రతాపభానునిచే ననిలో
తనపరాభవంబును గాని మదిలో
వనవుచు రాజ్యంబును విడచియటన్
మునివేషమునై కొని యుండెనటన్॥

౧౦–౨ చౌపా ౧॥ ఆతనిదరికి జని ప్రతాపభానుడు
కితవముని నెరింగి రాజు నిప్పుడు
క్షితినాథుండు తృషితుడై వానిన్
మతి తెలియుత బని మర్మ ఫ్రమానన్॥

౧౦–౩ చౌపాయి॥ గని తురగము దిగి ప్రత్యన నైయుక్తిన్
తనదు పేరు మాత్రమనక రక్తిన్
జనపతి భూయిమ్మని యడిగెన్॥
మునిసరోవరంబును జూపించెన్॥

౧౦–౪ దోహా॥ ప్రతాపభానుడు స్నానంబాచద్దావరమున జేసి
తన నిర్మల జలమును దాల్చె తమి మదిలో చేరుదాసి॥

౧౦–౫ దోహా॥ ఆనరపతి తద్యాగమువృత్యంత సుఖితరంబాయె
బూని నిజాశ్రమమునకతని వచ్చి నిపుణగాని తోడ్కొనె॥

౧౦–౬ ॥ దో॥ సాయంకాలంబు నిపుణుని సదానసంబు నసుంచె
వతానికి పటమ్ము దువాక్యముల నానరపతి తేనైయించె॥

౧౦–౭ దో॥ నా వెవ్వడ వేగతి నెంటి నావని దెంగెర వేల
భావింపనా తనపలత్వ్యేల బల్కి యున్నదురు లోల॥

౧౦౨౮ దో॥ అనఁ బ్రతాపభానుఁడు చాతుర్యంబున నిట్లు వచించె
వినునే ప్రతాప భానుని మంత్రిని వేఁటయు జనించె ॥

౧౦౨౯ దోహా॥ దానవనివసతి జనుదెంచితి మార్గమె యెఱుంగనైతి
యీ నెలవున మిము గంటి బోనే నెంతొ ధన్యుఁడనైతి ॥

౧౦౩౦ దో॥ అనఁ దమ్మాయాముని బల్కె సంధ్య వారిరమిల గప్పె
జనని నెలవతి దూరంబు వనమిది మార్గము దప్పె ॥

౧౦౩౧ దో॥ ఈరాతిరి నిట వసియించుము యెల్లి జనుమెద వసంగ
నారాజౌనని తరువేల మందిశ్యము గట్టి జెలంగ ॥

౧౦౩౨ దో॥ తన సుఖము గకూర్చు నిముని తెలంగున్
ఘనతర వాక్యము సమగూఁడున్
వినుతించి బల్కె విమల జ్ఞానిని
నిను జీతప్ప సముగాం గనియెరాంపాని ॥

౧౦౩౩ చౌపాయి॥ జ్ఞావాంత మౌలేడి నెద గురువరుణానుదా
నత కెల్లప్పుడు సేవకుండను గదా
స్వ: స్వాజని నామ కర్మములు
ప్రకటింపుఁడు వినఁబల్కె సర్వముల్ ॥

౧౦౩౪ చౌపాయి॥ నృపుఁడు తనని నెరుగ తెలుపుడిటులనియెన్
నృపుని తఁడెరుఁగుటే కపటము గాంచియెన్
విపత్రస్తుడే భూమీశుండే వానికి
కపటము జేయంగ నేమి బూనికే ॥

౧౦౩౫ చంపా॥ ఆ మాయామానసంయమి యప్పుడు నట్లేన్
భూమిపతిసుతాంబుజ తనవనట్లేన్
తా నెన్ని వైరాగ్య దత్తహృద్వయుండై
పైని మృషామద మోహని బతురుద్దై॥

౧౦౩౬ తే॥ అప్పుడు కపటి వృద్ధులములగు వాక్యము
లనిత్యని యెనంతే, నృపమిను భిక్షుకనాదు
ము ద్ర నిర్ధనుండని జమింతే॥

౧౦౩౭ చంపా॥ విని దాంజిత్మనేవిజ్ఞాన ఘనుల్
నినుబోలి విన వృత్తిత గుణాలు మునుల్
దనరంగ సర్వగోచన మొనరింతురు
వినవలు కేలు నిజంబును వలయింతురు॥

౧౦౩౮ చంపా॥ దేవానుకంపేతురుడు నా
పై విశ్వాసము బరకింపు ఘనా
నావిని నరపతి న మ్మెద్దు వరదారిక్
భావింపు మదియు బుద్ధ్యైసు సరదారిక॥

౧౦౩౯ ద్విపద॥ రాజు విను మునసత్యము గాను నాజన్మ
మాదిగాంగ, నే జేసిన తపమువ్వనలావే నే
టి దాంతనాలోనే॥

౧౦౪౦ తే॥ ఎవడయినను జేరగ తేప్పుడు ననుంగను గాంటి
నృపవర మణి నాయెదదాంయ నేరగాం దక్షనురాం టి॥

౧౦౪౧. చౌపాయి॥ అనునరపతికపుడతివిశ్వాసము
జనియిం[illegible]క్షే యుచనినాంతవాక్యము
వినుఠాంజ   కతను నాముతుడన్
ధరరదానివర్థము వినుమనుడన్॥

౧౦౪౨ దోహా॥ యుపుడు బ్రహ్మానన్నిల మును దాంనెనె దేలా
యునసృజించె, నపగతముగాంతనదేనాంకిట్ట
రాంరుచు వసియుంచె॥

౧౦౪౩ దోహా॥ తన్వాంతర మెరాంధకయుండి తనరుఁనే తె
తనుండ, నన్యర్థసమాంశుచ్యదు దానికౌర్పుర్య
ము గాంనతుండు॥

౧౦౪౪ చౌపాయి॥ వినుమబంతుల తటన దుర్లభ్యముల్
గానవచ్చును నిత్యుమ యుది తపముల్
జనిపిరి హేమవిధి హరి శంభులయి తిలన్
జననస్థితిలయ సంహార్యాములన్॥

౧౦౪౫ చౌపాయి॥ తపమునుమించిన ధర్మము సలదాం
తపము సర్వఫలదాయితేముగదాం
తపటవకసి యూంతర కౌనసంగన్
నృపుడు వినియె మది నెరను ప్పొంగన్॥

౧౦౪౬ చౌపాయి॥ అప్పుడాంమును నెయ్యాంబుల రారన్
విపుల ధర్మముల విభులింపారన్

నృపతినుమని బహు స్తోత్రముల గాథల
నపారముగ జెప్పెను గధుబోధల
౧౦౪౭ చంపా॥ చరిత్ర మార్గము వివేతగతులన్
సరచి జన స్థితి సంహారములన్
సరస వాక్యముల శ్రవణములలరన్
గరిమ బృహస్పతి చెప్పెనరన్
౧౦౪౮ చంపా॥ విని రాజు మోదమున గానుబంధన్
మునిన గురుముఖ్యులనె నాదంధన్
జినవర నాయె తన వ్రతముబ్బితి
వనస్థుండయియు మేల నియమాహారతి॥
౧౦౪౯ సీసరాం॥ నృపులనార్వ్యస్థితి నెరపరాత్రింబువేళ
లను, నెమకుడి నామము దాంత్రురత్రుణ
పుడు స్థితి సరణులను॥
౧౦౫౦ తేంగీ॥ శ్రీతినాయచవినునకేరు ప్రతాప
భానుడై నారు, ఏ ఆతృనామము సత్య
కేతుడనే పనెదెలియయునారు
౧౦౫౦ తేంగీ॥ గురు ప్రసాదమున సర్వంబెరుగుమందు
నాంత లైనా, తెరతి హైనైన నందున
మాతుంబునెవి యయి ఉగ్ర రన్॥
౧౦౫౧ తేంగీ॥ ఆ సేవము స్వైరాస్థితి యెల్లనెరిగి

యము నుజెప్పుచుం టిరి, స్పష్టముగ విశ్వాసము నాతని
బలు ల్లాడి గని యుప్పదుం టిరి ॥

౧౦౪౬ నిత్యప్రసన్నుఁడై తన నే నాతనిం తృప్తి మునుముందు
మానుతేవయ నృప యన మెదంబాంది లింజెలు లవిచు॥

౧౦౪౭ చౌపాయి॥ మునిపాదములకు బ్రహ్మత్మ్యము నంతన
తన తరపున మెర నతి చెంతన్
వినయ పూర్వకము గను నతి యుంచెన్
జనసాధుం డీట్లని వచియించెన్॥

౧౦౪౮ చౌపాయి॥ ఓ ఘనుఁడా మాం దయ నతిల భాగ్యముల్
ఘనము గలవైనను మా పరముల్
గను సార్థకము గాంవుం డదు నా
ఘనత నెర వరము నొసంగితి గాం॥

౧౦౪౯ దోం॥ మునినాథుడు సంతస మైనన్ గని మెం పంచి ర
మాని, ఘన మగు తాం తృప్తి మడి నెర నె
తరు కాం గం టెర యని॥

౧౦౫౦ దోం॥ జరింపరగా దుఃఖ రహిత మగు శరీరంబున
సులంభు, పరిం భవము తేకుం దాలె యుం
తరంగ మాం శ్వర నందు॥

౧౦౫౧ చౌపాయి॥ ఏ తన్న క్రీం బది హం సంబా మహిం మండలమే
లిగ, నాంతల్పు శతంబుగ నెలన గారాపు తని యెల్ల

౧౦౫౮ చంపకమాల॥ అని విని తాపసుండు నృప విస్మయం
ఘనముగ నాలోన నా మెనసందు ఇంతయు
గనుము దాని కెన్నొ కారణము న్నది
మన్నైనను జేయను కరినంబడి ॥
౧౦౫౯ చంపకమాల॥ తాల్మినె నగతాయిత కాయుక్తిన్
జాలింతను ద్విజ జాలము కృక్తిన్
తాలిమినే యనుతాపములచేత్రను
బోం లవారలదిపలా లెటన్ త్రికన్
౧౦౬౦ చంపకమాల॥ వారలిగిన సెవ్వారును సైనన
జేరి బుట్టివగా వేరది గారనం
నేరుపున వారిగా వస్త్రలుగా
గూర్చుమెను మది కెగా టి శేయుగా॥
౧౦౬౧ తేటగీతి॥ విప్రులు నాకు వరువై కైని విష్ణువరంబు మహాం శ్రీ
స్వ ప్రజలను నా కింతరులై జరియింతురు తేయనూని॥
౧౦౬౨ తేటగీతి॥ విప్రశాప మొక్కటి దక్క వినుస త్యంబువ
బంధు నైప్రకారమగు నాశము నెక్కింద కనుము మదినెంతు
౧౦౬౩ ॥ అని రాజపుడు దాని వచనంబును విని సంతోషించు
మునీంద్రు లుండయనే నాకెంతయును మంగళము నైనాంబ
౧౦౬౪. విని కపటమానియతి కపటంబును జేయుటయింపై
జనవరనామాదికలపై విస్మరణము నొందదుయింపై

౧౦౧౫. చౌపాయి॥ రాజవర చెప్పుఠాని కక్షిను నా
హేజనున్నతైన నెంకింపుకొనా
త్రేజమున్ కుత్రంత్రియను సుగుణాజ్ఞా.

౧౦౧౬ చౌపాయి॥ దాని ప్రతిచ్ఛనము దివ్యజగాపంబున్
మానవవరవినుఁ గాలౌ నాశంబున్
బూని జేయునవుద్రము నిత్యము నా
లోనగునవి నిను లోపింపవు గా॥

౧౦౧౭ చౌపాయి॥ అనవిని నృపుడు దమ్ముని పాదములన్
గాంచియుటుబట్టను మది నెరలన్
మునివర విధయుల్లి నద్విజులుగురుల్
మని పెదరు వారు కినుక గాననారుల్॥

౧౦౧౮ చౌపాయి॥ గాంత వెరు నిత్యము విప్రులు నా
కేవిధిని వశులైరో కేవనా ।
కావిధి చెప్పు జయమ్ముడు పుడనన్
భూవిభునతని మొ ముని కపటము నన్

౧౦౧౯ దోహా॥ విని నృప దానికు పాయములు వేయుగల పు
కరినంబు, లనిశ్చితంబులు నందాకటి నరసి నది
సుగమనంబు॥

౧౦౨౦ దోహా॥ దానికొత్త కేతినము గలదు నేను దక్ష నారు చేల్త, గానెరదు
నే ఫలితే జనంగా రాదాన్నర నేల॥

౧౦౭౧. దోహా॥ జననాథక నాసరిదాక జన తేదాకని గృహంబు
విను నేరంతు నన్ను బై దు నాజని యిది కడు విషమంబు॥

౧౦౭౨ చౌపాయి॥ అనస్పుడు తమ్ముని కై నాకన్నాతిన్
మునివిను గిరిశిరమున వృక్షజాలిన్
వనజి పైనము ను వతెంచురాలిన్
ఘనులల్లు బాల్యు వనగను బట్టలిన్॥

౧౦౭౩ దోహా॥ అని నృపుడతమ్ముని పాదములన్ గొని దాన రయం
వాంఛి, నను బాల్యపుడు నాప నితి వ్యధన్ గాను
దను బచు వేదెనర్థి॥

౧౦౭౪ ॥ అపుడు తమ్ముయు ఘ్గాం నృపునాం త్వాంధాను
గాం జూంబు, విపులకిపం వచన మొకటి నవ్వ
భునకని యెం తరి నెంబు॥

౧౦౭౫. చౌపాయి॥ విను నృపసత్త్వము గనువబయుంటున్
మనమున నను నమ్మి నదాంసుధ తా
వనధూం నాపనియు గలను సభ్భువి॥

౧౦౭౬ చౌపాయి॥ ఎపుడా క్రియనే నెనసి జేతునా
యపుడది యతి గోప్యము నావలెనో
నృప గుప్తము యి పదును ఫలంబుల్
తతో యెరుగ మంత్ర ప్రముఖంబుల్॥

౧౦౭౭ దోహా॥ నానాన్నృహంబె వ్యాంధై నానెరుగ దగదు జూమ్మూ

నే నా మెసలించెదో క్రియజెప్పెను వినుము మదినమ్మ

1026 దో॥ నేమంత్రంబున నాయందున్నం జేయను జూను దనుజుండు
ఆ మనుష్యులు వారలెంట నారసింహు వారెందు॥

1027 దో॥ సాత్వికులై వర్తింతురు దినిత్యముగా మదినమ్ము
మెూ వసుధాగ్ర ప్రతాపము జేరి యెుల్ల నరులుబాయుత్తే

1030 ,, ఆ సంవత్సరము కవి ప్రతిలరసంతర్పణంబు
జేసె దశ ప్రతిష్ఠముగా కజేయుము సంకల్పంబు

1031 ,, ప్రతిదినంబు పరివారము తోడ శతసహస్ర సంఖ్యగ
శ్రీ తిసురలను పోషింపుము నాచే గావించెదు నాతో॥

1032 ,, నే నా సంకల్పాను స్మృతిక్ బూనియుండె
నిత్యంబు, మానవవరగా వించెద బ్రహ్మ
దాం భోజన కృత్యంబు॥

1033 చౌపాయి॥ వినుమాయ పాంచ్చము నద్విజులెవ్వ
రైన, దసరగ సాత్వికులనుల్లసిల్లన్
ఘనయజ్ఞంబులు గావింపుము దా
నను సురలును వినుదారు లెరుగ దారు॥

1034 ,, ఆ నఘుడ ఇంతలత్తైంబండనరు నా
గను మెరి తెనపు పునెం దల నతరుణ
జనను గాన మ్మూల తుర్యమునన
ఘనుసా పరి

౧౦౮౫ చౌపాయి॥ కాని వచ్చు నాదితను వాంత నికిన్
కాని వచ్చు కానని చ్చు యెదును నా మనికిన్
దశన రసిచ్చు యరాంత్నిరూంపముగై
కాని వచ్చు ఫలితికి నాదు పన్నకై ॥

౧౦౮౬ దో॥ ఎన్నిలిధములను సాపనిచ్చైయుంతు నమ్మినా మాట
నెన్నుము రెంతరి యుంచెను వేగన్నుముంయు
ముచ్చటే, మనకిటె పై మూం ఉదవదినమంకు
న స మూ కమం బౌను నిసు త ప్రేంమ పింమచే
ఫలితలో సునుతు నిహం యిదుము తెలొం ను॥

౧౦౮౭ దో॥ ఎప్పుడా వేషము తెలా వచ్చు యెను రహం
స్వగ్గముసంరు, నిప్రక్రైనవర్థ వబుంతును నెం
న న్నెరిగి తెలను ముము దియుంరు.

౧౦౮౮ చౌపాయి॥ అనవినితా పసు నాఙ్మింగాను కున్
జనపతి నిత్రంచెను సుఖ్యె యగుబు. న్
ఝణియదిదుఃఖింపును నూర్పుండెం
తను నిత్రంబవత వెలపును నుండెన్.

౧౦౮౯ దో॥ అప్పుడు నా లకేంతు ఉను వాడసురు ఉదు పట్టి
కే తెంబె; నృప నెవ ఉంతవేము న కేయు
ఖ్యై యెంతయు క్రమనాం డింవె॥

౧౦౯౦ దో॥ ఆసై ప్ప్యు ఉడు కుటిలమానివత్తె ఉంటె

హింతుండవు మారయూంటి, మేదినీ సురాంవ హేం
టేన్ యింబవర్ధంమనుతో వి॥

నం౬౧ దో॥ వారికి తపములు పదివుంది సూనులునూర్లురు
వారు, మానవ భుజులతో దుష్టులు నిర్మూలించ
వారికి ప్రతి వేరు.

నం౬౨ దో॥ మున్నని ప్రతాపభానుండు తప్పున్న తేవారలదోల
నన్నుపూర్వ వైరము కలిగిన లైవార వ్వేళ॥

నం౬౩ సో॥ తపటి తాపసన్నృపున్ను రాత్రసుండును
నృపనివరింప, నపుడాంలాని యింటి నృపుడు
ప్రత్యేక రయుడ యెన్ని వి ధ్వంస॥

నం౬౪ చౌపాయి॥ ఆ క్రోధ తాపసుండసురునితోడన్
నృపులను జెప్పిన తపటిపుణాండన్
స్వపతి తాపమున పయ్యనజెప్పన్
త్రిపాపుండుండనె సంభ్రమమొప్పన్॥

నం౬౫ చౌపాయి॥ వినునృపశత్రువంశముతో
వినిపాంతమునం వింటయును తమితో
మనుమనాంలు నవదినము నన్నృన్
కనియెదనప్పుడె మనయెదానన్నృన్॥

నం౬౬ చౌపాయి॥ ఆనవిను జుంతపుడుతనోషముతోం
జనినృపుపులడై చ్ఛైనట తురగము తోం

జననాథున తన శయ్యను జేర్చెన్
మొనసి హంతిని మందురలో నుర్చెన్॥

౧౦౯౭ దో॥ అప్పుడా రాజు పురోహితుడా నపహరించి
వనమందు, నపగత మనీషు జేసి యుదెనాంత్ర
గుహాంతరమందు॥

౧౦౯౮ చౌపాయి॥ తను నృపపురోహితుని రూపము తెరాం
జని యాతని శయ్యనుండె తయితెరాం
ఘనమాయుతుడగు దనుజుం డిలుదాం
నెనరించె నైవేము హార్త్రము నగదం॥

౧౦౯౯ చౌపాయి॥ వెల్లిం గని విలుంచె తేరంగన్
వేవేల వనాంద మ్ముడుగ నంగన్
కౌతుకము న్నిని కేతనము గుల్న్
లోతాపసు మేలు నుతించెనలేన్॥

౧౧౦౦ చౌపాయి॥ జనపతి రాం వేతు సకల జనంబున్
గాని మొనర్పు తంబున వెందంబున్
దినములు మూండున తిరియు సనము గాం
జనిపై నృపుడు తనపనిమతి గానగం॥

౧౧౦౧ చౌపాయి॥ జనపతి మతి యాంత్రలము నిపదముల
ననన్యము గనుంచెను బ్రామ రాజిల
జనపతి మాయాజాలము లోనన్

తనమానసము వలె నవిలెనుగానన్

౧౧౦౨ చౌపాయి॥ అపుడు సమయమని యాత్మనుగనుచున్

స్వప్రరోహింపా తృప్తి యసురుడటన్

వచ్చె తాపసవేషక్రతుకర్తకాతిన్

నృపతికి జెప్పెను విప్రుల ప్రీతిన్॥

౧౧౦౩ దోహరా॥ రాజుందు తకడు మోదించె రహింపగ

వారము మొదట, భోజనము సకుటుంబము వెను

విప్రులను లక్షపై గూర్చ॥

౧౧౦౪ చౌపాయి॥ అపుడు పురోహితు డన్నాదికములన్

విపుల షడ్రసాన్విత పదార్థములన్

సుపలల రాసులు సురుచిగారెతముల

నమితమితంబుగ నటుమాయవరల॥

౧౧౦౫ చౌపాయి॥ రచియించె కలఁడు రాక్షసుం డసుర

ప్రచురంబుగ విప్రమాంసము న్కల

పచరించు విప్ర పంక్తుల కెల్లన్

శుభగానపు పదముబు విలసిల్లన్॥

౧౧౦౬ దోహరా॥ అపుడు రాజు బ్రాహ్మణులంతకు పాద్యాసనాదులిడి

పంక్తి, ప్రశస్తి, తోం పరివేషారంభము జేయించె చెలంగి॥

౧౧౦౭ దో॥ ఆకాశవాణి యనిబంచె నపుడు ఓ ద్విజులారా

లేవకలి తిరిగి పొండి విడిచి విధిగ లేక చెప్పెనమేర॥

౧౧౦౮ చౌపాయి॥ హర్షితు ళ్ళుముంతం దరికేగకేన్
మానుంతోయస్వంబును దినులేన్
మానసునది ద్విజ మాంసముగాంతన్
చూనిరయంచె నన్నాం నాంజాంతన్॥

౧౧౦౯ చౌపాయి॥ విని ద్విజులందరు విశ్వాసముతోఁ
ఘనుతేజ గని మోహంము తోఁ
మొనసి యంజూకి స్తుతి గానియుండెన్
తనమనస్థితి నేమనంతుండెన్॥

౧౧౧౦ దోహా॥ అప్పుడు కినుక తోఁ బ్రాహ్మణులకున్
ఆరయత నడువేగ, నృప నిశిచరుడవు గమ్మా
వు సపరివారుడవు గాంతక॥

౧౧౧౧ చౌపాయి॥ నృపాంధమా మమును పరిజనముగాం
నపహాసింబు యుక్తి ధమనలికేగాం
కపటము జేసితి గాయయుగాంకన్
శపించితిమి వత్సరంబు లోనన్॥

౧౧౧౨ చౌపాయి॥ బత్తైన నృధరిలో రిదతేమిడగాం
నికనుండముండ నెల్లరు గనగాం
సములముగాం నాంశి మొందుమునకన్
చకితుఁ డయ్యె నా జనవిభుడు దకన్॥

౧౧౧౩ చౌపాయి॥ గమనకేమ భీయము గగనవచనముల్

బరతెంచెను వినబహు మంజులముల్
ధరాసురులుత్తసి కిరిగా రపము
నరపతి కింత్రైన వేదునేరము॥
౧౧౧౬ చౌపాయి॥ అను గగనవాణి నా ద్విజులెల్లన్
వినితమునుత్త్రములను ఖాతెల్లన్|
గనరాజెంతయుచకలదిదియెన్
తనుభుంజన నృపుంమునతలజనియెన్॥
౧౧౧౭ చౌపాయి॥ అవలబ్రాహ్మణులనన్నాదికమున్

విచిత్రముగ వేయిజూలు మరలెన్
స్వపుత్రమును మింతే చె ॥
౧౧౧౮ చౌపాయి॥ అప్పుడారిపుల నందరగాంచెన్
నృపుడు తన తప్పా ప్రలీవంచెన్
శపించె తనుమంత్రులపును గానియున్
విపులమూర్ఖుగా నావేదనబడియెన్॥
౧౧౧౯ దోహా॥ నృపునికిచ్చి ద్విజులు తల్లెనిరి నాసైనేరము
లేదు, నెపమెటులయినను విప్రవచంని
యుతి ఘోరమడిచెడ॥
౧౧౨౦ చౌపాయి॥ అని నృపుడు బ్రాహ్మణులపలుకుల్
గానిచేసెను బహు గానివినయంబుల్

విను డుల ద్విజులార నను దయగను దా।
విశరాంగ గాని పవిత్రములిపుడే॥
౧౧౧౮ చౌపాయి॥ ఆనన విప్రులనిరద్రిపాం వినుమా౦
వనజ జ తులవున జనని తజ్జుమా౦
జనింబ యాంతను పునె నిశిబరిలేన్
గాని వెుడుమని సురగోపాంవరలేన్॥
౧౧౨౦ చౌపాయి॥ అగ్రదుజరాంమర్తాది రహింతగల
విప్రులవిభుత్వము వెలయుగనాతగల
తముజేతు వంతేఽ నద్రిశముగా
కపర్తి వరము లజ్జింథతని ధుగా॥
౧౧౨౧ చౌపాయి॥ తగు హరి(ప్ర)సాదము నను బలివిన్
జగ(త్ర)య (ప్ర)భుతగారంతు వెలయున్
సనత్కు మారు గారంయు వేనా
నగుశాపస్త్రాతి యమలగుణాంశనా॥
౧౧౨౨ దో॥ సరివారము గనాక పుత్స్రదార్య స్వము
పెరిగింబ్బ యుపదేశింబు గనాక పుత్రీయు
త్రమమునివేంలింబ॥
౧౧౨౩ దోహా॥ ఆని పత్నీ రిపులారత్న గృహము లవు
జనరల నది విగజనవులందుకను
ఘనలరగాశిరా కల్పింతి నడులుజున్

విని యంత జేసిరి విద్విని వగచుచున్

౧౧౭౪ చాంపేయము॥ అపుడానికి భరుండాం ప్రరోహితుని
స్వపురమునకు నని పిలచి రాజుని
కపటపు మాటలనచ్చి వధియించెన్ ।
నృపు లుపులతు పత్రితలంపించెన్ ॥

౧౧౭౫ చాంపేయము॥ వారందరు విని వడిసైన్యములన్
గూరుచుకొని రణాక్షేరాధ్యానులన్
ఘోరయుకొన నగభూను ప్రతాంపఫురి
జేరుకొని కాంరిజేసిరి ॥

౧౧౭౬ చాంపేయము॥ దిన దినముసు మును భండనమును జేసిరి
ఘనఖటు తెల్లను కాొసు జ్ఞా ంబరి ।
యని ప్రతాంపభానుపుండంతన్
దునుమబడియె నసుజుని తోం వింతన్

౧౧౭౭ చాంపేయము॥ ఇలుస త్య కేతుతుల ముననాంతమున్
కలుగద య్యె విప్ర కిసు నత తమున్
తులిగ ముగరఖ్ఫతులముపురంబున్
నెలబి జనియె నిఖిలభాంమంబున్ ॥

౧౧౭౮ బొంతం॥ వినుభరద్వాజయె వ్యాసికి విద్వద్రుం
డగుచుండు, నవాంనికి రజముగ సమమూం
జనకుడు యముడగుచుండు ॥

౧౧౨౮ చౌపాయి॥ అటులిటుఁ జూచు మృతపుత్త్రజననియుఁబోలెన్
వటులమతిని శాంబరతంగాంచెన్
పటువృంతని తేపదిమస్త్రవముల్
వి.కేపనమంబులు వింశతి భుజముల్॥
౧౧౨౯ చౌపాయి॥ వీరాంజటు శరీరము వెలంచన్
ధారుణీరాంవణు నామముగాంచన్
భూరిబలుండై బుభ్త్రిరణమున్న
జారికేగాన దశశిరా వరముఖులున్॥
౧౧౩౦ చౌపాయి॥ ఆనలపు నవ్వుఁజుందరి దుర్గనుదేను
మాంనసి యె తుంబుర నాంమను
బూంని బు| ట్టినతి భుజుబుదాలతనితొం
తీనం గ్యాన్నైన గెడపునింత లాసే॥
౧౧౩౧ చౌపాయి॥ ఆనృపమంత్రి మహాధర్మాతుఁడు
జ్ఞానికరుణ నానయధాముఁడు
వాతనుబ్బునై విజ్ఞాపణముండన
గానెగడి బుట్టి ఘును దళిలంబున॥
౧౧౩౨ చౌపాయి॥ సకలజగద్విత శాంత్రుతరుండున్
ప్రకటవిష్ణు భక్తికిలయుండున్
వితలతారహితవి వేకయుతుఁడుం
బకలంకను తుల సంబె నయ్యాడున్॥

౧౧౩౫ చౌపాయి॥ వినుము మునియయ్య నా విభ్రాంతి తనరంబుల్
దనరు శివతుల్ ఘనులగు రింబుల్
జనియించి నిశిచరులై భయదా
ననిశము వృతుల నుపా రెత దా॥

౧౧౩౬ దోహా॥ ముని హింసకులు కృపారహితుల్ ఘన
కామరూపు లెన్న నసనల విగాని పాపాత్ము
ల్ వినువారి కుటిలులన్న॥

౧౧౩౭ దోహా॥ ముని హింసకులు కృపారహితుల్
అరయు వారు నిర్దల చారు రహం స్త్ర్య స్వయజ స్నాతేనా
దరింమరుల గాంకమువే గాదా ప్రమత్తై వినుమాని॥

౧౧౩౮ చౌపాయి॥ ఉపచారములు మునుగ నస్త్రసమ్ములున్
చటుల నింతుమ మల సల్పనగాంబెన్
లేకతున విధియుద్ధ లేద్వలకై తెంబెన్

౧౧౩౯ చౌపాయి॥ పిల్లలార యాటల్ల వరంబుల
వెల్లింటెను నరుసకు దుల్లము రంజిల
మెల్లన విధి యిమ్మెయిని బలుకగన్
నలన నసుచు దశా సత్య దనరగన్॥

౧౧౪౦ చౌపాయి॥ వనజభవుడ దర్పయ మునకంటెన
తనువెయిక్కై యిట్టులనె నాంచెంటెన్
వినునరవానరులకుగాన తెవెన్

ననుతే ధన్యులని దనుసుమగర్తన్ ॥

౧౧౪౦॥ చౌపాయి॥ ఘనముగ నావరము నిచ్చుటేనన్

వినుము మనేనను విధియునుసన్నన్

ఘనతపంబుజేసినవాండ్రనివేం

మొనగూర్చితిమ తే యొప్పగువరమె

౧౧౪౧ దోహా॥ నరులును వానరులు దన్న సురాసురాం

దులకేల్లె, బొందగన బడక్షుండ దగ వరము

బొందవాండ్రు మా రవేల్లే ॥

౧౧౪౨ చౌపాయి॥ వినుము యటేబని విధి ఘటేవర్గున్

గని యెలుగోతేసంతటేదును దౌణయిన్

తనువిష్ణయమునగాని మదినెంచెన్

గనవాడుం దరితేన్నను యించెన్ ॥

౧౧౪౩ చౌపాయి॥ దినము వాడిల దిరిగిన బోనన్

దనరు లోత మెల్లను దినునాన్నన్

జనదిట్టులని వాంగరి నిబురిగాలిపెన్

దనుబుని జిహ్వాగ్రతరమున నిలిపెన్ ॥

౧౧౪౪ దోహా॥ విజ్ఞాపణయి నిరమధుగుమన విధాంత వటేడు

వమంచె, ప్రభు వరదయుగసుముని విష్ణుజతి

యతడు యాంబంచె ॥

౧౧౪౫ చౌపాయి॥ ఇచ్చుతి నని యజుడిటు ముఖ్యాశిక్

చిచ్చర కొండ్రలు వేసిన సతికిన్
ఉచ్చరజనె నిక్కృడణా ముగురున
వచ్చిర పుడుల వసతికివు టేయునం॥

౧౧౪౬ బాం పాంయి॥ ఆడవయుడు వాంటాం త్యలసుంజన్
పటు యాంప జావాం ప్నగ ప్నమాంజన్
తులటిలాంలతే వుంతోదరం నడెగాం
స్మం౬ వు దశాం ప్తున్నతుల భాంర్యగాం

౧౧౪౭ బాం పాంయి॥ గాం నరం వదాయడాం తెూం వుతీ విమెూండున్
తను భాంగెం। చెను తయమదిగూండన్
దనుజ వరుం డంత ననుజుల వలరగ
నెనరింటె విశాం పాయాం త్సవములులేగ

౧౧౪౮ బాం పాంయి॥ అనంతరంబున నంబుధి నడుమన్
ఘన త్రితూం టూం ఖ్యునగము గరిమన్
దనరదాంనిపై ఢాం ల్పు రచితమున్
గనసుందరమును వడుదుర్గమున్

౧౧౪౯ బాం పాంయి॥ నీళమవాం నమాం సురపాంలితమున్
హేంమబ్రత్ర ఆ వ్య మహా ఫ్రహంమున్
భూంమ తైన విమెూచ వృంధ లంచయునన్
గాంమహిం ప్రసిద్ధి గని యెనంధునన్॥

౧౧౫౦ బాం పాంయి॥ తలుసుగాంభ నాం వంమం దయునన

విలువల మేలిత నెలవున్నైనన్
గలదెయని తొంగడి కలకైత్యంగన్
వెలుగుచుండెడి నప్పుడు గలంగన్॥

౧౧౪౧. దో॥ దానినాల్గు దిక్కుల త్రాణి ధ్వజమ్ము పరివేష్టన
ముప్పు, గానన నగుతనత గోపురముఙ్గ్యంబుల
లమరె ఖచిత్తు॥

౧౧౪౨ చౌపా॥ దానవదైత్యభటేంతతోరం పుంతం
గాని లింపులాంఛలులను జెందన్
బూని యుం(దు) తొంపుంటెన భటులవటటి
తోనయుత్త్రయొంక్షులనిద్రైసమ్మతి॥

౧౧౪౩ చౌపా॥ అంతదశముజుంతోం వృత్తాంతం
బుంధనెంరి యప్పుడప్పుడెంతన
కెంతస్సైన్యమును గానిజనయుంతగ
వంతగానిరవటేవారెది గుంరపగ॥

౧౧౪౪ చౌపా॥ (ఆ) పటియత్ర్యులయ్యసురులగనువాన్
(ప్ర)చకేతుల గుపునుబాంధరదలుపున్
విచి(త్ర)ముగ పురి విలసనమంటన్
(ప్ర)చరింపగ ఆయె రొంవణుడంటన్॥

౧౧౪౫. చౌపా॥ ఘనసుందరమున నమ్మింబొపుర
మని రావణుడుండునిలుపు యొందర

తనుతలంలంబుగ నా హాసంబుల్
రనరించి నిల్వగానిరి సుఖంబుల్

౧౧౫౬ దోహా॥ ~~అ~~రిం వరుణుడింతనాడే యుత్సాహీకృతని
సొంధింపె, భూరివర యవిమానంబుల పుష్పవలు
నపహరించె॥

౧౧౫౭ దోహా॥ దేవగంధర్వ యక్షగంధర్వ నరస్త్రీరత్నం
బులనెల్ల, చేవనెల్లగాని వచ్చువరించెను దాంపతి
రంజిల్ల॥

౧౧౫౮ దోహా॥ బతనాందుడు వాండుడు వేత్త స్వభావుడు
బలముపెల యునవాంగ, బెతలించి రజులేసిరి
నైత్రే ప్రకటముగు బోగ॥

౧౧౫౯ చౌపాయి॥ తనయులు సుజ్ఞము ప్రతాపముబలమున
ఘనకీర్తియు భాగ్యంబును జయమున్
దినదినమును నూతనవృద్ధి దగన్
గన నెప్పను దశకంఠుడు దేనగన్॥

౧౧౬౦ చౌపాయి॥ అతనికి తమ్ముండగు ఘటకర్ణుం
డతని ప్రతి భటుడవనిగ
డతులబలుడు కాయమునను దారుణం
డతని ప్రతిభటుడవని గలడె
సతతము తిరిగిన జగముల దినడె॥

౧౧౬౧. చౌపాయి॥ అతండు మైరేయ పాన మదమున
నతుల నిద్రచే నారు నెలలు జన
క్షితి నొక దినమున జెరించు నాదిన
నతి భయంకరముగను నా జగమున॥
౧౧౬౨ చౌపాయి॥ వినుము ఖరి రావణు జ్యేష్ఠ సుతుఁడు
ఘనుఁడు మేఘనా~~ఘుఁడునా~~దనాము డుల్లు
యుఁడు, కినుక మదిని బాంధ మిన నాతని కిన్
మొనయ శేంద్ర ముఖ్యులు ననికిన్॥
౧౧౬౩ దోహా॥ ~~అతి~~కాయుఁడు వజ్రదంష్ట్రుఁడు నకం
పనుఁడు కుముఖుండు, ప్రకటంబుగురు వారల
లోన నొకఁడై జగముల నెండు॥
౧౧౬౪ చౌపాయి॥ కామరూపులును కడు మాయికులున్
వార్య మోహ హింసయు ధర్మాది రహితుఁడున్
కామియునగు దశకంఠుఁడు | సభలో
తా మంత్రులగని తగన నెమనలో
౧౧౬౫ చౌపాయి॥ ఇట్టి బలవంతుల దరుగలుగన్
గట్టిగ సురలక్ష్మి జము జెలగన్
బట్టి వేవద్ధింపఁగ రాదేమన
యిట్టి దాని కెంతి టెంకాతి మనమున॥
౧౧౬౬ చౌపాయి॥ మనలఝూంఝ సురలనం భాతిన్

గాని పొందురింద్రుతుండగు రాతిన్
వినుఁడు మహంతుసు వేల్పుల జీవన
మనఘు యజ్ఞహరుం డందు గాఢున॥

౧౧౬౭ దొంహరు॥ వాంటికి ప్రవర్తకులు విప్రుల్ వారల
హింసింపంగ, గేణాసు దురదురులనయె
నా మేటి రక్ష్యసులు తింంగ

౧౧౬౮ దొంహరు॥ మేఘనాథు మోహమహియునన్నెన్ ఖిం
టి వైరవరులబట్టి, లాంఘువ మునఁబట్టి
తెమ్మనె లాఘునసప్పటి బుట్టి॥

౧౧౬౯ చంపాయి॥ దనుజులెల్ల మేఘనాథు లోఁడన్
కనలు చుజనిర జగంబల్లాడన్
ఘనుండు రావణుండును నరగానసాన్
బని యె సురలెల్లను భయముఱుచున్॥

౧౧౭౦ చంపాయి॥ రావణుండు గర్జజైసె జాలన్
దేవసతో గర్భావళి దూలన్
దేవతలప్పుడా రావణు గనుచున్
చేవచెడి గుహంబులజైరి రదలుచున్

౧౧౭౧ చంపాయి॥ అటరావణుఁడా దిగధిపతుల గృహము
లఁటనెటఁగని దివ్యములును శూన్యము
లయుటైనను దేవావళులనెల్లన్

పటులవాక్యములనట ధృతి దుల్లన్

౧౧౮౧ చౌపాయి॥ సురలు తేల్చువు గురు మద మొప్పన్
బొంతిలోకత్రయము దిరిగి రొప్పన్
సరివారుడు తే   రావణుండట
వరముగల వెలోకంబులనాక్ర ట॥

౧౧౮౨ చౌపాయి॥ అంతట నారదు నాతని గాంచెన్
సంతసమున ప్రాంజలు గావించెన్
వింతవిధిజు వె పొంతన్ బోయిరా
సంతస మెద వెబ్బుట దాంగుండిరా

౧౧౮౩ చౌపాయి॥ మునివరవే జూంపు మనుచున నగా
గనుమునితాం వాక్యమనిష్ట ముగా
వినబడిన దనుజ విష్ణు నగ్గించెన్
వని శ్వేతద్వీపము నరుబంచెన్॥

౧౧౮౪ చౌపాయి॥ అప్పుడా రావణు దబ్బితరించెన్
విపులముగా నట వెలదుల గాంచెన్
చపలత[illegible]యాం మానల తెలాండన్
కపటి యుల్లులనె గర్వము గూడన్॥

౧౧౮౫ దోహా॥ రమణులారా యారమణుల వేరమ్ము
నుడన సెూండించె, ముముగాని పెర యెుర
ననజరతర రమణి యెుతలె మెంపించె॥

౧౧౨౬ దోహా॥ పరుసునబ్బని యింపటయుకడ కాల్పుట్టిగ
పక్షమునకేగి, వ్యాంతమున దూరమేగి
సము(ద్ర)మునందు బెవనాగి॥

౧౧౨౭ దోహా॥ తలక్రిందుగ బడ తేయురసాంతలము
బట్టి స్వాతి బాసి, తెలిసెను కెంత కమ్మాతు
డగుము ద్విజుల వాక్యమున జేసి॥

౧౧౨౮ దోహా॥ అప్పటి వైరసుసంతుల షిరందర విష
జ్ఞానదయ్యె, గాఢ గర్జించుచును భ్రమ
కుటిలొక జగమదయ్యె

౧౧౨౯ చౌపాయి॥ జనినాంగలోకము నకె తెంపెన్ ఱజనియుంచెన్
ఘనకే బడిపి లోకమునకే తెంపెన్
గనెవా మనుడా తనికింకపయగా
నిముష మాని వృద్ధి భిమాంసగా

౧౧౩౦ చౌపాయి॥ అవటి శకుపులం పాంబలముకలిచి
నూంత్యబుడ్డై యుసుర పిత్రు నెలచి
ద్రుమరగతి బట్టి పక్షులా మునకెన్
సచమత్త్వాత దెబ్బనులందునకున్

౧౧౩౧ చౌపాయి॥ ఘనతర విశ్వయుతలతి హృదయుత్త్వై
వనితలు పురుషులు గనసుత్తుకుత్తై
బసుదెంచుచు వింశతి భుజకిల్పెన్

గని బంధించితి ఘనమగు|ద్రౌణిన్

౧౧౮-౨ చౌపాయి॥ దనుజవరుడు పైబడ బొబ్బలిడుచున్
తన నామము జెప్పుచు నెగయుచున్
ఘనబలుర శిఖుల తరి తాడనముల్
తనుసహించియుండెను దుస్సహముల్॥

౧౧౮-౩ చౌపాయి॥ తాను మనుగని దైన్యము గాంచక
నాంచి భుజదండ దైత్యు విడిపించెక
రావణుడే నిర్లజ్జుండగుచున్
సేవంజనె కిష్కింధ తలరుచున్

౧౧౮-౪ దోహా॥ ఆ కిష్కింధా పాలింత మునం దలరు తెల్ల
నెక్కడుండె, నాంతాసారముదం వాని ధార్మ్య
నము జేయుచునుండె॥

౧౧౮-౫ దోహా॥ వాలియెదుట రావణుడు భుజాంసల్పలన
ముగాంచించి జాలికల్పించ నగి వాలి సమ
యముగా దనిగాంచి॥

౧౧౮-౬ దోహా॥ శ్రీ రుద్ర మెడతి దార్వ్యసించు తపి

౧౧౮-౭ దోహా॥ నవర్షుబ్బు యింయునందాత నిలవనాను నాతోంన
చేతబోరరామానతివాంచేసితిహారిహారులాంన॥

౧౧౮౮ చాం పాంయి॥ అనవాలియిట్టులనె నాంతని తేరా
నినునెరుగుదు నిదె యినునతుతెమితెరా
దనర నధ్యుమిడ తరనంతరమున
నను ననిలోకె గెలుబినావు జనదన

౧౧౮౯ చాం పాంయి॥ వినరిం వరాయుడిట్లను కష్యథమం
మనమునక్షయముండిన వే జనుమాం
యనగ వాలి మదినను తెనె విధివే
గాని యెవరము వాడనిలా నారుబె

౧౧౯౦ చాం పాంయి॥ తాండితుదయ్యునుబోధను తెంమున్
వాండినిట్లనె వలదురమింయున్
వాండిగలవాండ ఫెండిలి జనవుం
దేడి నాసముడిక బలగరిమన్

౧౧౯౧ చాం పాంయి॥ అజే యయు దవ్వు నావరుగు మననినిన్
త్ర్యజేస్తె వాండు జగడ ముప్రగానన్
రుజుగతి తెూందని రోషముతెూంనిం
ద్రుబుడు పట్టితెనె దంతునవానిన్

౧౧౯౨ చాం పాంయి॥ పట్టియద్ద నుజపతితనచంతన్
చెట్టితెనుమును రవికినిశ్శంతన్
దట్టునన ర్ఘోదరమిడీయవలన్
బిట్టుగసప్రాబ్ధసలిలంబు

౧౧౬౩ చౌపాయి॥ స్నానమాడి యాచమనము జేయుచు
జ్ఞానివాలి తనసదనము డాయుచు
దైనందిన కర్మానుష్ఠానము
చేసెంజే యుచు నెసగును దాసన్॥

౧౧౬౪ దోహా॥ సంతతము నిశాచరపతి శత్రుంతరమున
వసియించ్, వింతగ దుర్భాగ్యసముతోగె
తలమునుంచ॥

౧౧౬౫ చౌపాయి॥ చంతసు స్వన సాల్వము చేతన్
లంకాపతి దుర్గం దపు రోతన్
కేంత గాని పల్లగ టుచు గారుతన్
శింకించ తనా నరపతి యురతన్

౧౧౬౬ చౌపాయి॥ దనుజవరుంతల్లనె వసియించెన్
నుతనిటు హైన్య దినములు యించెన్
వనచరపతి యొకదినమున నర్ఘ్య మ
దనరనిచ్చుచూ దనుజుడంతరము

౧౧౬౭ చౌపాయి॥ గనిచాంరి పడియె తర్పమువలనన్
ధ్యానగావించెను తర్పణంబునన్
గనివాలి వాని గట్టిగొన్న జనెన్
తనజన మెల్లన గని ముదము గొనన్

౧౧౬౮ చౌపాయి॥ అప్పుడు వానినెడ సంగద తాండన్

విపుల బలు దనుజ విభుం దమి తోడన్
త్రుపగొనక వాని తలలను శరముల్
కపివరుడు గూడ గట్టెను శరముల్

౧౧౯౯ చౌపాయి॥ తల త్రెంచుగ నాంతని సుతుడు గనన్
వలను గరం యాన్య ప్రభ్యాంగమునన్
నిలిపి కట్టె నన్నుతుని తలలన్
దశ యుంగదుడు దన్నుతు వరలన్

౧౨౦౦ దోహా॥ తల తల శబ్దము చేయుచునా కొరవరుని
గృహమందు, నలజడి గొనుచును రావ
ణుడు తల్లులుండెడు సెక దిక్కు మందు.

౧౨౦౧ దోహా॥ తెరవాని గని రావణునందలు వేగవడి
పించి, దేరా మహాజనులంత కపివారుడు బట్టుసగాంచి

౧౨౦౨ చౌపాయి॥ అని విభుడు   పింపగ దనుజపుతుంతన్
జని యెకరంత్ర పార్శ్వ నెనయుబంతన్
ఘనుడాం తడప్పుడు వాంతలతోడన్
దన రెతుకవా నదిలొకె త్రుడన్

౧౨౦౩ చౌపాయి॥ నలు పుచుండె నాంసమయమునందున్
జల రావణుడాంపులి నమునందున్
దలచుమన పూంజయు వెంచెన్
బలముతో నదాజులు గలంచెన్

౦౪ చౌపాయి॥ తలకనారుగని కాంతలు త్రపతెలా
బలికిరప్పుడా పార్థివవరు తెలా
తలుగునె నెరసు తెవరాలి యుపలటికి
తలపకవచ్చిరి తగదూరమనికి

౧౨౦౫ చౌపాయి॥ అనగ కార్తవీర్యార్జునుడంతన్
తనుకగాను సుముజని యెసుతలచెంతన్
జనిగాంచి తాంపరులనివె చెట్టున్
ఘనతద్వారా హాపులను పైకట్టున్

౧౨౦౬ చౌపాయి॥ వనితలు తెల్లనువడి జూంపింపెన్
దనుజుని గని గృహముననే తెంపెన్
దనుజాంధవు యుటువసునాయుంపెన్
ననుచూశి కనతరు మనుపు వనుంపెన్

౧౨౦౭ చౌపాయి॥ వానిపాయ యుగాలలొననుగట్టిన్
బూనియుపటిగాంభ్యంధనబెట్టిన్
నానాజనముస్యతు దశతోర్ద్న్
గానవచ్చునని రాంనతపార్థన్॥

౧౨౦౮ చౌపాయి॥ వారు వెళ్లగనిపదలా తనుముల
కాం యుచుట్టిన గనతుత తన్నల
జేరి నృపతి వచ్చుట నెన్నానాడిని
మారుబల్లి తుటుమ్మ ఉపకము మదిగాన॥

౧౨౦౯ దోహా॥ వినుము వరాంగనా గతివిని విస్మయ మొదవను
మందము, గనరంభాదులు నృత్యవేళ నిలని పడిశలలయు॥

౧౨౧౦ దోహా॥ పదరాపము విడిసఖులపై పరిహాసించు రతి
మదము దూలె మెన్నెల్లు దరవదను దుండెనిటి ఖ్యాతి॥

౧౨౧౧ దోహా॥ అంత నెక్కనాథుపాల సుష్ఠ గంధము వటి
తేకివిడిపించె, యింత బాసి రావణు తలె వెం
చేయుచు నెకసతిగాంచె॥

౧౨౧౨ దోహా॥ అదియయార్యాసి సౌందర్యవతి యారా
ర్యావతి నక్షించె, పరమల గంధసుమాదులు
హస్తములగాని జనియె మించె॥

౧౨౧౩ చౌపాయి॥ ఆయార్యనే దనుజాంధపు గాంచెన్
దారయరాంగ నచటేన్ లక్షించెన్
కాయజశర సంతాపంబు దగులున్
బాయక దనుజుడు ఛత్రంబునుచున్

౧౨౧౪ చౌపాయి॥ అదినల కుంబిరు నంగన యుష్ణమున్
గదయుయు నాలింగన మొనరించెన్
పిదపన్ లంతకు వేజనుదెంచెన్

౧౨౧౫ చౌపాయి॥ ఆలేనయార్యార్యనీ యలకాపుంకెన్
దటుకు నజని యాంత్రప్రియపతికిన్
చటుల దర్పోనన చరితము చెప్పన్

కుటిలత నలత తలతి కోపితనం పైన్

౧౨౧౬ చౌపాయి॥ కోపింపుచు సలమాంకిరుడంతన్

గాంపమిడె కుల క్రియ ముంగవింతన్

దాపిత్తమై మాంగాంపంబాంలం

కాంపురి జని దశకంధరు మొర్రలన్

౧౨౧౭ చౌపాయి॥ నిలిచి యున్నగను నిశిచరవరునతు

దలకమనం బత్రంరిగాం ముననతు

నలుకియు భ్రాతియు నరిమురిగాంగన్

అలుడు గాంపమునుగని కడుపేగన్

౧౨౧౮ దోహా॥ అప్రదు రిం వకొలుండా గాంపంబంబి

మదిన క్రోధించి, తృపాంబరులకిడ్డె మదిని

సజ్జసచాంన్దదలంచి॥

౧౨౧౯ దోహా॥ మునుల చరితకి మారలుజని తత్రను

రక్త మ్ముకై గాంచుచు, జనుదెంచుని బుంబున

నాం రాం క్షస తెగి రాంజ్ఞ గాంచుచు

౧౨౨౦ దోహా॥ వినుజ్వర దార్వ్యబుశంభు సేదాం పనిల కీర్తి

పలుంచుచు, వెనక కథ నుజె ప్పెరను విను మంచును

బత్తైను తమిమించి.

౧౨౨౧ చౌపాయి॥ విను భవాని యూం వింతక విస్తారకథన్

ఘనముగను శాలీ క్రుజన కర్ణసుధన్

దనుజమాంతలఁ జని వనంబులలో
మునులగనిరి వారును తమమదిలో

౧౨౨౨ చౌపాయి॥ ఖాతింగాని యమాదాంతలతోండన్
మ వెరగనేమని మేలుగనాండన్
మాంతలు మాంసులతో పతియాంజ్ఞన్
వే తెలుపవారువిన సత్ప్రజ్ఞన్

౧౨౨౩ చౌపాయి॥ ఇం' యాలో వన మొనరియుందున్
స్వకింపుర రక్తంబాంక ఘటం ముందున్
ప్రకటముగ నింబు ప్రభాం డింబు
సకల మునులునాం కసరకోవబింబు •.

౧౨౨౪ చౌపాయి॥ జల రావణుడీ ఘటముచె కల్ప్ప
కులముతొండ వేగరాంబును చెల్లున్
వలనగని ఉశాపముతో ఘటమాం
జలమూంతల కక్కడ నిబ్బరుమాం

౧౨౨౫ దోంహా॥ ఆ మాంతలు ఘటమును గాంని లంకా
దిఫ మొల్లలను తింబు, వేదెల్పిరి మునుల
వాక్యముల్ వినిరాంవణు డెదనెంబు

౧౨౨౬ చౌపాయి॥ తులత్మ్యయవేర మగు దానికసన్
లలినుత్త్రర భూంయులనిడుడనగన్
సెలవుచెని దితి జులల ఘటం ముంతన

నిలిపిరి విదేహుని పురము చెంతన్

౧౨౭ చౌపాయి॥ వినుమటే నాం ఘటేమున జనియించెన్

ఘనము గనాంత తన్వ్రత యుదిగాంచెన్

జనకుడు మదిలో సంతోషించుచు

దనరు లోక మాంతను గానెంచుచు

౧౨౮ చౌపాయి॥ తనను పుత్రిగాంగను నైతెనియెన

దనరు జాంన: నామంబిడెమెన్

మున్నొకదొంతే దినమున నలితున్

జను దెంబయి యొల్లులనె జనకున్

౧౨౯ చౌపాయి॥ జనవరనాసుత జనదంబసుమాం

ఘునతరస ద్గుణాభినయుడి వినుమాం

యుని తన్పుత్రము ను వరియించెన్

తనుసితారా నాం మహుబిలుపించెన్

౧౩౦ దోహా॥ నాంగ దుడిట్ట్ని జని యెనటే నాంరింత్రసదూం

తాం శ్వ, తారురాం వదయుక్తని రఘుటేన స్థాపనవర్ధనటేహా॥

౧౩౧ చౌపాయి॥ వినుభరద్వాజ వబనియాంచరితం

బునుశ్రీ వృద్ధని మరియును తేన నరితేన్

సనియాం మాందటిటి కధ జెప్పెను దాం

నిని వబంతువిను తనివిని ఢుంసదాం

౧౩౨ చౌపాయి॥ శ్రీనియాజ్ఞ్య వల్క్యముని గను గానుచున్

మునిభరద్వాజుఁ డఁ దమిగానుమున్
ననుదప్పిఁ వెంతయు నిత్యచే
ముఁ యుతలజై ప్పవిని యెరతమిచే॥

౧-౨౩౩ చౌపాయి॥ అని యాజ్ఞవల్క్యుఁ డాఁ ని కనియెన్
విను భరద్వాజముని శివవని ంసె న్
ఘనుఁడు శంభుఁ డొరి కొంతెం విను వి
ఘనతర మహింత కథ వర్ణ సుధసుమా

౧-౨౩౪ సోరఠా॥ అతులులు ముందు జనముల గెలుఁ
యుసుర విభుడు మత్తిల్ల । సుపర్వులునం
హారవిధులునా లోతపించె రెదఖాతిల్ల

౧-౨౩౫ చౌపాయి॥ అం వలుడ శైలాంమర కైలాటిన్
జాతిగా సతతి జే సె సుధాం టిన్
ఘోరవాం పమద ఘూర్ణితుఁడసుమున్
ధీరతేజగములు దివిఁ. వదతుముఁన్

౧-౨౩౬ చౌపాయి॥ ఎవటైనైన తన తెన తైలక్ష్య నైదన్
సచరాచరము జగత్తు లచెనన
ప్రముఖులు నిగానవనిశ్చంతన
సభాపక్షయ దైవ జనిత దుఃతెంతన్

౧-౨౩౭ దోహా॥ హరిశిజి యమ వర్షర వరుణ, మరుత్తు చేర
గాంగేన,హరి దశ్వగణులమర్త్యములన్ హారముర్దిరుగునుదాన

౧౨౩౮ దోహా॥ పరమేశ సృష్టియందుఁగల పురుషులసుదతు
లనెల్ల, పరమునిజభవులుగాఁజేసి కందుమిరారె తమవల్ల॥

౧౨౩౯ దోహా॥ సకలము తనదరికేగి నమస్కారంబులు గా
వించు, ప్రకటముగ, నిజాజ్ఞలు జేయు పద్ధతులనేర్పరించు

౧౨౪౦ దోహా॥ ఆరావణుఁడు జగంబును వశ్యంబు
జేసి యేలంగ, నారెడు జగముల స్వతం
త్రుండెనతు వేడుగాంచంగ

౧౨౪౧ దోహా॥ స్వతంత్రుఁడై సకలరాజ్యము సల్పు
చునరసురనాంగ, ఇతిజ కేష్వరాధ్యంగనలన్
దెచ్చెభుజంబుల చేగ

౧౨౪౨ చౌపాయి॥ మునురావణుండు తన యునితెరాఁడన్
తనుజెప్పినపని ధనుఝులు గూడన్
జరి జేసి యమేఘనాధుఁడుండెన్
వినుమది జెప్పెద వినాతి నిండెన్॥

౧౨౪౩ చౌపాయి॥ జనకునాజ్ఞ మేఘనాధుఁడుజెనెన్
దనుజులు ఖాతర తనుజగమునన్
ఘనతరమాయలు కల్పించు వడిన్
మొనసి ధర్మనిర్మూలనము వడిన్

౧౨౪౪ దోహా॥ గావించుచుగోకులములు ద్విజులన్
జేవనడుబులుఁబెట గ్రామములన్

వేవేగాత్మ్రి తి వేద క్రియలన్
బోవగొట్టి రక్షదన్ని యుతలన్

దోహా॥ సురారి పడిసుతై హింసా ధర వేదవిప్ర హారి
సురభక్తిరహితులయి నరులెల్ల, సురారిపోడితుల
యితి హింసాపరులైరి నాతిదుల్లు॥

౧౨౪౬ దో॥ పుణ్యయజ్ఞాది క్రియలనిలవినుసారంవ
ఆయుంతు, తప్పక వేజని తత్త్ర ర్యతా వ
హారియుయుంతు

౧౨౪౭ దోహా॥ ఇటు బాహారము భ్రష్టంబై యెల్ల
జగతి గన్పించె, పటు బారంబుగ్నల మైన
పట్టితె వసుధ చెలించె॥

౧౨౪౮ దోహా॥ గిరులు వనములంబుధులు పురోత్తర
మును గాంభ భరంబు, దుతంజారు ఊంవ ద్రో
ధరకు దుఃఖకరుడు నిక్కంబు

౧౨౪౯ చౌపాయి॥ ఆని అంవణి పోడాతురాలగుచున్
మును తే మియు నసన నూరు తెనుచున్
గనుచుండిరప్పుడు కాతరత గొనుచు
దనర ధరణి గోతను పుగ్గై తెనుచు

౧౨౫౦ చౌపాయి॥ జని యెనుసుతమునిజనములున్నయె
డత్తు, గనిబత్త్రై సులతెనగలెని వారలకు

విని వారు శాంతిమనస్కులగుచున్
గనుచుండి కేలియునత నెదగుచున్

౧౨౪౧ దోహా॥ అఁసుర ముని గంధర్వులుం భూమియు
దోకైంయు, దఁకునననజాలలోకము జనరాలో దనము
షేసిరజా యుంచు॥

౧౨౪౨ దోహా॥ విని బ్రహ్మ మది నెరిగి యిట్లులని యెం
వారలను గాంచి, ఘనుడగు హరి మనకు
హరిసహాయుండు తాంగల డనిచెప్పెంబు॥

౧౨౪౩ సోరఠా॥ విరించి హరి పాదంబు వేడ్కనెంచి
తపస్కరియించె గని, సురలపాదసర్వంబు
హరి యెరుంగునను గాను విని॥

౧౨౪౪ చౌపాయి॥ సురలు మునులు నాత మాంప్తునబల్కిం
హరి వేదమునకునగునని పల్కిరి
హరిపై కుం తసంబని కెందరు
కరము దుస్సనిధి గల దని కొందరు

౧౨౪౫ చౌపాయి॥ ఎవనెవని మది నెట్లురు దెంచెన్
దవిలి వారు తద్గతిని వచించెన్
భవాని నే నపుడు తు చేనుం టిన్
ప్రమాణాంతం దప్పక నిట్లంటిన్

౧౨౪౬ చౌపాయి॥ వార్నిష్ఠుండు సర్వసమానుండు

శ్రీపతి మనపై ప్రేమాక్రాంతుడగు
జూంపట్టును వేంకటేశు లక్ష్మినన ।
కాంపట్ట్యము డిగిగనుడి లక్ష్మిన్

౧౨౫౬ ఉ. కాంతాయు॥ దిక్కులయందు విదిక్కులయందున్
దక్క చరమున స్థావరమందున్
పిక టిల్లు విభుడిడ తేటం
జక్కగ మనకు ప్రసన్నుడగునా తడం

౧౨౫౭ తోహర్ష॥ ఆనవిసురలం నందనిరివశ్వజ భవుడు
మేలంబు, తనతెరముబు జూరింపక్షక్రిన్
వినుతి చేసెని టులంబు

౧౨౫౮ భాగం॥ శ్రీదేవనాయక శ్రీం శ్వాదాయక శ్రీస్తవాంబన
వత్సరం, భూదేవరత్నకై డైన్యశక్తనే భూం
రిగుణంబులక్ష్మీపతం, భూదేవపాలనమిత్ర
శ్రేబిన భూరిమాయాంతల్ప, వాదాన్య
వేద్య దయాలవాన వృపాంల చాక్రిఫ
జనార్దనం॥

౧౨౫౯ ॥ శ్రీసర్వ ఘుః పరిపూర్ణ యువినాంశో
పరాశం నాసదా, నాసావనాభ్యాయ
యుం తత్త్వతొత సుఖప్రదా
యోగాసామినను నల మోహాంతను

యోగులు ధ్యానింతురు, జ్ఞానులు నిను
గానముల్ పాడుదురు భక్తిగా నుతియింతురు
౧౨౬౦॥ ॥ఏ నా పవనస్య సహాయమున సృష్టి
యింతయు పూర్ణ సర్వంబునున్, నానా ఘటస్థు
డవైన యోగానా దేన నందగ దెంబు నున్
నే నాదు భక్త్యర్చనల నెరుగన నిండ్య నిష్ఠ
పటుత్వ వై, దానుల్ సురల్ నను శర
ణులజూచ్చుర మంద భక్తిన్ బ్రోతువై ॥
౧౨౬౧॥ ॥ ఏ నిన్ను భవభయభంజకుండని
యెన్ను నెంత భూతంబుల్
నానా ముని ప్రకరంబు వాంఛ్యహిం
నాథుల మరచయంబులున్
దానార్తి హరణుడంచు మ్రొనుదెలి
యుగాలి నుతింతురో
యోగా పదం నాంతు జూంపు మహాత్మ్య
యనే విను కాంతరో
౧౨౬౨॥ ॥ దాయిటులు జూంచు వినుతింప
మహాత్మ దానవాంత్యంబు
నృష్టిముగ విహారిగనె భూములసుర
మానుల తప్పంబు ॥

౧౨౬౩ దోహరా॥ అప్పుడు మంగళకరంబగు వాక్యం
బాంతటి గగనమందు, విపుల ధ్వనితోం
హరిబల్కు వినబడ నమృతసమంబు॥

౧౨౬౪ చౌపాయి॥ మునులు సురలు భ.తిని గానవంద
దని యెఱుగౌం యార్తిని తవినుండ
మనుకులమున నిమ్మహిని నంతన్
జని యింతును రాజునై యంశించేన్

౧౨౬౫ చౌపాయి॥ మును కశ్యపుడంగన తోడతపం
బానరించ వరమడిగిన నేను త్రుపం
తనయుడ నౌత గదా నంటి గానన్
ఘనులు వారి నాన్వయంబులోనన్

౧౨౬౬ చౌపాయి। అలరగ కౌసల్యా దశరథులై
యిల బా౦। ంభువు నెసగ్గెన ఘనులై
లలిన యయోధ్యలోపల వారింటన్
దలరగ నే నవతరింతు దంటన్

౧౨౬౭ దో॥ నలుగురన్నదమ్ముల మటి కాంకలి వారము
నేశక్తి, కలితుడనై పరిపాలింతు గద
యింతే నారదోక్తి

౧౨౬౮ సో॥ సురలు నిర్భయులవుదు నేడి సంఘతరం కాంకె
వాంఛె, నరసి బ్రహ్మమోదింపు భయంబరుగగ నెసర శ్రేణి

౧౨౦౯ చౌపాయి॥ అప్పుడు బ్రహ్మాక్షర వర్ణబోధింపగ
సుపర్వులకు నటుశుభ్ర మువబింపగ
కృపవాంఛకే సెలవిడి నలువ జనుచు
కపుత్రై ధరలోన పుట్టుదనుచు
౧౨౧౦ చౌపాయి॥ అజుడుజునన సురలవని ంసుజను
చున్, నిజపాదాంబ్రానికే తేయిగానుచున్
విజయవరంబగు నభువాంత్స్యంబుల్
నిజయులనిజనిఠనిజద్గాం మంబుల్
౧౨౧౧ దోహా॥ అటపై సురలుఁ నాస్థలి మర్త్యులై తెన్నుతై
రితవోంచు, పటంనఖగిరి కృత్రిమ యుద్ధ
లక్ష్యేబలురెరి తేమింపు॥
౧౨౧౨ దోహా॥ అప్పుడే పడే పర్వతుల గుహల నరణ్య
ములవసియింప్ర సత్వరితం రండగు
హరిరాంత సరవి నోరు చుంత్రొంచు॥
౧౨౧౩ దోహా॥ విను సుందరముగు నాచరితంబును
జెప్పితి నాశివాంశ్, మునన దుమవిడుచునర్థి
కథ వినుపింపలను వినుహార్యే,
౧౨౧౪ చౌపాయి॥ ఘనముగున యొంధ్యాయునెడి పురము
నన్, దశరథరథుండున నామమునన్
జ్ఞానముచే హరిబరణాభక్తిచే

ధనికుల సుతులదే వెను తమచే

౧౨౬ కాపాయి॥ అతనికి కౌసల్యాదులు భార్యల్
శృంగార సంపద్గుణాఢ్యల్
పతిసేవా తత్పర తనులగుచున్
ప్రీతి నుల్లసిల్లి రతులత దగుచున

౧౨౭ ద్వి॥ అంత నాత్మ నాడవనిపుడు సంతానము లేదయు
చింతనొందుచు వశిష్ఠుడు దాజేరి ప్రార్థనేయుము.

౧౨౮ కాం॥ తన దగు హృత్సంతాపము జెప్పన్
విని ముని యత్నైవ వేదుకతనొప్పన్
జనవర చింతింపతము వేమారుల
గనియద వావితత ఘనగుణసారుల

౧౨౯ కాం॥ అని నృపునాజ్ఞం గొనుచు వసిష్ఠున్
డనఘుఋష్యశృంగుని ఘననిష్ఠున్
గొనివచ్చి యజ్ఞముజేయించెన్
మనుశక్తిని హోమముగావించెన్

౧౩౦ కాం॥ అప్పుడు వహ్ని పురుషాకృతి పొందన్
ఫలచరుపాత్రపాణి గూడన్
నృప ప్రతతిరిందై తపసి వసిష్ఠున
కపుడిట్లనియె నక్షకరవంబున

౧౩౧ కాం॥ వినుమునివర నామనమున గోరిన

పనియుగనా పాంవనము గుబెరువున
జననాథుని భామినులతుసరిగా
ఇనని విందరువును దినగా
౧౨౮౧ తాపాం|| తనయులు పుట్టెదరని చెప్పి వదలెన్
ఘనుడు ఋష్యశృంగుడు ఎన్న తండుబడిన్
జనపతియును మది సంతోషించెన్
తన భామినులను తగ రప్పించెన్
౧౨౮౨ దిపాం హర్శ|| హవిర్భాగమును కౌసల్యకు
నిడనాయమమొసంగె, నవశిష్టార్థంబు
ను విడుందుల కైకేయి కొసంగె
౧౨౮౩ ద్విప|| మిగిలిన ట్టిభాగంబును రెండు గ నరపతి గావించె
తగ కౌసల్యా కైకలచే వసు సుమిత్రకునిప్పించె
౧౨౮౪ చా|| మొందద్వితతులై ముదితలు ముగురల
సౌందరతపావిష్వము భక్తింతురు
వేదగ గర్భిణులై దలలాంరి
శోక మొదలి మదిలో రయితేరి.
౧౨౮౫ చా|| హంరి గర్భస్థంబైన దాంరిగా
దర యెల్లసుఖాలు తన్నవములు గానెగా
నరపతిసుతులంతఃపురమునందున
పరగుచుండ్రి శోభా గరిమంబున

౧౮౮-౨ దో॥ ఇటు లెన్ని దినము లేగిన నంతట నొకనాఁటి
దినమందు, స్పష్టముగ విష్ణుఁడు ప్రకటుఁడయ్యె
భూపవరు గృహమునందు॥

దో॥ అపుడు తిథి వార నక్షత్ర లగ్న ధ్యాశీలమను
కూలమయ్యె, విపుల స్థావరజంగమము
ల్ వేడుకతు నెలవులయ్యె॥

౮౯ దో॥ చైత్ర శుద్ధ నవమి నాఁ యభిజిత్తమయ్యుండిన
రాముండు, సువేళమగు దినసంతుండగుచు
లోకపల్లిను సరియుండు॥

౯౦ దో॥ అపుడు దినమధ్యముగ నుశీతాతపా
న్వితమేదు, పవిత్రంబగు నవ్వేళ లోకం
డ సుఖములతు వాంక్ష॥

౧౯౧ చౌ॥ అనిలము త్రివిధంబై వీతెంచెన్
మునుల సురల మనములు హర్షించెన్
వనములు సుమఫలవత్తనే మించెన్
గగనదుల నమృతంబును ప్రవహించెన్

౧౯౨ చౌ॥ ఆవేళ న|మరుల ప్రపుజూడన్
తే విమానముల వేడుక నొందన్
వాదిరని స్తవంబొనరించిరి
భూవిభు పురిని మహిమలు వర్ణించిరి.

౧౦౭౩ చా॥ తనివి తీరఁ గంధర్వులు పాడెడి
మొనసి కిన్నరులు మొగిఁ గానియాడెడి
దనరె నప్సరోజనలాస్యంబుల్
దానలభ్యంబౌ దుందుభిశబ్దంబుల్

౧౦౭౪ చా॥ మునులు యుక్త జపములను నుతియించిరి
దనర ఋత్విజులందు సేవించిరి
మనములలర సురలు పూజాలయముల
నెనరంజని తమనుంద్రిసుఖంబుల

౧౦౭౫ భాంగ్॥ ప్రభుఁడప్పుడు గన్పడె దేవతల
దీనత్వపాయుడై కౌసల్యతన్
శుభదంబు దివ్యంబైనరూపము
జూపై మోదము మాతకున్
ప్రభవించు నట్లొనరించె సౌఖ్యమా
ర్గంబునా తను చెప్పగన్
స్వాభుజములనాల్గిఁ దనరు
నుండెను శంఖచక్రాదులు దగన్॥

౧౦౭౬ భాంగ్॥ వనమాలాభూషణమై వెలుంగగ
వనజదళముల బోలులో
చనముల్ విశాలములై వెలుంగ
శ్రీవత్సమూర్తింగాంచంటో

జననాథునతి మోదింపజే శోభాస్పదను దప్రతిమాను
దుగ్ఘనసుగుణుడు మాయాతీతుడను సుఖకారి సుజ్ఞా
ఖిసుతుడున్ ॥

౧౨౯౨ కంద॥ నను బ్రోవగోరి రమానాథుడు
నాకు దర్శనమిచ్చెగా
ఘనుడు దీవిత్తు నాయురము కనుంతన
గంటినై ప్రకాశ్యత్తగా
నన్నిబల్కు మాతంగా౦౦ దనసవలర
వల్లతి బొందగా ॥
ననవర్య వర్ధలన్ తెన్నిజై ప్రగ
నంతత నయం ప్రేమగా

౧౨౯౩ కంద॥ గని దేవియిట్లునే తాతనాపగతి
మానికి శత్వమున్
వినితల్లిచిత్త ప్రీతిగాంచిన
వానిఖిపాంతు మాయకై
జనుపెప్ప నేర్చును కంపుకాంవని
గాని సకల శుభాయుక్తుడై

౧౨౯౪ కంద॥ ఘనమయినయీ చరితంబు బాడిన
వినినవారల తెప్పుడున్
దనరారవిష్ణు పదంబు గల్గును

దాంటి దరుసం సలుతిత ద్రుస్
వనజాప్త రశ్మినొత్తములరాగెడు
వడువున నుహారిసన్నుతిన్
ఘనమయిన పాంచనికాయ మడంగన్
కల్గనేర్చునె యాంత్రితిన్
౧౩౦౦ దో॥ ధరణీ సురసుర గోహింతముగన్
ధలబి మనుజరూపంబు
బరగగహారిమాయాపతి
యుద్ధర జన్మించెనిజంబు.
౧౩౦౧ దో॥ దసర శీశ రోధనము విని యంతఃపురసతుల్
జనంబు ఘన ప్రియోక్తుల చేవచ్చి గని
గాంచిరతిహర్షంబు॥
౧౩౦౨ చౌపాయి॥ దాసజనమంతేం బరువెత్తి
భూసురగతి నరపతి తరిచెప్పి
వాసిసుత జన్మవార్త వినుచున్
భాసి తెలు హర్మ్యనంబము గానుచున్
౧౩౦౩ దో॥ ఘనప్రేమమనమున దనరారగన్
తనువున పులకలతతి చేడుమారగన్
తనయుడు పరమాత్మయ య్యెననుచున్
తన పుణ్యము నెంచును తమిగానుచున్

౧౩౦౪ అప్పుడా పురజనంబులె హర్షించెన్
నృపునాజ్ఞ వాద్యనినదము మించెన్
నృపుడు వశిష్ఠముని బిలిపించెన్
తపసులతో నా రతుడు జనుదెంచెన్

౧౩౦౫ చౌ॥ మునివచ్చు బాలతుని గనుగొనియెన్
మనమున మోదమ్మును గనుగొనియెన్
ఘనముగ సాందావర్ఘ్య మాదిగా
దశరథుడాతిథ్యము జేసెనుగా

౧౩౦౬ చౌ॥ తనతమకొద్దిన నపీంబరముల్
జనపతి ద్విజులకొసంగెన ఘనముల్
జనులు తోరణములును ధ్వజతతులన్
ఘనముగ పురిశృంగారించిరిలన్

౧౩౦౭ చౌ॥ జనులప్పుడొందెదు సంతోషంబున్
గనివసంత శైత్యమ్ము నిజంబున్
గనయువతులు మంగళకలశంబుల్
గొనిబాడిరి బెత్త్యులు గానంబుల్

౧౩౦౮ చౌ॥ సరసగానములు సల్పుచు యువతుల్
గరిమ నిల్చిరగ్రలిక నారయతుల్
బరగ సుమవృష్టి బహుళంబయ్యెన్
ధరజనులకు మోదంబధికమయ్యెన్

౧౨౦౯ ద్వి॥ అప్పుడువందిబృందము రఘునాయకుని స
ద్గుణము లెల్ల విపులగతిని బాడిరి యపుడే
వినువారలు రంజిల్ల॥
౧౨౧౦ ద్వి॥ రాజవరుడు సర్వంబు రహి యాచకుల
కొసంగె, రాజిల్ల గనవిగాని నరులరమణు
లధనములు బొందె॥
౧౨౧౧ ద్వి॥ అట్లైనే యినకులమిత్రుడు సర్వస
ర్వజ్ఞాలాధీశ స్ఫుటాంగులను రఘురక్ష
ము పక్షగ్రలగాంచి పరిక్షేరి॥
౧౨౧౨ ద్వి॥ శిష్ట ఋషిసుఖసంపత్తి, గని యమరవర
కామణులన్నైన జెప్పనలవిగాకుండెనా
రుల్ చెప్పుడురె యిటులైన
౧౨౧౩ కా పాం॥ ఘనుడైన ప్రభుని గనవచ్చు రవిన్
గని నిశిజుంతెనుగా యాచక భువిన్
గననగరు ధూమ కలుంటెసగన్
ఘన స్తుతి పాండ్యాయలత్రంవములనగనగ
౧౨౧౪ ద్వి॥ భక్తవంచములు మొదలపై బరగెగ్రహం
బులలోల, భక్తదాయత ద్విజవేద ధ్వని
కి గరుల్ మన జు— లులు
౧౨౧౫ ద్వి॥ ఇట్లైన కాంతుతేమగని యినుడు గతి

విస్తారంబు, యట్టులవల నిచ్చిను మాసంబేగె నెరుగదుతమిం

౧౩౧౬ ద్వి॥ మాస మొక్క దివసంబగులే మహిని జనులెరుగ
రంత, నిం సూర్యుడు వర్తించుఁ గడుచుదాం
నరిగెను వినుమో కాంత॥

౧౩౧౭ కం॥ అప్పుడొక్క చార్వాకుఁ నే చేసితి
జెప్పెదనాతడి చెలిగా నుమునుఁ సుమతి
జ్ఞాపక కాంతలు చెండియు నేనున
నప్పుడిలోవ మనుజాం కారములను

౧౩౧౮ ద్వి॥ గాని యానంద ప్రఫుల్ల చిత్తాంగులమై వాళ్ళు
లయందు, మనోవృత్తులను తుష్టివత
చేమ రచితిరి గిరియందు॥

౧౩౧౯ ద్వి॥ ఇది రామునికృపగల్గినవారేవ రొవారేన్
గాని, తదన్య దెరుగదు వినుము మ
హేత్త్వ శుభము విదసా॥

౧౩౨౦ ద్వి॥ ఆ సమయంబున నెవశే మి యాం
చంబున నది యెల్ల, భాసురగజులు రగాదు
లు భూపతి యిడె మదిరంజిల్ల

౧౩౨౧ ద్వి॥ అందరు మది సంతోషించి యనఘా
ములకాదాస్య, నందిత దేవబరంజోళ్ళ యుని
దావసలిడిరిం స॥

౧౩౨౨ కందపద్యము॥ ఇటులు కొన్నాళ్లేగిన పిదపన్
పటుమతి తో నరపాలుడు దెలుపన్
స్ఫుటే నామకరణము వసిష్ఠుడు దా
నటె గావించె ఘనరసైతగనదారా

౧౩౨౩ కం॥ ముని బత్తైను రాజనౌథ వినుమా
ఘననామము లుగలతములు లుయా
గననంబు నమత్యను సారము నా
నెనరింతు ను లౌకైకా ప్రకృతి తెగా

౧౩౨౪ దో॥ ఏనామోచ్చారణంబు నెల్ల జనులు
సుఖులౌదురు, రామనామము రామనామమే
యని రఘునందను నే నన్వేదు॥

౧౩౨౫ దో॥ సకలభువనభరణ విశేషణోత్సవ ఋటెదు
భరతుండు, అకలేశత్రు హననదక్షకరుడు
విభుండు శత్రుఘ్నుండు॥

౧౩౨౬ దో॥ సర్వశుభలక్షణాలంకృతుడున్ సతత
రామభక్తుండు, నిర్వాతారు రుక్షితనికి
పేరు నెమ్మి లక్ష్మణుండు॥

౧౩౨౭ దో॥ ఇటుల దేవతత్త్వం బెల్లనెంచి నామ
కరణంబు, స్ఫుటముగ నటె గావించె
వసిష్ఠుండను మునిజనంబు॥

౧౩౨౮ చాం పాం యు॥ క్రమమున శైవగతిం గొని క్రేడల్
సముత్సుక సప్తి రలరు జాండల్
సుమతి దశరథుడు జూం యింపన్
తమ   మతులజతత్రైరి గాంచన్

౧౩౨౯ చం॥ రాముని గూండెను లక్ష్మణయుతుం దరన్
శ్రీ మభరతుం రిపుఘ్నుద్దలరన్
శార్య సగారభాస్వ రాంగులగుమున్
సౌమ్యాదులయిరి యుపుడయు దసుమున్॥

౧౩౩౦ చం॥ తల్లులు సుతసౌందర్యము గనుచున్
పిల్లలతు దృష్టి పెల్లగు ననుమున్
మెల్లన పృణమున నె యుదికదు దీపరి
పల్లవతాంగుల సతు తుతల గనరి

౧౩౩౧ చం॥ నలువురన్నదమ్ములు గుణావంతుల్
లలితశీలు రుజ్వలుఠాంతాంతుల్
నలువురిలో నెన్నదగు వి భుండై
వెలుపొందె రాముడు లఘు గుణాఢ్యుడై

౧౩౩౨ చం॥ స్వర్గ్యాదగతాను ప్రహారసమనగా
మిహింకాంశు సముదనరెగా
సహాజుల తోడను సతలన్త్ర దల
విహరింపుచుండె విలసిలు జాండల

౧౩౩౩ తే॥ ఉత్పుడూత్సంగములందు నెంతపంతి డోలికలందు
నతలంతమజంగవ్యక్తంబగు తేజములరెనందు

౧౩౩౪ [illegible]లి చరువ్వుల తలలలంద్రైనదో చనట్టితేజంబు
లతకాసల్యాంతవలయునందలరెనతిబిచిత్రంబు

౧౩౩౫ చౌపాయి॥ మనసిజకేతం సమాననూంజ్వలమై
దనరెతనువు జలదశ్యామలమై
దను చరణములు తమ్ములనే ఠెస్
ఘనకమలశాంతయుక్తిమీరెన్॥

౧౩౩౬ చ॥ పదనఖకాంతులు పల్లవాగ్రముల
నెదలించుమాత్రికేతూంజ్వల తబాదల
హృదయహారియగు పదనూపురరవ
మెదమదమిడియెమునీంద్రులమనసు

౧౩౩౭ చ॥ వేటి భాగంబున ఘనకేంతికాలున్
స్ఫుటముగనుదరంబునన త్రివళులున్
పటుతరనూపణభూసురభుజమున్
విటపసమములుత్సాహగౌతమున్

౧౩౩౮ చా॥ వినునాభియుసంభారంబెన్నన్
ఘనవిశాలవక్షంబును గన్నన్
దనరెహారమణిహారళ్వరుచుల్
గనుచుబుతమువూంగళ్వపరుచుల్॥

౧౩౩౯ చ॥ కంబుసుందరము కంఠంబె నన్
డంబు మీఱె వదనంబును మిన్నన్
బింబసమంబు అధరంబు లరుణాంశుల్
శంబుకములనగ దంతంబులు వరుసల్

౧౩౪౦ చ॥ తిలప్రసూనపుతీరున నాసిక
గలుమున దగె చక్షుగ వనజాళికే
లలితతరంగంబుల కెన భ్రూవణాము
లలరుత వోలెలములు కేశంబు యుగము

౧౩౪౧ చ॥ వినమధురముతై విలసితెను మాటల్
వినాళాంబ్జములకెన కేను తేటల్
కనత్సమాంత్రనై నతభాగ్యంబుల్
వినతజనులకిడు పత్రాల దంబుల్

౧౩౪౨ చ॥ వికటభ్రూతుటిపికే లలిభారాలం
బుతుటిల తంతలముల లంబెజాలన్
ప్రకటిపిత వర్ణ తమనమలరన్
సకలశాభలట ల్లాంతే లైదనరన్

౧౩౪౩ చ॥ ఆశ్చర్యని పొంగార్పొం ధ్రుయుగమునన్
బోర్తదిగని గోనిత మునులును మునమున్
శ్రీ దయుతును తేను శ్రీలవ బంపన్
గాంధు తేరము యునను భావింపన్

౧౩౪౪ దో॥ సకల సుఖరాశి యింద్రియ సంయమ బుద్ధులను
పరుండు, ప్రకటుడ వెయ్యి కొంసలు భూంపములను మొందవెరుండు

౧౩౪౫ దోహా॥ ఇటులు రాఘవ చంద్రుండు లోకహితుండు
జగత్పిత్రు భూరాతు, దీనులను సుఖము
దుచు నల రెండవ నిర్భయ లోకము॥

౧౩౪౬ దోహా॥ వినుభవాని యెవ్వరు రఘువిభుని
పదములను ప్రీతి, గాని యెదరాం వారి క్రొత్త
ఉన్నే గని యెద వారల రతి॥

౧౩౪౭ దోహా॥ రామ~~విభుండు~~ ముఖ్యుడె స్వయత్నముల్
రచించేసిన యెవ్వడైన, భవము భవ బంధమును
విడిచి పెట్టు వాడెన తెరుగాన॥

౧౩౪౮ దోహా॥ చరాచర ~~తేతవాయుల~~ ప్రాణుల యొను
ఉరుబుంబు ప్రేమ్పుచుండు, పరమాత్మం
డు తేదాం మాయనే స్వవశము గజే యుచుండు

౧౩౪౯ దోహా॥ అట్టి విడుచు మనె వాడనన్యనిష్ఠ
ఇంపు చుండు, గట్టిగ వినుమా తపశ్శీల
ము వంటి నరము సంధుండు॥

౧౩౫౦ ॥ గానతుటిలతుటి లతన్వి డింపుమనః
కాయవాక్యాయుమా వర్గ్యుయుక్తి
నానతి నాత్మ జయింపదత డుబోధసుమతి॥

౧౩౪౧ తే॥ అనేక గతులనిటుల వెంబాల్యంపు లీలనాచరించి
జనులకు నానందంబు దనుపు జేరించె విభుండు తేజముంబు
౧౩౪౨ తే॥ ఒకవేళలని బాల్యంగమున నెంత పరిడోలికయుండు
సతుతలకు తనైనె క్రై కౌసల్యసుతున్ సరవినాడించుమనంబు
౧౩౪౩ తే॥ ఆయులక్ష్మీయు మగృహకు కౌసల్యకు రాత్రు
లను బవళ్లు, స్వప్నేట్యము గజనని మనప్పుడల
రెనియు గానన్ బ్రక్లో॥
౧౩౪౪ చాం పెం యి॥ జననితనయునయమున కలజకమొం
దినం, బున నానప్పి యస్లాను జేర్చి తనం
తను జనిస్నానంబాం నరిచుక లదె
వన వేదన వక్వ సతికెజునదె
౧౩౪౫ చాం పెం॥ అంతమహరినన మండునరాతుం
డెంతో యుభక్త్యు ప్రీయు తెల్లనుతాముస్
సంతసమున భూంజనమొనరింపగ
కాంతేబ్రాంజ యుక్తే జమెనదసరగ॥
౧౩౪౬ చాం పెం యి॥ మరలిబుని శయనమందిరంబున్నన
పరున్నరాంతుని గనిరయ వలుగజన
పరవినవలె భూంజనమొనరించె తాం
పరమున్నాని యబ్రువు గాంచెను నడు
౧౩౪౭ చాం॥ సరూపము వాయురు వరగన్నన్

కరమెన్న రాంతు కలగా దెన్నన్
పరికింపగ నే భ్రమసితి నౌరా
మహాప్రభుంకౌస్త్వరు డానవారాం

౧౩౪౮ చౌ॥ అని స్తవయయుగును నారాము గనన్
ఘనుడతండు తను గౌసల్య గనన్
వినుతమయిన విశ్వరూపమున్
గనుపఱచ గౌరి నగుచు నఖిలమున్

౧౩౪౯ చౌ॥ తనువున నంతయు జూపించెన్
గన రోమపు జొత్తులను గప్పించెన్
దనరెడు బ్రహ్మాండంబుల గణితము
వినశక్యంబము లనుజాలవయము

౧౩౫౦ చౌ॥ ఆనేక సరిదగ వనజలనిధులున్
మనెడు కాలకర్మములు గుణాదులున్
గనె సమస్తనువున కౌసల్యమ జేయు
చిన్నని। యబ్బ వెల్లను గనె భ్రమసియు॥

౧౩౫౧ చౌ॥ భీతిగాని తేబచే తుయిజాడ ద్భుతము
వారి తెలుపు వస్త్ర తతు వెల్లగను మః
నాంతని బ్రహ్మముగాంత మనెంచెన్
నాంతికి భక్తి ఘనంబేచుంచెన్

౧౩౫౨ చౌ॥ తనుల బాష్పములు వడువర్షింపన్

తనువున పులకలతతి కడు మించన్
తనకుమారుఁ డాయనికెని మోనం
బున బ్రెస్తుత్ని నప్పిభుని పదమునన్ ॥

౧౩౨౩ చా॥ తను రాముఁ తల్లిని విస్మితగాం
గని శిశు రూపము దానెను మరలగాం
జనని నుతించన శక్తి లేనిన
గనె సుతు జగద్గురుని గాం దానన్

౧౩౨౪ ద॥ అప్పుడు తల్లికెంతయు జ్ఞానం బయిరఁగ హరి బోధించె
చపలనికత నా మాతక్ష నెచ్చు నన తుమని మురించె

౧౩౨౫ ద॥ చేతులు జోడించి సన్నుతులన్ జేసి కౌసల్యగాంబు
తా తగ బోల్పుము వారా యనను జొచ్చ తుండ నమించె

౧౩౨౬ చా॥ ఇటు బాలలీల లెంతేయు రాముం-
డటజేసి వేడ్క నలరి చెజనమున్
పుటచేరన మరిణాని దినము
లటు జనక ప్రౌఢుడై యుండె కరము

౧౩౨౭ చా॥ ముని వారలకెప్పుడు చూడారత
ర్కను జోనా విప్రులకు ధనమడిన
త్వనిరూఢగ నరపతి యొసగెను
రసంత మోదంబును గాని రి శివాం

౧౩౨౮ చా॥ అపరిమిత మనోహరచరితములన్

నృపునంగణాంకమున నెన్న గెహంరి యిలన్
విపులమనోం వాంఛ్విత తివ గోచరు
నిటలాం వృరు నిగని రచ్చేనంబరు
౧౩౧౯ చం॥ జనపతి భేూంజనమున నతం .. లచినన్
తన తెలాంటి బాలుర విడువక నం
తనంతతహరి జనతతిగై తెనరం
గనుకిరతి డుంచును జనెత మిమడిరం
౧౩౨౦ చం॥ ఎవ్వని శేరము తెరుగక వెదకు నా
ఎవ్వని నాశ్రం డెన్నుచు వెదకు నా
యువ్వి భుని జనిన యాంగ్రతయునగాన
దవ్వుల దారతెను ధనాన్యాయము మగన
౧౩౨౧ ఉ॥ భూతిధూనతగాంత్రుండెం బాలుని జాం
తముసంటు, నాలి జేర్చి రశిరథుడుతేమి
నెం దెనది ఎంత నండు॥
౧౩౨౨. కం॥ జనక తెలం భేూంజన మొనరింపు నేడన౦
తరము గాంచి, ఘనుడురాము తీటునటుం
బరు వెత్తైను నగవు తొంద మించె
౧౩౨౩ కం॥ మరలి వచ్చి వేవేగము గాం పెరుగున్న
భుజాంచి, గురుజనులకు మొంటించద్రు
మగుని యుమసుండెతమించి
౧౩౨౪ చం॥ బాలుచంతే మిప్పగిది న వెన్నాం

బాలన్ దామరచూలి యమ్మైనా
జాలదు వర్ణింపనిట్టి బాలల
ప్రాలింపు మోదమందదే పండిల

౧౩౨౪ చం॥ వాండ్రే గన విద్యంబులు దేర్పన్
తొండబుట్టువుల తోనుపనయనము
వారు చేసె హరితే దెరగ సమము

౧౩౨౫ చం॥ అనంతరంబున ననుజుల తోడన్
జని హరి గురుకులమున నమి గూడన్
ఘన విద్యలెల్ల కరలితము లోనన
తెను పరిపె నెంతయు మదినూన

౧౩౨౭ ఉ॥ ఏవి భుసూర్యులై వేదములై యెసగుచుం
డెనాతండు, వే| విద్యలు జదివె ననుటవి
విచిత్రంబు గాకుండు॥

౧౩౨౮ మ॥ వినయాది సుగుణా విలసితులనుచున్, ఘనుల
దములను పమలగుచున్, ధనుశ్శరాభ్యాస నిపుణుల
గుచున్, దనరిరి తమదర జనముల కేదుచున్

౧౩౨౯ ఉ॥ ఈగతి రాముండెంతయు విహరించెగ
నాగరికులైన పురుషులు నారుల లరికెంగ॥

౧౩౩౦ ఉ॥ కౌసల్య పుత్రి నిలయులు బాలలవలు
వృద్ధులు నఖిలంబు, భాసిలు రాముని లేమ

పాలకాపరముగ గనిరి ధృవంబు ।

చౌ॰ యి॥ దినదినమును హింతజనములతోడన్
వనికేన రాముడు పూజానివతిసూడన్
ఘనమృగంబులను దునిమి నృపులతున్
గనుచ ఆబి మెచ్చుగానెతమిగాంచుచున్

౧౩౮-౨ చౌపాయి॥ ఏ మృగములు రామేషులవలనన్
భూమిబడెనొ యప్పుడె నాకమునన్
శ్రీమద్ధతివర్తింపుచునుండెన్
రాముడిటు వేడుక వ్యాలసుండెన్

౧౩౮-౩ చౌపాయి॥ ఆనుజులతో దుత నాప్తుల
తోడన్, దినదినము భూపజనము
లు గూడన్, జననీజనకుల సేవ
చూడగుచు జనుల సుఖముగ
నరనాథ నలరుచున్॥

౧౩౮-౪ చౌపాయి॥ దినము పురాణములను విను
చు తులసి, వేదతత్త్వములతో నెనసి సుఖము
లన్, దినమున్నిమున గురుజనములకెల్లన్
వినతుడగుచు కడనుతి వల్లన్

౧౩౮-౫ చౌపాయి॥ పురకార్యంబులు జరుపుచునుండన్
పరమమైన యశము దగతినిండన్

248

ధరపతి తనతనయుని సుమతిన్
బతికించె వేడ దశరథుఁ డెట్టి ధృతిన్

౧౩౮౬ ఇతి శ్రీ తులసీదాసకృతే రామాయణే
బాలకాండే విశ్వామిత్రాగమనం నామ షష్ఠః

శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః.

ఇది మంత్రాల దొరసామయ్య చే
వ్రాయఁబడినది

Karri Sambamurty Sastri

4-2-19